

SARAJEVO / GENERALNI SEKRETAR ZN V BIH

Butros Gali prišel, videl, razočaral...

Gali še naprej zahteva pogajanja

SARAJEVO - Vzkliki "Ali ne vidite, da umiramo od mraza, lakote in zaradi napadalcev!" ter "Pomagajte nam ali pa se umaknite!" so sprejeli generalnega sekretarja Združenih narodov Butrosa Butrosa Gali, ki je v četrtek prvič obiskal oblegano prestolnico Bosne in Hercegovine. "Ni druge poti kot pogovori s sovražniki," je odgovoril voditelj Svetovne organizacije obupanim prebivalcem mesta, v katerem je bilo v zadnjih devetih mesecih zaradi nenehnih ostrostrelskih in topniških napadov ubitih najmanj 2900 ljudi; 45 tisoč pa je bilo ranjenih.

Kot poroča britanska agencija Reuter, je Butros Gali presenetil celo svoje opazovalce, ko je izjavil, da lahko nastoje vsaj deset mest na svetu, kjer živijo še slabše kot v Sarajevu: "Tukaj

ste delezni vsaj pozornosti svetovne javnosti," je dejal, potem ko je na kratko obiskal sarajevsko bolnišnico.

Bosansko-hercegovski predsednik Alija Izetbegović, ki je obiskal svoje vojake v Hercegovini, se med Galijevim obiskom ni vrnil v Sarajevo, saj se po mnenju opazovalcev ni hotel kazati v javnosti skupaj z generalnim sekretarjem Združenih narodov. Tako se je z Galijem pogovarjal njegov namestnik Ejub Gajić. Ta je generalnega sekretarja pred novinarji obtožil, da noče zaščititi Bosne in njenih prebivalcev.

Butros Gali je ob koncu svojega kratkega obiska v Sarajevu povedal, da je Sarajevčanom svetoval nadaljevanje pogajanj s sovražniki, saj naj bi le tako dali priložnost miru.

Bosanski predsednik Izetbegović pa je v Mo-

Butros Gali in Ejub Gajić med pogovorom v Sarajevu (Telefoto: FaH)

ITALIJA / NOVOLETNA POSLANICA

Scalfaro je optimist nad usodo države

Predsednik močno ožigosal politične stranke

RIM - Italija bo premostila sedanjo hudo krizo pod pogojem, da bo znala ubrati pot korenite, predvsem moralne prenovle. Predsednik republike Scalfaro je v svoji novoletni poslanici, ki jo je pred televizijskimi ekrani spremljajo kar 14 milijonov ljudi, izprical zmerni optimizem nad bodočnostjo države, ki preživlja svoje najhujše povojno obdobje. Optimizem, a hkrati tudi zaskrbljenost nad problemi in težavami.

Scalfaro je posvetil največ pozornosti krizi, ki pesti politični sistem. Stranke se morajo čimprej obnoviti, ne smejo pa izginiti, ker so glavni temelj demokracije in pluralizma. Bolnika ne ozdravis s tem, da ga ubijes, je rekel predsednik, ki je pozval državljane, naj okrepijo svojo družbeno angažiranost, da tako v prvi osebi prispevajo k "ozdravitvi" sistema. Ta se mora zaceti pri moralizaciji političnega in javnega dela, s katerim nam je uspelo uresničiti ideale, ki so navduševali in so se zanje borili mnogi rodovi Slovencev. Sprejeli in uresnili smo odločitve, ki so v temeljih spremenile položaj našega naroda, pomembno pa so dolocile njegovo življenje tudi v prihodnjem, je v novoletni poslanici rekel slovenski predsednik Milan Kucan.

Sedaj, ko se izteka prvo leto v naši državi Sloveniji, je nadaljeval Kucan, lahko s ponosom ugotovimo, da smo zrelo in odgovorno ravnali v

Kučan: Naprej za dobrobit vseh

LJUBLJANA - »Izteka se leto, ki si ga je vredno zapomniti. Sklenilo je delo, s katerim nam je uspelo uresničiti ideale, ki so navduševali in so se zanje borili mnogi rodovi Slovencev. Sprejeli in uresnili smo odločitve, ki so v temeljih spremenile položaj našega naroda, pomembno pa so dolocile njegovo življenje tudi v prihodnjem, je v novoletni poslanici rekel slovenski predsednik Milan Kucan.

Sedaj, ko se izteka prvo leto v naši državi Sloveniji, je nadaljeval Kucan, lahko s ponosom ugotovimo, da smo zrelo in odgovorno ravnali v

veliki zgodovinski preizkušnji in s skupnimi naporii ustvarili svojo državo, prvo v naši sodobni zgodovini. Sedaj, ko so velika dejanja politične osamosvojitve za nami, ko smo si priborili mir, varnost in priznanje, je naša dolžnost in pravica, da dolocimo vsebino svojega prihodnjega življenja. Verjamem, da bo prijaznejše do nas, da nam bo v prihajajočem delu uspelo zagotoviti temeljne pogoje in visoko kakovost dela in življenja.

Slovenski predsednik je rekel, da bo Slovenija tudi v prihodnje za mir, zoper vojnam in nasilje,

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

S 1. I. 1993 v EGS odpravili carine

Novo leto je državljanom dvanaesterice prineslo pomembno sprostitev pri prehanju notranjih meja Skupnosti, kjer so odslej v veljavi le še pregledi potnih listin, ne pa tudi blaga. Ukinitev carine pa je posebno velika pridobitev za avtoprevoznike, ki ne bodo več prisiljeni izpolnjevati gore obtazev in čakati na dotrajno carinjenje blaga.

..... stran 4

Praznovanje v Italiji: mrtvi in ranjeni

»Eksplzivno« praznovanje novega leta je v Italiji terjalo štiri življenja in na stotine ranjenih, da sploh ne omenimo gmatne škode zaradi razdejanih stanovanj in podtaknjenih požarov.

..... stran 4

Tržaška občina tvega visoko globo

Tržaška občinska uprava tvega globo 54 milijard lir zaradi nekaterih nepravilnosti pri upravljanju treh domov za ostarele. Afera je izbruhnila po preiskavi finančne straze.

..... stran 5

Tržčani silvestrovali doma

Tržčani, ki se za praznike niso odpravili v tople kraje ali v zimsko središča, so prehod iz novega v staro leto pričakali še najraje kar doma ali pri prijateljih. Razgibano in veselo je bilo seveda na zabavah, ki so jih kot vsako leto pripravila razna slovenska društva, še najbolj razburljivo pa je bilo na Pomorski postaji, kjer so morali poseči policijski agenti.

..... stran 5

Tudi Goričani praznovali doma

Praznovanje prehoda v novo leto je na Goriškem potekalo večinoma v družini ali krogu prijateljev. Manjša kot prejšnja leta je bila gneča v nočnih lokalih in restavracijah. Znake krize opazajo tudi v potovalnih agencijah. V porodnišnici je bilo ob prehodu leta živahno z rojstvi treh deklic. Nadškof Bommarco je v novoletni poslanici govoril o prizadevanjih za mir in postavil Gorico za zgled sožitja.

..... stran 6

V svetu silvestrovanje v znamenju tragedij

Mrtvi in ranjeni v srhljivem stampepu v Hong Kongu, nerazumljiv samomor najstnic na Japonskem, mrtvi in ranjeni po vsem svetu zaradi preoblesnega praznovanja prihoda novega leta s strelnim orožjem in najrazličnejšim pirotehničnim materialom.

..... stran 9

Intervju s predsednikom ZŠSDI Kufersinom

Kot je že tradicija tudi letos v prvi številki v novem letu na športni strani objavljamo intervju s predsednikom Združenja slovenskih športnih društev v Italiji Kufersinom, ki je spregovoril o sedanjem trenutku slovenskega športa v Italiji.

..... stran 10

Start rallyja Pariz-Dakar, letos brez pravega leska

Včeraj je bil start avto-moto rallyja Pariz-Dakar, ki je letos glede na prejšnje izvedbe precej siromašen tako glede udeležbe, sponzora itd. Včeraj sta na prologu ex aequo slavila Francoz Larligue in Finec Vaatanen (oba na Citroenu), med piloti motorjev pa je bil najboljši Francoz Brucy na hondl.

..... stran 11

SOMALIJA / PREDSEDNIK ZDA NA OBISKU

George Bush pri ameriških vojaki v Somaliji

Somalske oborožene skupine so obnovile spopade

George Bush se rokuje s svojimi vojniki. (Telefoto: FaH)

MOGADIS - Ameriški predsednik George Bush prezivlja novoletne praznike med ameriški vojniki v Somaliji. V petek je obiskal tudi sirotišnico v Boidoi.

Ob tej priložnosti je Somalcem zagotovil, da jim bodo ZDA še naprej pomagale. Na silvestrsko noč, ki jo je Bush prezivel na ameriški letalonosilki Tripoli, je bilo iz Mogadisa slišati močno topovsko streljanje. Spopadli naj bi se dve obrobni somalski oboroženi skupini, ki se pripravata zaradi skritega orožja.

Češka in Slovaška sta praznovali ločitev po sedmih desetletjih skupnosti

PRAGA, BRATISLAVA - Natankoopolnoci je uradno prenehala obstajati Česko-Slovaška federacija. Evropa je tako z letom 1993 bogatejša za dve novi državi, Česko in Slovaško. Vecina držav, ki so imele diplomatske stike z bivšo CSFR, je že napovedala priznanje obeh držav.

Sklep o razdružitvi CSFR je sprejel zvezni parlament že 25. novembra lani, pogajanja o tem pa so trajala polnih sedem mesecev. Vodila sta jih česki premier Vaclav Klaus in njegov slovaški kolega Vladimir Mečiar. Državi, ki sta bili 74 let združeni v federacijo, bosta ostali v carinski uniji, za zdaj pa bosta obdržali tudi skupno valuto. Razglasitev neodvisnosti in prihod novega leta je več deset tisoč ljudi praznovalo na ulicah Prage in Bratislave.

Na največjem praskem trgu se je pred polnočjo zbralo okoli 30.000 ljudi, ki se jim je pridružilo se približno tisoč turistov. Nekateri so nosili zastave bivše Česko-Slovaške federacije, drugi rože in sveče. Navdušenje je bilo precej manjše kot v dneh »zametne revolucije«, ko je novembra 1989 na istem trgu več kot 200.000 ljudi proslavljalo zlom komunističnega režima.

V Bratislavi pa je več deset tisoč Slovkov s sampanjcem v roki pod slovaškimi zastavami in ognjemeti nazdravilo rojstvu nove države in prihodu novega leta hkrati. Slovaki so za proslavo v Bratislavi in drugih mestih namenili 25 milijonov kron. Na trgu Narodne vstaje so se zbrali tudi vsi člani slovaške vlade in predsedstva parlamenta. Potem ko so dvignili zastavo, so opolnoci skupaj z množico zapeli državno himno. (Reuter, STA)

NOVOLETNA SKAKALNA TURNEJA

Zmagal Kasai, Zupan sedmi

Drugi je bil sloviti Nemec Weissflog

Japonec Noriaki Kasai ugnal tekmece. (Foto: Reuter)

GARMISCH-PARTENKIRCHEN - Na drugi tekmi novoletne skakalne turnee Intersport je bil najboljši Japonec Kasai, drugi je bil Weissflog

(Nemčija), tretji pa avstrijski skakalec Goldberger. Od naših je tokrat Matjaz Zupan s skokoma 100 in 98 metrov (207 točk) zasedel 7. mesto. (J.M.)

KOMENTAR

Tolar ali marka - to ni vprašanje

KATARINA FIDERMUC

Preteklo leto je bilo prvo, ki smo ga od prvega do zadnjega dne preživeli s tolari. Resnici na ljubo - tolar po priljubljenosti pri državljanih ni na prvem mestu med valutami, ki poleg njega se krožijo po Sloveniji. Slovenci so že pri dinarju ugotovili, da patriotizem ne sme vplivati na skrb za prihranke. In so od nekdaj radi kupovali marke. Se spomnite? Ko smo dobili tolare, smo jih za eno marko odsteli 32. Zdaj nas stane že dvakrat toliko. Nemška centralna banka banka je »opazila«, da je celo vrednost slovenskih državnih obveznic določena v njihovi nacionalni valuti, in je - ne enkrat - ogorčeno protestirala pri Banki Slovenije. Tako smo, tik pred koncem leta, poleg tolarov dobili zakladne menice z vrednostjo v ekujih. Vlada si obeta, da jih bodo kupovali tudi državljeni in tako vsaj pol leta - kolikor traja ta vezava v obliki državne menice - pomagali pokrivati proračunski primanjkljaj. Res ne zastoj, pač pa za obresti, ki jih bo vlada placala iz proračuna. Ta se polni z davki. Te in vse državne stroške plačujejo državljeni in, kot bi rekel minister Gaspari, »majhna država je vedno draga.« Slovenija pa je majhna država.

V zadnjih desetletjih si je nabrala veliko dolgo, zunanjih in notranjih, ki so omogočili umetno zviševanje standarda državljanov in države. Domače izkušnje nas učijo, da je vendar lažje ugotoviti, kdo in zakaj se je zadolževal v tujini, kot pa to, kdo so dolžniki doma. Bančna posojila so bila pri nas - Slovenija ni bila izjema - do leta 1986 najbolj poceni denar in banke so s posojili velikodušno skrbele za »razvoj« gospodarstva. Dolžniki so se potem nekako porazgubili, bankam pa so ostale dvomljive terjatve. Pravkar se je začelo leto, v katerem bomo državljeni prek proračuna začeli odplačevati tudi te dolge. Poleg zunanjih seveda. Lažje bi nam bilo, če bi imeli močno in uspešno gospodarstvo. Tega nimamo, imamo pa - tako ocenjujejo ugledni slovenski ekonomisti - previsoke realne plače. Vsaj lani smo jih imeli. Ne Petretovi, ne Drnovskovi vladi ni uspelo nadzorovati njihovega gibanja.

Preteklo leto smo preživeli ob skoraj 93-odstotni inflaciji in z več kot 112 tisoč brezposelnimi. Zaccenja se obdobje, ko se bomo očitno morali soočiti s stecaji, ki sta jih Petretova in Drnovska vlada odložili. Izteklo se je leto, v katerem se je vrednost tolarja v primerjavi z marko prepolovila. In v padcu tolarja se odražajo vse druge težave te države.

PLOŠČE 92

Evangelij po Diamandi Galas

JURE POTOKAR

Jure Potokar (Foto: Tomaz Prosek)

Nič posebno lepega mi ne pride na pamet, ko se ozrem po izteklem letu. V spominu mi zarijo podobe vojne, lakote in kršenja osnovnih človekovih pravic. Pesniki so morali pisati Knjige mrtvih, otroci so se učili odgovarjati na vprašanja, ki jih ne bi smeli poznati. Zdi se, da sta svetu zavladala brezbriznost in sprenevedavost, ki ne priznava nikakršne morale in etike, nikakršne clovečnosti, nikakršnega sočutja.

Zaradi tega ob misli na leto 1992 ne morem govoriti o ploščah skupin Ramones, Motörhead, Cowboy Junkies, o ploščah Leonarda Cohena, Vlada Kreslina, Tomaza Pengova, Boba Dylana, Nicka Cavea, Boba Marleya, Louja Reeda in številnih bluesovskih glasbenikov, ne morem

govoriti o knjigah Kajetana Kovica, Jureta Detele, Draga Jancarja, Matjaza Kocbeka, Zbigniewa Herberta in Dereka Walcott (kako nenavadno, da je v času, ko pripadnost naciji postaja vse pomembnejša, Nobelovo nagrado za literaturo dobil človek, ki je po njegovih lastnih besedah »rdec crnc, Nizozemec in Anglež hkrati, zaljubljen v morje, z diplomsko kolonialno univerzo, hkrati nihce in ves narod«).

Nameste vsega tega mi je kot metafora za leto 1992 v spominu zazvenela plošča ameriške avantgardne glasbenice in pevke Diamande Galas z naslovom The Singer (Mute/Dallas, 1992). Gre namreč za silovit, srhljiv, temacen in pretresljiv krik obupa nad brezbriznostjo in izprinenostjo tega sveta.

V njenih samosvojih interpretacijah geselov in bluesov ni odpuščanja, ni sprijaznenosti s tem, da je ta svet pač tak, kakršen je. Diamanda Galas je glas, ki glas vesti, ki zadeva natančno središče človekove zavesti.

Plošča, ki je sicer nastala zaradi osebne izgube (aids ji je vzel

brata), je posvečena žrtvam te kuge našega časa, toda razumeti jo je mogoče kot hommage vsem žrtvam tega sveta, od Bosne do Somalije, od Palestine do Gvatemale ali Burme. Je eden najbolj presunljivih in dovršeno enostavnih avtorskih projektov zadnjih let, s katerim Galasova dokazuje, da svoje umetnosti ne namerava zapirati v slonokoščeni stolp, ampak hoče z njo spreminjati zavest sveta.

Pri tem je izredno prepričljiva, seveda pa ostaja vprašanje, koliko brezbriznih bo to glasbo slišalo.

Kljub temu moram občudovati njeno osebno držo, se posebej, ker za njo stoji tudi enkratni, brez trikov, »v živo« posnet dvogovor klavirja in glasu, poln bolečine, srda, osuplosti, razočaranja, a tudi ljubezni in upanja, ki morda vendarle se zmoreda prepričati sodni dan, za katerega se zdi, da bo (ali celo že) vsak čas nastopil.

Diamanda Galas je ustvarila glasbo, ki nima namena ugajati, ampak presuniti, in bojim se, da bo kot takšna aktualna in relevantna še zelo zelo dolgo.

GLEDALIŠČE 91/92

Sladkor za konec

ALDO MILOHNIČ

Aldo Milohnič (Foto: J.S. / TRIO)

V gledališču govorjenje o sedanjosti (kole-darsko leto 1992) avtomatično upošteva tudi razvoj v preteklosti (sezona 91-92). Po tem uvodnem opozorilu se bomo na kratko lotili pozitivnih in negativnih dogodkov v slovenskem gledališču v preteklem letu.

Prihranimo sladkor za konec in začnimo z negativnim primerom, ki pravzaprav ni dogodek, temveč pojav. Gre za krizo v slovenskih gledaliških ustanovah, ki je - kot bi nekateri ironično pripomnili - tako in tako vseskozi prisotna, v iztekajočem se

letu pa je dosegla vrh ledene gore. Sprehodimo se na kratko skozi gozd in močvirje samo nekaterih od hoc izbranih primerov - sramotne afere z ljubljansko Opero; kadrovske kuhinje in »ve-de-vejevstvo« osrednjih gledaliških ustanov, ki so obenem postale unificirane obrtne delavnice (kako sicer pojasniti nesmisel, da se je akademski profesor prijavil na natečaj za vodilno funkcijo v kar treh različnih gledališcih); zivotarjenje v Kranju in zapleti z novim gledališčem v Novi Gorici; mini afere v zvezi z odstopom Vesne Jurca v MGL; nezaslišani fevdalizem v cirku, ki si ga v Mariboru se vedno upajo imenovati Borstnikovo srečanje itn. itn. V slovenskih »sui generis« gledaliških ustanovah - Slovenskem mladinskem gledališču in Pandurjevem mariborskem cesarstvu pa se na vsak način trudijo zamasti luknje, vendar te se vedno puscajo. V Mladinskem bodo morda z

nekaj novimi projekti v naslednjem letu začeli spet izgrajevati zbledelo identiteto, Pandur pa bo s svojo Bozansko komedijo zaigral na vse ali nič. Če bi strokovna skupina za gledališče pri ministrstvu za kulturo (ki je pred kratkim predstavila svojo polletno dejavnost) imela konkretna pooblastila, bi lahko govorili o projekcijah tudi za druga slovenska poklicna gledališča. Tako pa ostaja njihova usoda se naprej negotova - eksistencialno (ljude, denar, zakoni...) in esencialno (poetike, umetniska raven...).

Skoda, da nam je zaradi ukvarjanja s precej zalostno temo ostalo nekaj vrstic prostora za dve prav okusni lanskoletni slaslici. Obe sta značilni po tem, da nista prinesli radikalne estetične novosti v »fizično« oziroma »plesno« gledališče, dosegli pa sta kriterije, ki veljajo v najmanj evropskih merilih.

Gre kajpada za Pograjceve »Betontan-

cerje«, ki so malemu Gleju povzročili velike denarne težave, saj bodo morali verjetno kmalu investirati v aparat za mikrofilmanje (sicer se bodo zadušili v gori arhiviranih časopisnih clankov o gostovanjih Betontanca na številnih mednarodnih festivalih). Njihova nova turneja, na katero se odpravljajo sredi januarja, bo velik udarec za Glejeve omejene skladiščne zmogljivosti.

Podobno je z Iztokom Kovacem, v tujini že solidno etabliranim gibalcem, »agentom slovenskega sna«, ki nas je v preteklem letu razveselil s svojim »Sokolom«, zdaj pa se pripravljajo na nov, obetaven projekt, ki bo jeseni uprizorjen na uglednem festivalu »Klapstuk«.

V preteklem letu je bilo torej v slovenskem gledališču veliko slabega in zelo malo res dobrega. Izid: status quo. Projekcije: nehalne in negotove. Možnosti za korenite spremembe: dajte no, bodimo resni!

DRAGI BRALEC

Sarkazem in ignorantstvo

VASIA OCVIRK

Vasia Ocvirk

Hvala bogu, da je mimo, bi dejal o starem letu. Če bi lahko verjel, da bo v novem kaj boljše. Saj vem: negrac da sem, bos porekel ljubi moj bralec, rekel mi bos, da sem nepopravljiv pesimist, kiska kumara ali se kaj hujšega. Ze vidim pravicno iskro jeze v tvojih oceh, ko mi beres levite. Res je, prav imas: poceni smo jo odnesli. Vojno živijo drugi, pri nas se se zme-

raj najde kaj za v lonec in tudi za brezposelne se bo v prihodnjih letih našel krajec kruha. Volili smo skoraj brez »lumparij und svajnerij«. Mleko naših krav je mastno kot se nikoli. Nasa filmska industrija se utegne cisto zares kobicati na noge, Kralj Lear je uspel, dogodka mladina pa si je lahko celo ogledala nekaj rock koncertov. No, in pri slednji navedbi se moj obraz zmraci.

Pa ne da bi me motilo kaj drugega kot tisti »nekaaj«. Zakaj? Zato, ker je to popolnoma res, ker je bilo v letošnjem letu res le nekaj koncertov, ki jih je sploh vredno omeniti. Zato, ker Slovenija v zadnjem desetletju ni imela se nikoli tako malo dobrih rock skupin

in tudi zato, ker nam ob bosanskem holokavstvu tudi mednarodno priznanje kaj malo pomaga, ce se celo takšni korenjaki kot so Public Enemy ustrasijo priti k nam. In ti raperji niso kar tako. Stavim, da so namesto materinih prsi sesali Uzi in Ingrame. Tako pa je ze turneja Partibrejkersov v Sloveniji ultimativni rockovski dogodek, ob katerem si potem zurnalisti lahko brusijo zobe.

Da je vse to skupaj nepomembno, mi bos očitno, dragi bralec. Če ze, toda se ti mar ne zdi, da je to le posledica necesa večjega in resnicno pomembnejšega? Da ima balkanska vojna moc poseci tudi k nam, na drugacen nacín sicer,

a vseeno, vsem našim naporom navkljub? Če se strinjas z mano, bralec moj, potem mi bos pritr-dil, da smo v letu 1992 spoznali, kaj je to sarkazem in ignorantstvo, ki postane prav nadrealistično v trenutku, ko se ves »demokracijski zahod« zgrozi nad poverjenimi volitvami v Srbiji, potem ko je dobro leto s cinicnim pomilovanjem opazoval klavnico na robu stare, oguljene Evrope. In ce zabavljam nad sramotno rockovski bero, pomeni to, da bi rad, da se ta vojna ze enkrat konca. Pa ne zato, da bom lahko hodil na koncerte. Konec vojne si zelim predvsem zaradi vseh mojih prijateljev, ki se zdaj stiskajo po zakloniscih. In vseh, ki so poleg njih.

SKICE

Ničevo drobnji paket

STOJAN PELKO

Stojan Pelko (Foto: J.S. / TRIO)

Dolgo časa sem bil prepričan, da je izjava o tem, kako se po Auschwitzu ne da več pisati poezije, zgolj posledica nekoliko večje pesniške svobode. Leto 1992 me je naučilo, da je po Bosni sploh težko pisati - karkoli, celo najbolj tradicionalen pregled najboljšega in najslabšega v

minulem letu... Cesarkoli sem se v skicah tega pregleda lotil, vse se mi je razbilinilo ob slikah iz Sarajeva. Celo najbolj fantastičen dan tega leta, dan, ko se nama je rodila hčerka Maša, je po neki peklenski logiki spadel z dnem najhujšega masakra na Ulica Vase Miskina. Kako tedaj napisati celo najbolj preprosto voščilnico, ko pa vsak dan vsi skupaj prejmemo pretresljive razglednice iz peka?

Na prvi beli strani Selimovičeve knjige Derviš in smrt, ki leži na moji pisalni mizi, je posvetilo: »Jeleni, z najboljimi željami za rojstni dan. Milka in Miso.« Malo niže, na levi strani pa piše »Tuzla, 18.1.1968«. Ko je moji

mami njena sestra podarila to knjigo, sem imel stiri leta. Danes sta teta Milka in stric Miso se vedno v Tuzli. Ko nas je nekega sobotnega večera po telefonu poklical njun sosed, ki se je med nabitranjem pomoči po Sloveniji za eno noč ustavil v hotelu Slon, sem imel vsega skupaj pol ure časa, da jim na hitro sestavim droben paket: cokolada, cigarete, krema za roke... in nekaj denarja. Ko sem paket že oddal, me je mama vprašala: »Si poslal tudi kakšno pasteto?«.

Kasneje mi je pokazala pismo, v katerem teta opisuje, kako so prejšnji paket razporedili po shrambi, bratranec pa ga je tu in tam hodil gledat. Samo pogledat! Gospod

iz hotela Slon je se povedal, da je stric cisto belolas, teta pa je močno shujšala.

Vem, da ste mnogi od vas, ki tole zdaj berete, doslej poslali že nesteto paketov, da ste pomagali tukasnjim beguncem in da vas vsak večer znova pretrepeje nove televizijske slike.

Toda vseeno si upam pisati o tem drobnem, ničevu drobnem paketu, ker mi je bilo v tistem trenutku od vsega, ampak prav zares od vsega na tem svetu najpomembnejše, ali bo moj mali paket prispel v Tuzlo. Ali si bo Srdjan, ki mu bo vsak čas osemnajst let, lahko skupaj z očetom prigljal cigareto?

In v ta drobnji, ničevu drobnji paket, je bilo treba

priložiti pismo. »Dragi moji...«. In nato bel papir, ki odbija vsako besedo. Besedo prijaznosti, ker je tako zelo plehka v tem svinčenem casu. Besedo tolažbe, ker je bolečina prehuda. Besedo brezskrbnega vsakdana, ker ji sproti jemlje pravico obstoja. Vsakic, ko sem potem sedel pred prazen ekran komputerja, me je za hip presinila belina tistega papirja.

Tudi tokrat, ko bi naj opisal, kaj me je posebej navdušilo ali odbilo v minulem letu. Zato velja moj spomin na leto 1992 temu pismu, najtežjemu pismu mojega življenja.

Vse filme tega sveta bi dal, da bi le ne bilo treba več pošiljati drobnih paketov in težkih pisem.

Vodoravno: 1. angleški fizik, po katerem se imenuje enota za energijo (James Prescott), 6. sarajevska tovarna avtomobilov, 9. cetrti mesec v letu, 10. zemljišče ob hiši, 11. interesna skupnost podjetij, 12. zensko ime, Jerica, 13. rimsko mitološko podzemlje, 14. rimski samodrzec, katerega nasprotnik je bil 17. vodoravno, 15. neznanec, 16. utež za uravnoveženje ladje, 17. rimski državnik in govornik, ki se je rodil na jutrisnji dan leta 106 pr. n. st., 19. grški mitološki letalec, 20. alkoholna pijaca, 24. igralec na poulično glasbilo, 26. francoski dramski pesnik (Jean-Baptiste), 29. zacetnici arhitekta Grabrijana, 30. zastopnik, 31. strast, poželenje, 32. ameriška vesoljska agencija, 33. Titov priimek, 34. zoga izven igrisca, 35. kulturno središče Valoncev v Belgiji, 36. egipčanski

bog sonca, 37. zelnata indijska oljnic.

Navpčno: 1. prebivalci dezele vzhajajočega sonca, 2. podolgovat podporni gradbeni element, 3. beseda, izrečena s slabim namenom, 4. ime filmske igralkice Dagover (iz crk ILL), 5. okrajšava za element, 6. viseca vrh, 7. mesto v Franciji, flamski Atrecht, 8. zacetek dirke, 12. jelov gozd, 14. ruski vladar, 16. avtomobil z nazaj zlozljivo streho, 18. kemijski znak za kalcij, 21. veznik, 22. neprijetnost, težava, 23. vrhunec naslade, 25. star Slovan, 26. ranocelnik, 27. mesnata rastlina, ki le enkrat cveti, 28. prometna poveza, 31. politični okraj v prvi Jugoslaviji, 33. pokrajina v Angoli, 35. zacetnici opernega pevca Slezaka.

Simon Lenarčič

SVET 92

Usoda vseh je povezana

NADJA REBEC

Nadja Rebec

Studiram na trzaski Filozofski fakulteti antično zgodovino in poučujem grščino in latinscino na goriski klasični gimnaziji. Ze vec let sem tudi članica goriskega Kinoateljeja.

V letu, ki se je izteklo, je prišla do vrelisne točke delitev sveta na bogate in revne. S spremembo svetovne ureditve je prislo do novih kriznih zarisc, ki so se prav letos pokazala v vsej svoji razseznosti. Ob somalski tragediji, na katero je bogati svet raje pozabljaj, je padec komunističnih rezimov v Vzhodni Evropi povzročil dobro znane tragične posledice: vojno na Hrvaškem in v Bosni, hude etnicne in verske konflikte na ozemlju bivše Sovjetske zveze, ekonomsko krizo. Tudi

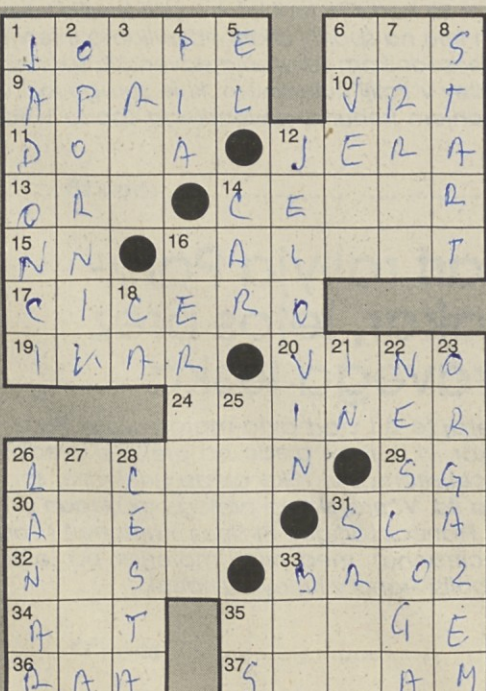
Zahodna Evropa se ni izognila splošni svetovni napetosti: množično izseljevanje iz tako imenovanega Tretjega sveta je povzročilo rastoci razisem in zaskrbljujoce pojave nestrpnosti.

Italija ni v tem nobena izjema. Ob dobro znani nestrpnosti do manjšin se sedaj vedno pogostejše pojavljata v italijanski družbi ksenofobija in antisemitizem. Splosna korupcija političnega življenja, ki se je prav v letu 1992 pokazala v vsej svoji (ne) slutni razseznosti, je močno poglobila nezaupanje

ljudi v stranke - vladajoce in opozicijske.

Edina alternativa (Lega Nord), ki je množično odmevna, pa je tudi vse prej kot pozitivna, saj gradi svojo politično linijo prav na nestrpnosti in ksenofobiji...

Ljudje hočejo pozabiti na druge, živeti samo zase. To pa bi nas priviedlo do prepada, iz katerega ni resitve. Spoznati moramo, da je usoda vseh povezana, da se nihče ne sme zapreti v svoj mikrokozmos, saj bi bil tako obsojen na smrt.

Natakarica

V naslovu:
Adela Harms, 1917; Spo-
daj:
Edith Harms si popravlja
nogavico, 1916 (risbe
Egona Schieleja)

MART LENARDIC

preden sem se vsaj za silo ocedil, je seveda okrog vogala prisopihala Selma.

Kakopak je jokala. Brez veze je nekaj prekladala ostanke tiste svoje mrcine. Njeni jiski so bili se večji, kot sem se jih spominjal in nosila je taisto perverzno stvar kot tedaj, ko sem jo prvič opazil. Stopil mi je. Cudovito je jokala, res seksi.

Pocakal sem pet minut, potem pa jo prisilil, da je pogoltnila malo piva. To jo je nekoliko spravilo k sebi. Ostir je prinesel se dva vrčka in veliko najlon vrečo. Nekako sem spakiral volkodlaka, ostir je posipal svinjarijo s peskom, truplo pa sem suknil v bližnji kontejner. Tako, sem rekel. Zbogom, orožje. Selma je se vedno malo jokala. Ugibal sem, ali se jezi na Zvira ali pa morda na usodo kot tako. »Kar je lev v primeri z macko, je mastif v primerjavi s psom,« sem ji citiral enega svojih priročnikov. Se kako uro sva molče sedela, kri se je susila po nama, kuza je spet spal pod klopjo. Polagoma se je mračilo. Odpravljaj sem se, pa se nisem nikamor premaknil.

Potem je Selma vstala. Ni se poslovila, samo odšla je. Ko je prišla do vogala, se je plosko potrepkala po levem bedru. In Zvir je vstal, nič ni okleval, in odšel za njo. Tudi sam sem se dvignil, kaj sem hotel. Samo se v avto sem skočil po disertacijo.

»Wuff,« je rekel moj kuza in pisana družina pinčev, ovčarjev, setrov in snavcerjev se je razkropila, kot bi se v zemljo vdrla. »Guter Hund,« sem pomrmral in ga - malo plaho - potrepal.

Ampak ne omenjajte mi, dobri ljudje, psov, zensk, piva ali preteklosti. Razmeroma dobro se spominjam jutra, ko sem se prvič zbudil pri Selmi. Po urici ali dveh spanja sem se znašel v mračni, tuji supi in pocutil sem se, kot bi me premikastili z jeklenim drogom. V glavi se mi je podila truma divjih zamorcev in kolena so mi sklepetala. Ko sem zacutil toplo telo poleg sebe, sem skoraj na glas zavpil.

To telo me je prisililo obnoviti spomine na prejšnji večer. Selma - sicer se je imenovala drugače, ampak ni važno - je bila kakopak natakarica. Če pijem kavo, se vselej zaljubim v najbližjo natakarico. Moji tovariski osebkoli so bili k sreči tiste baze, da jih moje vedenje ni moglo vreči iz tira; precej sem se bil namreč razmahnil. Bila je blaga noč in Selma mi je dovazala nove porcije v kratki, rožnati oblekici, taki elastični stvarci od vrha jask do vrha stegen. Bilo je huje - o, mnogo huje - kot če bi stregla gola. Ni ga bilo v lokalu, ki bi mu ne stal. Nek vrag pa jo je nosil meji in nore, sem nejeverno spoznaval.

Tiste številne prejsne ljubezni do natakarice so se manifestirale kvecjemu v kakih idiotskih pripombah, sicer pa so ostale prejkone skrivnostni ranjenega srca. To krat pa mi je slo od rok, cesar koli sem se bil lotil. Ko sem jo v njenih mimohodih sčpal in gladil, sicer pri tem nisem bil edini, ampak vse bolj jasno je bilo, da je izbrala mene. Do uses nagacen s pivom sem najel taksi in odfurala sva se v njeno stanovanjce. Tam sva si privoščila se po pir in zgrela med rjuhe. Od pozelenja sem bil ves bolan, nobene začetniške zadržanosti ni bilo opaziti. Pozrešno sem se je lotil, cisto nevzdržno je bilo in doletela me je kazen bozja, eiaculatio ante portas. K vragu, sem se veselil, bilo je prav fino in ze cez tri minute sem bil spet moz na mestu. Posla je bilo za vso noc in sam peklenček mi je bil fous v mojih prizadevanjih.

Zjutraj stvari niso bile vec tako spasnne. Na smrt slabo mi je bilo. Previdno sem odgrnil juho in si ogledal priležno stvar. Smrdela je po znoju in postanem alkohololu, nekaj je mrmrala in sploh je bil izraz na spečem gobčku nekam bedast. Opazil sem celulitis pa razne razpoke po kozi obilnih jaskov. Globoko sem zabredel, sem si rekel; vedno sem bil pristas drobnih seskov. Oklevaje sem jo pogladil po nogah, ki vec niso bile tiste omamne ter nasladne tacke od včeraj, precej slampasto so bile depilirane in okrasene z nekaj modricami, od sčipanja nabrz. Bil sem sam na svetu, izgubljen v kraju, kjer nisem imel niti slučajno kaj iskati.

Potuhnjeno sem se izlekel iz postelje in jel v

mraku zbirati vsepovsod razsuta oblacila. Tiho sem se odplazil k vratom.

Zarenčalo je in zapretilo. Med podboje zazenega izhoda se je vsidrila zverina, Selmin veliki ovcar, pravi volkodlak. Pazi se zensk, ki imajo v spalnici psa. Megleno sem se spomnil, da je ponoci tacal po meni. Ko sva včeraj pridrla, je takoj pokazal, da mu nisem vseč in ljubica ga je le s težavo prepicala, da me ni snedel. Kazno je bilo, da me skozi vrata ne bo spustil, moji priden - in sšc-poskusi so bili cisto zaradi lepšega.

Selma se je zbudila in spet se je zacelo. Dobil sem kavico in se stusiral v zanikrni kopalnici. Za zajtrk je bilo mrzlo pivo, pa se eno, in svet je zacel dobivati lepše oblike. Malo sem bruhal, pa naprej pil. Cucka sva peljala lulat, postal je skoraj prijazen, in si v najbližji krcmi privoščila nekaj piva. Takle majhen kraj, sem v mislih hvalil svojo domovino, pa na vsakem voglu pivnica, ce ne ze pivovarna. V zaslanjem dopoldnevu sva se vrnila v kamro in fukala kot polblaznela. Izpovedal sem ji ljubezen.

Tako torej. Domov sem se vrnil cez tri dni. Ključavnica je bila zamenjana, pred vrati je cemel moj kufer in v njem nekaj krame. Zbogom, zakonsko zivljenje, sem pomrmral in nekaj pomodroval o tem, da si svoje zene »pravzaprav« itak nisem zaslužil. Iz kovčka sem pobral par malenkosti in ga pustil ob kontejnerju. S sopom papirjev, svojo disertacijo in progress pod pajsko sem se via krcma vrnil k Selmi. Ko je odšla na delo, sem pomil posodo, skočil v trgovino (po pivo) in izvedel z volkodlakom manjši izlet.

Vleklo se je kaka tri leta. Moja zena se je odselila in nikoli vec je nisem videl. Hrepel sem po njej in mislil nanjo, ko sem nategoval Selmo. Hodil sem po pivu in prekladal disertacijo po mizi. (Ciao, mamma! Sedaj ves, zakaj tistega studija nisem nikoli koncal.)

Z volčjakom sem imel precej dela, vzljubil pa me ni nikoli. Zenska se je vracala iz službe ob cudnih urah, mestoma pogrizena in razčefukana. Kmalu se je zgodilo, da sem se pozno zvečer privlekel v njen lokal, ces da bova sla skupaj domov, pa sem jo ravno se videl, ko so jo trije gastarbajterji popokali in odšel.

Nastanil sem se v edinem motelu, kmalu potem sem si najel sobico. Zivel sem na drugem koncu mesteca, a Selmi se nisem uspel izogibati. Se manj volkodlaku, ki mi je iz zivljenja naredil pekel. Ce kaj, je bil nepredvidljiv; vsake toliko se je od nekd vzel, pridrel, me zbil na tla in raztrgal hlace. Bil sem popolnoma razgrizen. Ne vem, kakaj me ni ubil. Hropel je in se slinil in mljackal mojo kri, vratu pa mi ni pregriznil. Mimoidocim se na pamet ni prislo, da bi me resevali, kdo bi se bodel s takšno zverino. Nekako je vselej v zadnjem trenutku pridrobencljala Selma, umirila kužka in me odvela k sebi domov. Tam mi je oskrbela rane in me nabasala s pivom, cemur je sledila izdatna spolnost, nakar sem nekaj casa ostal pri njej, trpel, ko se je kurbala, jo zapustil itd... Svoje sobice nisem odjavljaj, toliko sem bil pristeven. Ampak cim je dva tedna nisem videl, cim sem spackal nove

pol strani disertacije, se je pripodil volkodlak in ze sta tekli kri in sperma.

Tista zabava je presla v legendo. Lokal je sel na kose. Gastarbajterji so se ponasali s svezimi placami in Selma je imela rojstni dan. Bilo je ostudno. Na visku večera so jo pocili na mizo, jo fino razkrecili in vzajemno nategovali. Ni se pritozevala, razen malo, zaradi lepšega, ko naj bi bil (med zadnjimi) na vrsti, sem se prebil do vrat in prhnil v temo. Lokal sem. Spotoma sem pobasal disertacijo, razbil sipo in pokasiral zadnji ugriz s strani volka, pa s prvim jutranjim avtobusom izginil.

Spet sem se naselil v nekaksnem manjšem kraju. Piva nisem niti pogledal, se manj kako natakarico. Disertacija je nekaj malega napredovala. Izvajal sem dolge sprehode po gozdu, sprva sam, potem z lokalno knjižničarko. Previdno sva se spogledovala. Nabrz je bila frigidna, ampak to me ni niti najmanj motilo. Zena mi je poslala razglednico iz tujine, po raznih ovinkih je prispela na moj novi naslov; se danes jo nosim, dvakrat preganjeno, v denarnici. Okoliski psi, ki sem jih srečeval v gozdu, so bili prijazni in igrivi. Tudi knjižničarka je imela pudlja. Pa me je lepega dne picilo, pregledal sem male oglase, sedel v taksi in se zvečer vrnil z mladickom, toplo kosmato kepico.

Moje zivljenje je dobilo nekaksen smisel. Vzgoji sem se posvetil z vsem svojim srcem in casom. Ljudje so me srečevali obloženega s skrinclji, polnimi ovratnic, praskov proti bolham in presne govedine. Zival je rasla in se razvijala. Za vsako figo sem tekal k veterinarju. Ko je cuček dospel do pubertete,

sem z zalostjo opazil, da ima tudi nekatere pomanjkljivosti, toda mrcina je bila tako dobrodušna in celo nekoliko ubogljiva, da sem pac pozrl to nesreco. Dobro sva se razumela, ceprav je bil svojeglav. Krstil sem ga za Zvir in tako je ostalo.

Ljudi ni maral, se manj zivali. To je bilo dovolj ocitno, da se naju je izogibalo vse, kar je lezlo in slo. Odlicno, je bil moj edini komentar. Ko je Zvir dopolnil leto obstoja, sem se resno posvetil dresuri, se pravi solanju. Oborožil sem se s prirocniki, sicer pa sem opravil vse sam. Dan in noc sva trenirala. Jedla sva iz iste skleda, samo da on precej vec. Prinatal mi je casopis, v strah in grozo trafikantke. Z mesarjem sva sklepala znatne kupcije. Mesar naju je imel se najraje. Ko pa sem potreboval barabo, da bi trenirali napad na cloveknjaka, sem moral obresti pol dezele, da sem nasel ustreznega idiota, se rece markerja. Bil je zakrknjen razbojnik in mastno mi je zaračunal. Od nog do glave sem ga odel v zascitna oblacila, pa je vseeno precej fasal. Ko je imel Zvir dve leti, sem ocenil, da je solanje koncano.

Se nekajkrat sva se preselila, povsod je bilo enako. Omislil sem si dzip in ga vozil na dolge izlete. Vsi so me pustili pri miru. Ce sem srečal kako natakarico, sem trikrat pljunil cez ramo, Zvir pa je porenčal, cast in slava pasji intuiciji. Pustil sem si rasti brado in si nabavil sončna očala. V poletnih večerih sem srečal kokto in kuzku tolmacil osnove metafizike. Cisto dobro sem se imel.

Mestece, v katerem sem svojcas zivel, se ni kaj prida spremenilo. Pravzaprav niti najmanj. Tam sva se znašla brez

posebnih namenov, pac izlet kot izlet. Se na pamet mi ni padlo obujati kake spomine. Osamljen sem sedel na klopci pred krcmo, cisto na drugem koncu mesta, nemogoče je bilo, da bi srečal tisto, Selmo. Sicer pa je bilo ze popoldne in gotovo je bila v službi. Ali pa je imela cetrteke proste? Kaj mi mar, sem rekel naglas. Narocil sem kokto in en velik zrezek, za Zvira. Potem sem si nekaj premislil, se enkrat poklical tolstega ostirja in si dal prinesiti pivo. Mrzlo, veliko, tocenno. Pa kaj. Teknilo mi je bilo tako zelo, da sem jih pocuzal se nekaj. Precej omotico sem motril modro nebesje, Zvir je spal pod klopjo.

Kar nekaj casa se ni zgodilo nič. Se vedno sem bil edini gost, tu in tam je prislo novo pivo. Skozi odprta vrata je bilo videti ostirja, ki je stoječki dremuckal za sankom. Obcasno se je zdrznil, malo poglancal rostrfaj in nazaj zacumal. Muhe so prav lenobno brencarile. Kupil sem si cigarete.

Se trzniti nisem utegnil, ko je zavrsalo, da se je zrak razpocil, in moj stari znanec, hudobni ovcar, peklenski volkodlak, se je z mano vred zakotalil skozi prah gostilniškega vrta. Tokrat je ciljal goltanec, zadnji hip sem podstavil roko, zobje so se zadrli skozi kožo. Nesrečna bestija ni utegnila opaziti, da pod mizo cemi Zvir. Volkodlakova usoda je bila zapečatena. Wuff je naredilo in skljec, cisto majhen kosček casa je terjalo, volkodlak me je se vedno cvrsto drzal v zobeh, ampak njegovo telo je slo na pol. Tako le, enostavno, na dva komada. Kri, creva itd. Nekam pretresen sem se izmotaval izmed ovčarjevih ostankov, Zvir pa je, ves obrlzigzan s

krvjo, v lenobni zadovoljnosti sedel poleg mene. »Guter Hund,«

sem ga potrepal. Zmedenemu ostirju sem naročil pivo in zrezek. In

EVROPA / PADEC CARINSKIH PREGRAD V EGS

Blago od včeraj ne pozna meja

Posebno slovesno je bilo v Ventimiglii

RIM - Čeprav z manjšim tonom kot je bilo svojčas načrtovano, je od včeraj bodoca združena Evropa za korak bližje uresničenju: s 1. januarjem so namreč padle carinske meje med državami članicami EGS, kar pomeni, da vlada poslej med njimi popolnoma svoboden pretok blaga, brez kakršnegakoli carinskega pregleda na notranjih mejah Skupnosti, v kateri živi 345 milijonov ljudi.

Na »zmenek« ob prelomu leta je Evropa sicer prišla zasopla in redimenzionirana - med potje je izgubila nekatere pomembne programe, kot na primer sprostitev gibanja oseb - a pravoceno. Kar 95 odstotkov predvidenih ukrepov je bilo v Bruslju že odobreno, vseh dvanajst članic Skupnosti pa je v zamudi pri vključevanju teh ukrepov v državno zakonodajo.

Svobodno kroženje blaga pa je kot rečeno od včeraj danost, v veselje avtoprevoznikov, ki jim na mejah ni treba več oddajati zapletenih obrazcev DAU, obvestila o prehodu meje in tranzitne izjave. Vsako leto bo tako prihranjenih 60 milijonov kosov papirja, kar pomeni 9 milijard ecuejev prihranka za podjetja (okrog 16 milijard lir) ali 1,6 odstotka

vrednosti vse trgovinske menjave med dvanajstertico.

Pa pogledimo, kako je prvi dan brezcarinske Evrope potekal v Italiji, ki ima notranjo mejo sicer samo s Francijo. Najbolj slovesno je bilo na mejnem prehodu v Ventimiglii v pokrajini Imperia, kjer so dopoldne pripravili slovesnost, na katero so povabili ministra za odnose z EGS Raffaela Costo in župana Ventimiglie Aldina Ballestro in francoskega Mentonea Jean-Claudea Guibala. Ob zvoku državnih himn so na mejnem prehodu dvignili italijansko, francosko in evropsko zastavo, minister Costa pa je v pogovoru s predstavniki oblasti z Azurne obale in ligurske riviere poudaril pomen sprostitve pretoka blaga kot velikega koraka proti enotni in združeni Evropi. Glede sprostitve pretoka oseb, ki je bilo zaenkrat odloženo za šest mesecev, pa je Costa izrazil upanje, da bo do njega vendarle prišlo (čeprav se ni gotovo) prihodnjega 1. julija. Od včeraj so na italijansko-francoskih prehodih vsekakor ostali le se policisti in karabinjerji za kontrolo potnih listin, finančnih straznikov pa ni več. Za njimi bo kmalu odšlo še drugih 300 oseb, uradnikov in delavcev, zapo-

slenih na tovrstnih terminalih obmejnih mest, katerim je minister Costa obljubil neposredno zanimanje vlade za rešitev njihovih zaposlitvenih problemov.

Sprostitev kroženja blaga je bilo včeraj obcutiti tudi na rimskem mednarodnem letališču Fiumicino, kjer so za italijanske in vse ostale državljane članic EGS vzpostavili poseben prehod za kontrolo potnih listin. Na prtljago teh potnikov so na letališču nalepili posebne dvobarvne etikete z znakom, da potnik krozi znotraj meja dvanajstertice in da mu torej ni potrebno prijavljati blaga. Seveda pa to ne pomeni, da so potniki iz držav EGS oproščeni tudi varnostne kontrole, ki iz razumljivih razlogov ostaja v veljavi.

Padec carinskih meja v Evropi pa zaenkrat ni vplival na neobdavnice prodajalcev »duty free«, ki bodo na račun podaljšanja veljavnosti tovarne prodaje ostale pri življenju vse do leta 1999, vendar pod nekaterimi pogoji. Nakupi brez davkov bodo lahko omejeni do določene vrednosti ali glede na kakovost, vendar bo te pogoje moral spopostaviti prodajalec, glede na to, da carinskih kontrol ni več.

TV v našem jeziku: kdaj start?

RIM - Uradni list je v svoji zadnji številki v preteklem letu končno objavil konvencijo med državo radiotelevizijsko ustanovo RAI in predsedstvom vlade o uvedbi televizijskih oddaj v slovenskem jeziku. Konvencija med drugim določa, da bo RAI letno poskrbel v tržaški in goriski pokrajini (Benška Slovenija ni omenjena) za 208 ur oddaj v slovenscini, to se pravi približno štiri ure na teden.

Z objavo v uradnem listu je konvencija med vlado in RAI postala tudi formalno gledano izvršljiva. Za začetek oddaj pa bo treba počakati, da vlada določi slovenskim oddajam posebne televizijske frekvence, cesar do tega trenutka se ni navedila. Za vsako uro televizijske oddaje v slovenscini bo RAI prejel od države 19 milijonov in pol lir, za dodatne tehnične službe mu bo predsedstvo vlade dodelilo še dodatna finančna sredstva do visine največ 800 milijonov lir letno.

»Eksplzivno« praznovanje terjalo mrtve in ranjene

V Italiji štirje mrtvi, v Furlaniji-Juljski krajini pa sedem ranjenih

RIM - Kljub temu da so varnostne sile v zadnjem obdobju zaplenile na tone prepovedane pirotehnične materiale in da so bili Italijani zaradi gospodarske krize bolj »varčni«, je bil tudi letosnji obracun »najdaljše noči« v Italiji precej težak. »Eksplzivno« praznovanje novega leta je namreč terjalo štiri življenja in na stotine ranjenih, da sploh ne omenimo gmotne škode zaradi razdejanih stanovanj in podtaknjenih požarov.

V Biscegliah pri Bariju je oče s svojo neprijavljeno sibrovko nehoti ubil svojega 12-letnega sina. Svoji so hoteli to družinsko tragedijo prikriti, saj so truplo otroka odnesli na balkon, da bi preiskovalce prepricali, da je v otroka streljal neznanec in ne njegov oče. Prava »slepa krogla« pa je v kalabrijskem San Procopiu ubila nekega 20-letnika, podobna usoda je v Locriju doletela nekega 19-letnika, ki je sedaj v kritičnem stanju. Tragični konec pa si je v Beverateju pri Leccu 38-letni Vincenzo Chiarappa iskal sam. S smodnikom je napolnil aluminijasto cev in jo prizgal na domačem dvorišču. Cev mu je dobesedno razneslo v roki, drobci so ga smrtno ranili, da je po

nekaj minutah izdihnil. Eksplozija cevi je lažje ranila še dva njegova prijatelja. Preiskovalci v Sesto Godanu pri La Spezii pa se vedno raziskujejo smrtni primer ob eksploziji papirnatih bombe, ki je raznesla 20-letnega Alberta Bertonia. Po vsemu sodce je slo skoraj za pravo bombo, saj je eksplozija poskovala celo nekaj parkiranih avtomobilov.

Ob mrtvih pa je treba poročati tudi o številnih ranjenih, ki so na žalost v glavnem otroci. Rokovanje s pirotehničnim materialom je namreč skrajno resna zadeva, ki je lahko za otroke usodna. Pri tem ni izvzeta niti Furlanija - Juljska krajina, saj so bili med sedmimi ranjenci v »najdaljši noči« predvsem otroci, od teh bi lahko eden izgubil eno

oko. Okvare na očeh so bile značilne za skoraj vso severno Italijo, medtem ko so na jugu eksplozije prizadele predvsem roke. Nic čudnega torej, da so imeli okulistični oddelki povsod polne roke dela.

Težak pa je bil kruh tudi za gasilce, ki so od Ligurije do Furlanije-Juljske krajine morali opraviti izredno delo, saj so rakete in drugi pirotehnični material zaenkrat netili številne požare. Zaradi suhega vremena so se vnele senožeti in podrasla prevsem v predgorju. Da bi bila mera polna, je skoraj povsod pihal močan veter. Lažje je bilo s stanovanjskimi požari, ki so jih lastniki sami gasili. V številnih primerih so imeli ljudje v svojih stanovanjih prave smodnišnice. V Civitavecchii pri Rimu je okoli polnoči močna eksplozija skoraj popolnoma razdejala neko stanovanje in ranila osem oseb. Lastnik trdi, da je skozi okno v stanovanje priletela raketa, tej verziji pa preiskovalci ne verjamejo. Gasilci so povedali, da je bil v stanovanju pravi arzenal najrazličnejšega pirotehničnega materiala in da je prava sreča, če ni bil nihče ubit.

Ob takem obracunu je lahko skoraj vsakemu jasno, da so oblasti neomne pred človeško neumnostjo in objestnostjo. Vsak stot zapljenih petard, raket in drugih »eksplozivnih sredstev« brezvestni proizvajalci takoj nadoknadijo, da bi bila mera polna pa se marsikdo loti kar domače izdelave s skrajno tragičnimi posledicami za vse, ki se nahajajo v njegovi neposredni bližini.

Izmenjava daril

Tudi na mejnem prehodu na Kozini je prišlo do tradicionalnih novoletnih voščil in izmenjave daril. Na sliki: župan Pečenik (v sredi) z občinskimi redarji izročajo darila.

NOVICE

Staffieri v novo leto s starim šovinizmom

TRST - Tudi »uradni« Trst je včeraj imel svoj novoletni koncert. Kot že vrsto let ga je priredilo združenje Associazione commercianti al dettaglio v gledališču Rossetti, na njem pa je kot vselej igrala godba Giuseppe Verdi pod vodstvom Lidiana Azzoparda. Resnici na ljubo ne moremo reči, da je bil koncert posebno briljanten, saj so prevladovali nekam počasni ritmi. Večer se je nekoliko ogrel ob koncu, ko je bila na sporedu podelitev srebrnih vrtnic za leto 1992. Tokrat sta bila nagrajena baron Raffaelo de Banfield in Giorgio Imeri, ki sta se med drugim oba rodila istega 2. junija 1922.

Pred podelitvijo zlatih vrtnic pa je imel krajši nagovor tržaški župan Staffieri. V glavnem je izrazil le voščila za uspešno leto 1993. A kljub temu ni zamudil priložnosti, da bi pokazal svojo »širino«. Koncal je z znanim verzom »nela patria de Rossetti no se parla che talian«, s katerim je pozel nekaj starčevskega aplava.

Gasilci posegli v starem pristanišču

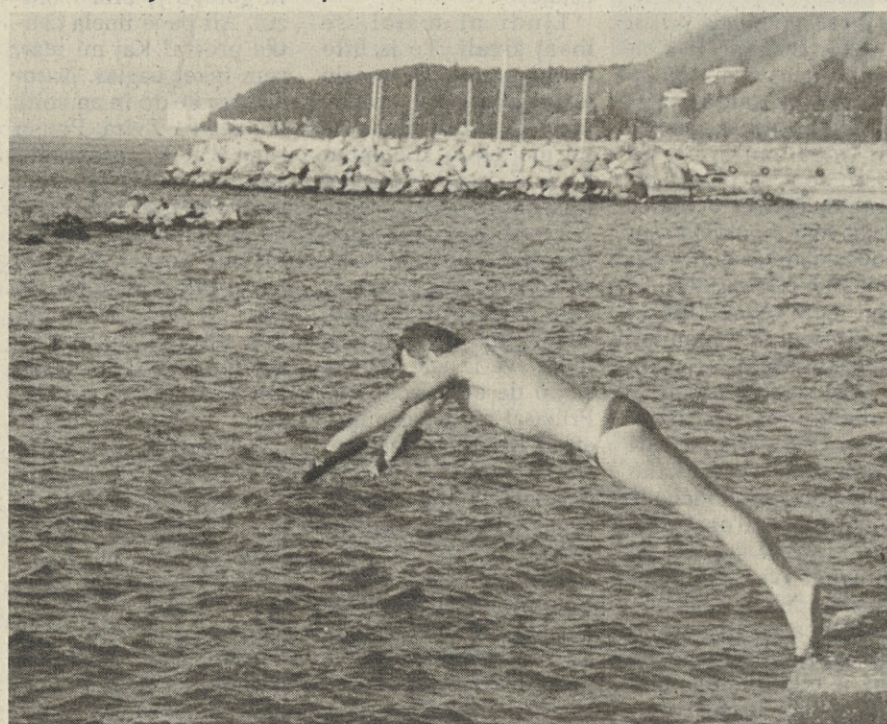
TRST - Tržaški gasilci so bili včeraj zaposleni več kot tri ure v starem pristanišču, da bi pogasili požar nasladiščene lesa, ki se je iz se nepojasnjenih razlogov vnel okrog 12.30. Za pogasitev plamenov so posegle tri gasilske ekipe, gasenju pa je pomagal tudi coln, ki je opremljen z vodnim topom. Delo gasilcev se je nadaljevalo še pozno popoldne, da so v vetrovnem vremenu prepričali, da bi se plameni razširili se na bližnja skladišča.

TRST / VČERAJ NA BARKOVLJANSKEM NABREŽJU

Mario Cigar že 22. pozdravil novo leto s skokom v morje

52-letni Tržačan si je tokrat privoščil »osvežitev« sam

TRST - Tržačan Mario Cigar si očitno ne more predstavljati novoletnega dne brez osvežujočega skoka v morje. In tako si ga je privoščil tudi včeraj, že dvaindvajseto leto zapored (foto Krizmančič). Kot ponavadi je za svojo novoletno ekshibicijo izbral barkovljansko nabrežje. Nantanko ob 11. uri se je pred pešnico radovednežev in seveda pred zvestimi fotoreporterji pognal v hladno vodo, in to kar dvakrat. Pristaviti velja, da je bilo včeraj morje mirno in da je sijalo sonce, tako da vrnitev na suho ni bila pretirano neprijetna. Za razliko od prejšnjih let se 52-letnemu Cigarju letos ni v novoletni ekshibiciji nihče pridružil.

AVTOMOBILSKE NESREČE / DVE SMRTNI ŽRTVI

Na avtocesti Videm - Trst umrlo albansko dekletce

Staro je bilo nekaj več kot leto dni - Huda nezgoda tudi na cesti Latisana - Lignano ter v samem Trstu

TRST - Novo leto se v Furlaniji-Juljski krajini ni začelo samo v znamenju praznovanj, veseljačenja, pa tudi hudega mraza, ki je zajel našo deželo, temveč tudi številnih prometnih nesreč, ki so terjale dve smrtni žrtvi, precej oseb pa je bilo huje ranjenih.

Najhuji nezgodi sta se pripetili na avtocesti Videm - Trst in v samem Trstu. Nekaj pred poldnem je na avtocesti, v višini Campolonga, avtomobil s štirimi albanskimi državljani iz nepojasnjenih razlogov zavozil s cestišča, pri ce-

mer je na kraju nesreče izdihnila nekaj več kot leto dni stara Annamaria Gjerji, njena starša, 41-letnega Marka Gjerjija ter 35-letno Shqipe Arapi, pa so nezvestna odpeljali v bolnico v Palmanovi. V avtomobilu je bil se neki prijatelj, o katerem se ve le ime (Kastriot), ki se je tudi hudo poškodoval.

Ze v zgodnjih jutranjih urah pa je na državni cesti, ki iz Latisane pelje v Lignano, izgubil življenje 44-letni Andreino Pordenon iz Talmassonsa. Bil je za volanom volkswagna

passat, last Domenica Fienga, ko je izgubil nadzorstvo nad vozilom. Njegov prijatelj Fiengo je imel več sreče, saj so ga sprejeli v bolnico s prognozo okrevanja v 30 dneh.

Novo leto se je slabo začelo tudi za 23-letnega Massima Lacalamito iz Trsta, ki so ga zaradi udarca v lobojanj in po drugih delih telesa teh številnih zlomov sprejeli na oddelek za ozi-
vljanje katarne bolezni. Nezgodar je pripeljal zgodaj zjutraj na križišcu med ulicama Brigata Casale ter Cam-

panelle. Lacalamita je bil za volanom avtomobila, ki se je zaletel s taxijem, katerega je upravljal 40-letni Romeo Lertua in v katerem sta bili se 19-letni sestri Sandra in Patrizia Ole-
nik. Vsem trem so nudili le prvo pomoč.

Prognozo so si zdravniki pridržali za 20-letnega Valentina Delmisiera iz kraja Socchieve. Mladenec se je blizu Emomenja, v Karniji, z motorjem zaletel v varnostno ograjo na mostu cez Degano.

Prvi dan novega leta si bodo zapomnili tudi

Bruno Fabbro iz Rivignana ter Luca Gimona iz Gradeza ter neki prijatelj slednjega, ki so se ponoči poškodovali v avtomobilski nesreči pri Ogleju. Samo kilometer stran se je istocasno pripetil se en incident. Monica Zuliani iz Ogleja se je s svojim fiat uno zaletela z volvom, ki ga je upravljal Giannmarco Di Monopoli iz Portogruara in v katerem je bila se zaročenka Elena Paoletto. Pri trčenju se je fiat prevrnil na streho, kaže pa, da so se tri vrste izmazali brez hujsih posledic.

GORICA - TRST

Novoletni koncert denarnih zavodov

Nastopil bo Simfonični orkester HRT

GORICA, TRST - Novoletni koncert je priljubljena tradicija, ki so jo pred nekaj leti prevzeli tudi slovenski denarni zavodi v Italiji. Običaj nadalje veleva, da isti koncert izvedejo v Gorici in Trstu: letos bo novoletni koncert najprej v Gorici, in sicer v torek, 5. januarja v gledališču Verdi, v Trstu pa večer kasneje, se pravi, v sredo, 6. januarja v Kulturnem domu, obakrat se bo koncert pričel ob 20.30. Tokratni izvajalev novoletnega koncerta slovenskih denarnih zavodov bo Simfonični orkester hrvaške radiotelevizije, ki ga bo vodil dirigent Alan Bjelinski, kot solistka pa bo nastopila pianistka Pavica Gvozdić. In sporedu bodo skladbe Rossinija, Beethovna in Schuberta. Vstop na koncerta je vabli, ki jih dobiti v tajništvi bank.

Gostujoči ansambel deluje že več desetletij - v tem obdobju je sicer nekoliko spreminjal svoje ime - in se je uveljavil tako doma kakor tudi v sirsem evropskem okviru. Vodili so ga znani domači in tuji dirigenti, prav

tako pa je spremljal številne hrvaske in tuje soliste svetovnega slovesa. Redno nastopa na nekaterih najbolj znanih prireditvah na Hrvaškem, kot so Dubrovacke ljetne igre, Muzički bienale Zagreb, Splitsko ljeto, Varazdinske barokne večeri in Muzička tribina v Opatiji. Veliko pa je igral tudi na gostovanjih v tujini. Ze iz tega skronega nastevanja je razvidno, da ob rednih nastopih v matici hiši - se pravi na HRT - v okviru možnosti razvija koncertno dejavnost, se največ v Zagrebu. V svojem reportorju pa ima Simfonični orkester hrvaške radiotelevizije dela, ki segajo od baroka do sodobne glasbene ustvarjalnosti. Posebno pozornost seveda posveča delom hrvaških ustvarjalcev, po eni strani zeli ovrednotiti skladbe hrvaških glasbenikov iz preteklosti, po drugi pa spodbujati sodobno hrvaško glasbeno ustvarjalnost. Sodobni generaciji hrvaških glasbenikov pa pripadajo tako dirigenti Alan Bjelinski kot tudi pianistka Pavica Gvozdić.

MILAN / ROP

Smrtna žrtev in trije ranjeni v veleblagovnici v Milanu

MILAN - Med streljanjem, do katerega je zadnji dan starega leta prišlo pri ropu v neki veleblagovnici v predmestju Milana, je življenje izgubila 41-letna Fiammetta Perroncito, tri druge osebe pa so bile ranjene. Medtem ko sta zaprisežena straznika prenašala denar iz neprekinjene blagajne v blindirano vozilo, sta ju napadla zakrinkana moška, oborožena s samokresom in potezno puško. Straznika sta se uprla in potegnili samokresa. Sledilo je silovito streljanje, med kate-

rim je krogla smrtno zadela Perroncito v glavo. Ranjena pa sta bila tudi zaprisežena straznika in se neka oseba, ki sta jo roparja zamenjala za straznika: nosila je modro obleko. Čeprav sta bila ranjena, sta straznika z denarjem le prišla do svojega vozila, v katerem ju je čakal kolega. Roparja sta jim z avtomobilom skusala zapreti pot, tako da so se strazniki zaleteli vanju. Zlikovca sta tedaj skocila iz svojega vozila in zbežala. Kaze namreč, da ju je z nekim drugim avtom čakal pajdaš.

MAJHNI POŽIRKI,
VELIKA
DOŽIVETJA

SILVESTROVO / VELIKO USPELJIH ZABAV PO SLOVENSKIH DRUŠTVIH

Tržščani so tokrat novo leto zelo radi pričakali kar doma

Začetek in zaključek zabave na Pomorski postaji s policijo

O tem, kaksen mora biti prehod iz starega v novo leto, krozi veliko bolj ali manj preverjenih resnic, vsekakor se Tržščani držijo pravila, da se je treba od starega leta posloviti z dobro in obilno jedaco, novemu pa nazdraviti s penecim se vinom. Tega so se držali skoraj vsi, ki so ob izteku ne preveč priljubljenega '92 ostali doma v dobesednem pomenu besede: kot so nezadovoljno se v prejšnjem letu pripominjali tržški gostilničarji, na tokratno silvestrovo radozivi Tržščani, ki sicer zelo cislajo bogato praznično mizo, niso zasedli številnih gostiln in restavracij v mestu in okolici, temveč so si raje praznično mizo pogrnili kar doma oz. pri sorodnikih in prijateljih. Zato pa so bili z izkupicem prodanih materiala in pa tudi nesrečar bi povedal, da so s petardami in podobnim Tržščani manj ognjevitno pozdravljali leto '93, kot so to storili leto prej '92, ki pa je večino krepko razočaralo.

Veselo do jutra je bilo

tudi v dvoranah, v katerih so razna slovenska društva organizirala silvestrsko zabavo. Udeležba na njih jasno priča, da se tezavam navkljub ali pa mogoče prav zaradi njih - ljudje želijo vsaj nekaj ur brezskrbne zabave. Nas fotograf Davorin Krizmančič je ujel dva silvestrska utrinka: zgoraj ples na zabavi v Gropadi, ki jo je organiziralo KD Skala, spodaj pa zdravljica novemu letu v prostorih pomorskega kluba Sirena v Bar-kovljah.

Manj sproščeno - vsaj na začetku in ob koncu najdaljše noči v letu - pa je bilo v prostorih Pomorske postaje, v katerih je silvestrsko zabavo za 700 oseb pripravil center Gga (Centro giovanile antoniano). Najprej so se organizatorji zasnili pred kopico ponarejenih vabil, ki pa so jih posamezniki iznajdljivim ponarejevalcem (ti so originalne barvno fotokopirali) posteno placali, zato so morali se dodatne goste posesti in brez velikega razburjanja in posega policije ni slo, nato pa je precej udeležencev ob starih zjutraj cakalo grenko presenečenje - iz garderobe je namrec "izginilo" približno 40 krznenih in volnenih plašev. Za njih je bila silvestrska noč nedvomno nepozabna.

TRST / RODILA SE JE OB 1.16

Novo leto '93 znamenju novorojenke Cristine

V letu 1992 je v tržški otroški bolnišnici Burlo Garofolo kot zadnji privekal na svet Matteo

Leto 1993 bo na Trzaskem kot prva imela zapisano na rojstnem listu Cristina Palcich. Rodila se je včeraj ob 1.16 v otroški bolnišnici Burlo Garofolo. Srečna starša sta Chiara Pellegrini in Franco Palcich, stanujoca v Ul. Morpurgo 13 pri Domju v Trstu. Mala Cristina je prvorojenka. Ob rojstvu je tehtala natanko 3,8 kilograma in je pri odličnem zdravju, kakor tudi njena mlada mati, kot je sicer razvidno tudi na posnetku našega fotografa Davorina Krizmančiča (zgoraj).

Ce se je novo leto v tržški otroški bolnišnici Burlo Garofalo pričelo v znamenju punčke, pa se je staro končalo v znamenju fantka. Na Silvestrovo je namrec ob 12.35 privekal na svet Matteo Bisiacchi. Brhki fantek tehta nekoliko manj kot za nekaj ur mlajša Cristina, in sicer 3,3 kilograma, na svet pa je prišel z že kar dolgimi temnimi lasmi, tako da so ga morali počesati, preden se je nastavl našemu fotografu za prvo ovekovečenje. Matteo je drugorojeni sin Luise Manterie in Stefana Bisiacchia, stanujocih v Ul. Molino a Vento 42 pri Sv. Jakobu v Trstu. Pridružil se je sestrici Martini, ki se je rodila ped pol drugim letom.

Za statistiko naj predstavimo, da je tudi v letu 1993 v Furlaniji-Juljski krajini prvi otrok z gledal luc sveta v Vidmu. Gre za Valentino De Corti, ki se je rodila 4 minute po polnoči.

AFERA / DOMOVI ZA OSTARELE

Ali tržška uprava res tvega globo 54 milijard lir?

Staffieri priznal nepravilnosti

Ali bo morala Obcina Trst zaradi nepravilnosti pri vođenju knjigovodstva v nekaterih domovih za ostarele res plačati državi kar 54 milijard lir globe? To je vprašanje, ki ga je nacelnik svetovalec Demokratične zveze Roberto Treu naslovil zupanu v razclenjeni interpelaciji, iz katere izhaja, da je financna straža ugotovila nekatere upravne nepravilnosti v domovih za ostarele Capon na Opcinah, Casa Serena v Ul. Marchesetti in Don Marzari na Proseku. Staffieri je priznal, da je preiskava odkrila nekatere nepravilnosti, ni pa potrdil vesti o globi, ki bi, ce bi bila resnica, pripeljala Obcino na rob bankrota.

Treu pravi, da s svojo interpelacijo ni hotel dvigniti nepotrebnega prahu in sprožiti jalovih polemik, prav pa je, da je javnost podrobno seznanjena s to afero, ki bi lahko imela zelo hude posledice za celotno občinsko upravo. Finančni stražniki so po nalogu oddelka, ki nadzoruje kvaliteto zivil in hrane, preiskali omenjene tri občinske domove in odkrili nekatere nepravilnosti pri vođenju knjigovodskih poslov. Treu je prepričan, da so nepravilnosti formalne narave in da so napake, ce je do njih res prišlo, nenamerne, in sad nesporazumov med voditeljih domov, Obcino

in finančno stražo.

Staffieri je v odgovor Treuu uvodoma poudaril, da Obcina za sedaj se ni dobila nobene globe. Finančni stražniki so res ugotovili nekatere napake in upravne nepravilnosti ter jih strnili v zapisnik, ki ga bo uprava sedaj podrobno proučila in nato nanj tudi ustrezno odgovorila. »Ugovori finančne uprave se vsekakor ne nanašajo na domnevno davčno utajevanje, saj so domovi za ostarele po zakonu oproščeni plačevanja davka IVA. Nepravilnosti zadevajo le proceduralne napake pri izdajanju potrdil«, dodaja zupan.

Treu je v svojem vprašanju napisal, da se o tej aferi v raznih občinskih uradih in oddelkih govori že vsaj dva meseca, ne da bi uprava glede tega nicesar naredila in ukrenila. Staffieri pravi, da to ni res, v isti sapi pa priznava, da so dom Casa Serena preiskali že lanskega 13. novembra in to v okviru širše preventivne akcije, ki so jo varnostni organi izvedli tudi v nekaterih javnih lokalih in drugih skrbstvenih ustanovah v tržški pokrajini. Zapisnik o preiskavi je Obcina formalno dobila sele prejšnjega 29. decembra. Demokratična zveza je vsekakor zahtevala, naj zupan Staffieri o vsej tej aferi v bližnji bodočnosti seznani občinsko skupščino in z njo tudi celotno mestno javnost.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Puerto Escondido«, r. G. Salvatores, i. Diego Abatantuono. 24.10 »Il danno«, r. Louis Malle, i. Jeremy Irons, Juliette Binoche. EXCELSIOR - 15.30, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La bella e la bestia«, prod. Walt Disney. EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »La morte ti fa bella«, r. Robert Zemeckis, i. Meryl Streep. NAZIONALE I - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Guardia del corpo«, i. Kevin Costner, Whitney Houston. NAZIONALE II - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »L'ultimo dei Mohicani«, i. Daniel Day Lewis. NAZIONALE III - 15.30, 17.05, 18.50, 20.30, 22.15 »Riky e Barabba«, i. Renato Pozzetto, Christian De Sica. NAZIONALE IV - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Al lupo, al lupo«, r.-i. Carlo Verdone, i. Francesca Neri. GRATTACIELO - 17.20, 19.40, 22.00 »Codice d'onore«, i. Tom Cruise. MIGNON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »La storia di Qui Ju«.

EDEN - 15.30, 22.10 »Agenzia sado-maso offre pornodilettanti allo sbaraglio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom. CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10. »Mamma ho riperso l'aereo«, i. Macaulay Culkin. LUMIERE - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno«, i. Kathy Bates, Mary Stuart Master-son, Mary Louise Parker. ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Mariti e mogli«, r.-i. Woody Allen, i. Mia Farrow. RADIO - 15.30, 21.30 »Le doppie bocche di Luana«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
2. januarja 1993
BAZILIJ

Sonce vzide ob 7.46 in
zatone ob 16.33 Dolžina
dneva 8.47- Luna vzide
ob 11.49 in zatone ob
1.21.

Jutri, NEDELJA,
3. januarja 1993
GENOVEFA

VREME VČERAJ: Tempera-
tura zraka 4,7 stopinje,
zračni tlak 1025 mb pa-
da, veter 30 km na uro
vzhodnik severovzhod-
nik, burja s sunki do 71
km na uro, vlaga 10-od-
stotna, nebo jasno, morje
razgibano, temperatura
morja 9,8 stopinje.

LEKARNE

Od petka, 1. do nedelje,
3. januarja 1993

Lekarne odprte od 8.30
do 13.00
Ul. Tor S. Piero 2 (tel.
421040), Ul. Revoltella
41 (tel. 947797), Ul. Fla-
via 89 (Zavljje) (tel.

GOSPODARSKO DRUŠTVO NA KONTOVELU

vosci
srečno novo leto
vsem članom
in gostom

SD ZARJA

Bazovica
vosci vsem svojim
članom, atletom
in vascanom

SREČNO IN USPEŠNO
1993

TRŽASKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR PINKO TOMAZIČ

vosci vsem podpornim članom

in ljubiteljem partizanske in delavske pesmi

SREČNO NOVO LETO 1993

232253), Trg Goldoni 8.
ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.
Lekarne odprte od 13.00
do 16.00
Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Re-
voltella 41, Ul. Flavia 89
(Zavljje).
ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.
Lekarne odprte od 16.00
do 20.30
Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Re-
voltella 41, Trg Goldoni
8, Ul. Flavia 89 (Zavljje).
ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.
NOCNA SLUŽBA
Lekarne odprta od 20.30
do 8.30
Trg Goldoni 8 (tel.
634144).
Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije KZE
Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.
Zdravstvena dežurna
služba
Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 7761, pred-
praznična od 14. do 20.
ure in praznična od 8. do
20. ure.

PRIREDITVE

ZDRUŽENJE LUPUSIN-
FABULA vabi otroke in
vse, ki radi igrajo na tom-
bolo, v Ludoteko (Ske-
denjska ulica 124) na ve-
liko, zabavno LUPO-
TOMBOLO oz. »tombolo
po nase«, v torek, 5. ja-
nuarja 1993, ob 15. uri.
BRISCIKI - V galeriji Pavla
Hrovatina je na ogled razsta-
va umetnin in obrti iz
kraškega kamna. Urnik vsak
dan razen ponedeljka od
11.30 do 19.00.

OBVESTILA

KMEČKA ZVEZA ob-
vešča člane, da bodo nje-
ni uradi zaprti danes, 2.
januarja, na sedežu v Tr-
stu.

SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da se siviljska po-
pravila spet pričnejo od
13. januarja dalje ob sre-
dah od 8.30 do 12.30.
STRANKA KOMUNI-
STICNE PRENOVE -
KROZEK KRAŠ vabi vse
člane in simpatizerje na
PRAZNIKE VCLANJE-
VANJA: v ponedeljek, 4.
januarja, ob 20. uri v Re-
pnu v Bubicemvemu do-
mu; v torek, 5. januarja,
ob 19.30 v gostilni v Sa-
lezu; v petek, 8. januarja,
ob 19.30 v gostilni Klop
v Nabrezini in v poned-
eljek, 11. januarja, ob
19. uri v Društveni gostil-
ni na Kontovelu.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Rado-
van Semec iz Prečnika.
OSMICA pri Pisciščih.
Silvano Ferluga vabi
prijatelje in goste na
pokusno domače kapljice
in svežih kolin. Na za-
logi ima tudi sauvignon
91, zlata medalja na Vin-
skem sejmu v Ljubljani.
NA BRISCAH pri Krizu
je odprta osmica. Cvetka
in Mirko Brisćak točita
belo in crno vino z do-
mami prigrizkom.
OSMICO ima v Stivanu

TRŽAŠKA KNJIGARNA

obvešča
cenjene
odjemalce,
da bo zaprta
zaradi
inventure

4., 5. in 7.
januarja
1993

Livio Pernarčič.
OSMICO ima v Borštu
Danilo Glavina.
DAJEM instrukcije iz ma-
tematike. Tel. na st.
944072 v dopoldanskih
urah.
PRODAM kompjuter oli-
vetti M24 v odličnem
stanju, disketa 20 MB,
floppy disc 36, monokro-
matičen ekran, skede raz-
nih iger itd., primeren za
začetnike ali podjetja, za
600.000 lir. Tel. na st.
214274 ob urah obedov.
TRISOBNANO stanovanje
na Opcinah dajemo v
najem za urad. Tel. na st.
420604 po 21. uri.
PRODAM renault R5 v
odličnem stanju. Tel. na
st. 944005.

PRODAM avto opel corsa
TR 1200, letnik 83, v do-
brem stanju, cena po do-
govoru. Tel. na st.
280880 od 20. do 21. ure.
PRODAM avtomobil re-
nault clio 1200 RT, letnik
1990. Tel. na st. 226390.
PRODAM fiat ritmo S70,
svetloplav, metaliziran,
letnik 84, vedno v garazi,
prevoženih 36.000 km.
Tel. na st. 948310 ob de-
lovnih urah.

PRODAM avto alfa 164
twin spark, letnik 88, v
zelo dobrem stanju, ABS
in klimatizacija. Tel.
(0481) 532038.
PRODAM avto fiat regata
100 weekend 1600, let-
nik 1986 po ugodni ceni.
Tel. na st. (0481) 21771.

PRODAM debele akacije-
ve kole za vinograde. Tel.
na st. (0481) 21517.
PODARIM ljubitelju zi-
vali polperzijski mucki:
crnega samčka in tigro-
samičko. Tel. na st. 0038
6678756.

DRAGA BOZICEK in DE-
DEK MRAZ, imata v
zaklju tudi 45-letnega si-
tuiranega, postavnega, z
voljo do nadaljnje poti v
dvoje? Dostavite ga, pro-
sim, na F.P. Trst 15 - C.I.
16162124.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob
Danile Caharija vd. Gru-
den darujeta Ivo in Stana
Zadnik 100.000 lir za
SKD I. Gruđen in SD
Sokol.

Namesto cvetja na grob
Danile Caharija vd. Gru-
den daruje Marija Pertot
vd. Caharija 100.000 lir
za SKD I. Gruđen.

V spomin na Teodoro
Pauletti daruje Karmen
Hrvatice 50.000 lir za
Pihalni orkester »Arcoba-
leno-Mavrica«.

V spomin na učiteljico
Drago Lupinc daruje Sasa
Gulic 50.000 lir za Sklad
Mitja Cuk.

V spomin na Kati in Josi-
pa Gorupa daruje sin
Drago z družino 30.000
lir za vzdrževanje spome-
nika NOB na Opcinah in
30.000 lir za SKD Tabor.

Mix orkester daruje
250.000 lir za SKD Tabor
- Opcine.

V spomin na predragega
Gabrija, ki bi praznoval
37 let, darujeta tata in
mama 50.000 lir za God-
beno društvo Prosek.

Namesto cvetja na grob
učiteljice Drage Lupinc
darujejo Robi, stari, Ana
in Cvetka 50.000 lir za
Skupnost družina Opci-
ne.

V spomin na Gabrijelo
Trobec-Bole darujejo
Vojka, Ivan in Sonja Uk-
mar 20.000 lir za Glasbe-
no matico.

Namesto cvetja na grob
Vladimira Pertota daruje
družina Junc 30.000 lir
za SPDT.

V spomin na dragega Ser-

gija Cerkvenica darujejo
prijatelji s Proseka
»Buokle« 350.000 lir za
AO Jaka Stoka Prosek-
Kontovel.

V spomin na oceta Lucke
Pecar darujeta Marta in
Giorgio 20.000 lir za Sk-
lad Mitje Cuka.

Namesto cvetja na grob
Jozeta Pecarja daruje Mi-
randa Bolcic z družino
50.000 lir za vzdrževanje
spomenika padlim na
Opcinah.

Za popravilo cerkve na
Kontovelu daruje družina
Lisjak (Kontovel 292)
100.000 lir.

Anica in Leopold Vato-
vac iz Devinscine daruje-
ta 30.000 lir za bosanske
otroke v Postojni.

Namesto cvetja na grob
pok. Emila Skabarja da-
rujejo Francka Skabar (V.
Repen 3), Marija Skabar
in Zvezdan Skabar (V.
Repen 4), družina Dobri-
lovic (V. Repen 65),
Sonja Ravbar (V. Repen
2) in Miranda Puric (V.
Repen 6) 120.000 lir za
Skupnost družina Opci-
ne.

Namesto cvetja na grob
Ivanke Doljak darujeta
Verica in marta 40.000 lir
za Skupnost družina
Opcine.

Namesto cvetja na grob
Pepija Cernjava darujeta
Gicko in Laura 30.000 lir
za Skupnost družina Opci-
ne.

V spomin na Emila Ska-
barja daruje brat Franc z
družino 50.000 lir za
Skupnost družina Opci-
ne.

1.1.1990 1.1.1993

Ob tretji obletnici izgu-
be ljubljene zene

Marije Boneta
por. Lorenzi

se je z ranjenim srcem
spominjajo

moz Pepi, otroci, vnuki
in pravnuki
Trst, 2. 1. 1993

2.1.1991 2.1.1993

Cas mineva toda tvoj
spomin ostaja vedno živ.

Ob drugi obletnici
smrti našega dragega

Dušana
Hreščaka

se ga z ljubeznijo spo-
minjajo

zena Mira,
hčerka Tanja
in sin Marko
z družinama

Trst, 2. 1. 1993

Ob smrti tovarisa An-
gela Zuzka izreka iskreno
sozljaje svojcem

Odbor VZPI-ANPI
Devin-Nabrezina

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Risitor 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533725, fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni moči (širina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in legatni 120.000 LIT. ob praznikih povz. 30%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 31.1.93.
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6-12-1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Novoletno srečanje osebja bolnišnic v Gorici in Šempetru

Ob novem letu so uslužbenci goriske in šempetrske bolnišnice priredili tradicionalno srečanje z izmenjavo voščil. Srečanje, ki potrjuje dolgotrajno prijateljstvo in sodelovanje, je tokrat potekalo v Šempetru. Tu je delegacija iz Gorice, v kateri so bili predstavniki upravnega, pomožnega in zdravniškega osebja, med temi prof. Dardi, sprejel primarij dr. Vasja Klavara. Na srečanju so ocenili dosedanje sodelovanje, ki se zmeraj temelji pretežno na prizadevanju posameznikov in opozorili, da bi bilo mogoče z institucionalizacijo sodelovanja doseči veliko več. Tako bi lahko v korist ponesrecencev v izrednih primerih uporabljali na obmejnem področju posebno reševalno ekipo, ki ima na razpolago helikopter.

Urniki trgovin v prihodnjih dneh

Združenje trgovcev (ASCOM) sporoča, da bodo danes vse trgovine odprte. Jutri bo spet stopila v veljavo obvezna tedenska zapora. V prihodnjem tednu bodo trgovine poslovale po sledečem urniku: v ponedeljek bodo vse trgovine (fakultativno) odprte, v torek bodo vse trgovine odprte, v popoldanskem času bodo obratovali tudi mesnice, v pekarnah bodo spekli kruha za dva dni. V sredo, 6. januarja, bodo vse trgovine zaprte.

Policija zaplenila petarde

Dejstvo, da je na Goriskem silvestrovanje poteklo brez večjega števila ranjenih s petardami, lahko najbrž pripisemo tudi predhodnim ukrepom policije, ki je v prejšnjih dneh opravila izobtočno kolicino "municije". Osebe kvesture in trziškega komisariata je zaplenilo okrog 70 kilogramov raznih pokalic oz. 7 tisoč petard, raket in podobnih vragolij v vrednosti okrog 15 milijonov lir. Gre za sicer dovoljene sorte petard, ki pa so jih prodajale osebe brez predpisane dovoljenja. (foto Studio Reportage)

VRH / PRIZNANJE ZA ČOTOVE

Poleg standardnih jedi tudi domača kuhinja

Priznanje so Gabrielli in Uštilu Devetaku izrekli člani Posoškega kluba enologov na občnem zboru

Gostilna Pri Čotovih na Vrhu, je znana po tem, da ponuja, poleg standardnih, tudi domače jedi. V Devetakovi gostilni je bila pred kratkim skupščina članov Posoškega enološkega kluba. Razpravljali so o dejavnosti in načrtih pa tudi o tem, kako gostinci predstavljajo vinsko in kulinarčno ponudbo. Prisluhnili so tudi Gabrielli in Uštilu Devetaku. Na sliki (foto Fabbro), poleg njiju, na desni dr. Vittorio Aglianò, predsednik Posoškega enološkega kluba.

PREVENTIVA / OBRAČUN DEJAVNOSTI V LETU 1992

Obračun poveljstva karabinjerjev

Boj proti širjenju mamil, zaplamba orožja in streliva, nadzor v prometu

Januar je po tradiciji čas obračunov. Pokrajinsko poveljstvo karabinjerjev je te dni posredovalo prvi obračun dejavnosti v lanskem letu. Karabinjerji so vodili preiskave o 2.435 kaznivih dejanjih in odkrili 648 domnevnih storilcev. Priprli so 95 oseb, med katerimi avtorje enega roba in dveh dejavnih izsiljevanj, sodišču pa so prijavili 833 oseb.

Posebno pozornost so v letu, ki je odšlo v zgodovino, namenjali nezakonitemu prekupčevanju z orožjem oziroma

posesti orožja. Zasegli so 15 kosov strelnega orožja in preko dva tisoč kosov municije ter 307 kilogramov eksploziva. Proti enajstim, za družbo nevarnim osebam, so ukrepali v skladu s pooblastili.

Poostreno nadzorstvo na tem specifičnem področju je v zvezi z vojnimi razmerami na tleh nekdanje Jugoslavije.

Skoraj sto oseb se je ujevalo v nastavljen past na področju preprečevanja širjenja in razpečevanja mamil in so jih priprli, proti njim napisali kazensko ovadbo ali

jih napotili v specifične strukture za rehabilitacijo.

Trideset oseb so pripravili, 39 prijavili sodišču, 18 pa napotili v posebne strukture. Poostreno je bilo, kakor izhaja iz poročila, nadzorstvo pred, oziroma v bližini šol.

Karabinjerji so bili v lanskem letu dodatno zaposleni za nadzorovanjem meje, oziroma preprečevanjem ilegalnega vstopa tujih državljanov v Italijo. V 416 akcijah je sodelovalo preko 1100 pripadnikov karabinjerskega zbora. Zajeli so 126 oseb

ter poskrbeli za njihov izgon.

Na področju preventivne dejavnosti v prometu so izrekli skoraj 14 tisoč mandatnih kazni in novčili nad 257 milijonov lir. Okrog 190 milijonov lir pa je vrednost v raznih okoliščinah zaplenjenega blaga, ali blaga sumljivega izvora.

V vseh akcijah nadziranja prometa in ugotavljanja prekrškov je sodelovalo nad 16 tisoč pripadnikov karabinjerskega zbora, identificirali so 68.610 oseb ter pregledali nad 56 tisoč vozil.

NOVO LETO / KAKO SMO SILVESTROVALI NA GORIŠKEM

Pozdrav novemu letu brez pretirane evforije

Nadškofov poziv ob dnevu miru za dialog in sožitje

MARKO MARINCIC

Vesela družba na silvestrovanju v lokalu na Peči (foto Studio Reportage)

100-150 tisočakov za osebo. Kar precej je bilo "klubskih" večerij in praznovanj: večje in manjše družbe so praznovali po društvenih sedežih ali v nalašč za to priloznost najetih lokalih. Precej ljudi je silvestrovalo v telovadnici Katoliškega doma pa tudi po drugih društvenih sedežih in dvoranah v Gorici in okolici.

Petarde so tudi letos pokale pred in nato se precej po polnoči, razen nekaj požarov, o katerih poročamo posebej, pa niso povzročile večjih nezdov. V bolnišnici so nudili prvo pomoč le dvema osebam z lažji mi opeklinami, enega s

poskodbno na očesu pa so pridržali v okulističnem oddelku. Več dela so imeli z veseljaki, ki so imeli težave s preobilico zaužitega alkohola.

Letošnji zgodnji sneg je smucarje pritegnil na smučišča pretežno v Sloveniji in Italiji, manj pa v druge države, kjer je kupna moč lire preskromna. Marsikdo si je privoščil potovanje v tujino, v tradicionalne evropske prestolnice ali v bolj oddaljene tople kraje, čeprav poslovanje potovalnih agencij zaradi novih razmerij na valutnih trziščih ni blestelo po uspešnosti.

Prvi dan leta, ki je za katoliško cerkev dan mi-

ru, je nadškof Bommarco obeležil s poslanico o miru in sožitju. V zahvalni silvestrski homiliji v stolnici je med drugim dejal, da naj bi v novem letu uresničevali projekt nove solidarnosti, ki naj temelji na spoznanju, da je v različnosti dragoceno bogastvo. Gorica je v tem pogledu zgled sožitja in vzgoje k miru in dialogu, je poudaril. Nadškof je želel, da bi tudi na tleh nekdanje Jugoslavije nastopil čas odpovedi ideologijam nacionalne in kulturne nadvlade, poudaril pa je tudi potrebo, da se odpravita beda in revščina, ki sta pogosto prvi vir konfliktov.

GORICA / NAŠLE SO GA ČISTILKE NA SILVESTROVO POPOLDNE

Skrivnostna smrt štiriindvajsetletnika v stranišču na avtobusni postaji APT

Policija izključuje mamila - Vzrok udarec z glavo v padcu zaradi slabosti?

MARKO MARINCIC

Ce je bil prehod iz novo leto na Goriskem letos razmeroma miren, je zadnji dan leta 1992 označil žalosten in zaenkrat še nepojasnen dogodek. V stranišču avtobusne postaje APT v Ul. IX. avgusta so v četrtek popoldne našli mrtvega 24-letnega Micheleja Salo iz Gorice, Ul. Cordaioli 33/b. Cetudi bi nekatere okoliščine dajale misliti na problem mamila, je po dosedanjih izsledkih policije treba po vsej verjetnosti izključiti to možnost. Se najbolj utemeljena se zdi hipoteza slabosti, morda srčne kapi ali cesa podobnega. Točen vzrok pa bo določila sele

obdukcija, ki jo je odredil državni pravdnik dr. Raffaele Mancuso.

Mrtvega mladenca so našli v četrtek ob 16. uri, potem ko so alarm

sprožile čistilke, ki so zaman skušale odpreti vrata enega od stranišč. Truplo je bilo že hladno, iz cesar sklepajo, da je smrt nastopila nekaj ur prej.

Razen curka krvi iz nosu ni bilo na njem znakov nasilja, niti brizgalk ali podobnega, kar bi dajalo misliti na mamila. V spranji v zidu so polici-

sti sicer našli brizgalko, kar pa za stranišče avtobusne postaje ni redkost, zaradi cesar domnevajo, da je bila tam že dosti časa. Zdravnik je kot domnevni vzrok smrti navedel udarec z glavo ob padcu na tla, padec pa ob pomanjkanju drugih indicov pripisujejo slabosti. Dokončen odgovor pričakujejo kot receno od obdukcije.

Policija vsekakor izključuje problem mamila, tudi ker Michele Salo ni bil znan kot uživalec, prav tako pa na truplu niso našli nicesar, ki bi bilo v zvezi z mamili. Sala je bil poročen z Danielem Mannu, s katero pa se nista imela otrok.

Na sliki (foto Studio Reportage): prenos trupa z avtobusne postaje.

ROJSTVA / V GORIŠKI PORODNIŠNICI

Giulia prvi otrok rojen v letu 1993

Ima že brata in sestro - V porodnišnici v Gorici se je v letu 1992 rodilo 434 otrok

VLADO KLEMSE

Ce je bilo leto 1992 prestopno leto, potem bo 1993 leto zensk. Seveda ce ugibanja in napovedi kaj veljajo. Zaenkrat lahko navajamo samo nekaj ugotovitev: ce drži, bo pokazal cas. V goriski porodnišnici se je ob poltretji uri rodila Giulia lob, nekaj nad tri kilograme težka deklica, tretjerojenka v družini Claudie Ursig in Giorgia Ioba iz Gorice. V porodnišnici so včeraj zabeležili tudi rojstvo Elettre Franciosa, v družini Gianne Tofful in Antonia Franciosa iz Gorice. Deklica je tudi Chiara Zottar, ki se je rodila kot zadnja v letu 1992 Lucii Pertoldi in Fabiu Zottarju.

Sicer je bilo leto 1992 v goriski porodnišnici v znamenju zmernega optimizma. Rodilo se je 434 otrok, kar je 31 več kakor leta 1991.

V trziški bolnišnici včeraj niso zabeležili rojstev. Zadnji otrok v letu 1992 je bila Micaela iz Gradišca. V celem letu so zabeležili 409 rojstev, 41 manj kakor leto poprej.

Na slikah (foto Studio Reportage): zgoraj Giulia lob, prvorojenka v 1993 v goriski porodnišnici z mamo Claudio, spodaj Chiara Zottar z mamico Lucio.

KONCERTI

NOVOLETNI KONCERT, ki ga ponujajo slovenski denarni zavodi v Italiji, bo v Gorici v torek, 5. januarja, ob 20.30 v gledališču Verdi. Nastopa Simfonični orkester hrvatske radiotelevizije, dir. Alan Bjelinski, klavir: Pavica Gvozdić. Na sporedu skladbe Rossinija, Beethovna, Schuberta. Vstop z vabilom, ki so na razpolago v tajništvi bank.

OBVESTILA

SPD - SMUCARSKI ODSEK obvešča, da se bo tecaj smucanja začel 10. januarja. Obenem vabi clane, ki se niso poravnali obveznosti glede prevoza in tecaja, da to storijo čimprej, najkasneje pa do četrka, 7. januarja. Društvo obvešča, da je v avtobusu, ki bo vozil iz Sovodenj, se nekaj prostih mest.

KINO

GORICA
VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Puerto Escondido«. Rez. G. Salvatores. I. Diego Abatantuono in Valeria Golino.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Sognando la California«. M. Boldi in B. Derek.
VERDI 15.30-22.00 »La bella e la bestia«.

TRIZ
COMUNALE 18.00-22.00 »La storia di Qui Ju«.
EXCELSIOR 18.00-22.00 »L'ultimo dei Mohicani«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI Korzo Italia 89 - tel. 531443.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
AL REDENTORE - ul. Fratelli Rosselli 23 - tel. 410340.

POŽARI / ZARADI PETARD

Umetni ognji včeraj ponoči povzročili vrsto požarov

Bučen pozdrav novemu letu s streljanjem petard, raket in vrsto najrazličnejših hrupnih pirotehničnih pripomočkov je tudi letos povzročilo nekaj nezazelenih posledic. Manj na prstih in udih "strelcev", ki so bili tokrat v tem pogledu previdnejši, več pa v naravi, kjer so umetni ognji zanetili večni kaj umetnih temveč zelo konkretnih in nevarnih požarov. K temu sta prispevala tudi suho vreme zadnjih tednov in burja. Na srečo je vecinoma gorela trava in grmicevje, tako da škoda

ni velika. Najobsejnejši požar, ki ga je zanesljivo zanetila petarda, je zajel območje pri Sablicah, kjer so gasilci iz Trzica okrepljeni s protipožarnim vozilom in ekipo kolegov iz Gorice bili zaposleni od pol ure po polnoči pa tja do prvih jutranjih ur. Malo po polnoči je gorelo tudi pri Jamljah, se pred polnočjo pa so prve poskusne izstrelitve novoletnih raket opravile svoje v Gabrjah in na travi ob krožnem križišču na Trzaski ulici pri Stan-drežu. Gasilci so v eni uri pogasili oba požara.

Za priseljence našli sprejemljivo rešitev

Afrški delavci se vračajo v ulico Vecellio

Za skupino tujih delavcev iz Afrike, ki so jih izgnali iz stanovanj v ulici Vecellio v Trzicu, se novo leto začena v znamenju zmernega optimizma. Ze v četrtek so podrl sotor, ki so ga bili postavili v drevoredu San Marco in se spet veselili v staro stanovanje, ki ga bo lastnik v prihodnjih mesecih popravil. Po posredovanju občine, bo znizal tudi najemnino. Prizadeti delavci so se pred dnevi, kakor smo poročali, oddolili tudi za gladovno stavko. 28-letnega Mavretanca so zaradi mraza in sestrčnosti celo prepeljali v bolnišnico.

Včeraj popoldne je bilo v Trzicu srečanje z novinarji, kjer so pojasnili razplet, predvsem pa so se zahvalili za solidarnost, ki so jo bili deležni s strani občanov, ki so jim v dneh devetdnevnega protesta dali na razpolago topla oblačila, hrano itd. Protestna akcija tujih delavcev pa je spravila v ospredje izredno občuteno stanovanjsko vprašanje.

RAZPAD FEDERACIJE

Ločitev Češke in Slovaške

Kaj državama prinaša samostojnost

TONE HOCEVAR

Se na Silvestrovo je bila na evropskem zemljevidu zacrtana država, ki so ji nekoč rekli Českoslovaška, zadnje čase pa Češka in Slovaška federacija.

Od včeraj je ni več. Izginila je čez noč, brez posebnega hrupa in brez krvi, ki zadnja leta spremlja razpade zveznih držav, nekdanjih imperijev ali skoraj imperijev. Čehi in Slovaki so se ločili, ker se je obojini zdelo, da ne morejo živeti skupaj, pod isto streho.

Od včeraj sta na zemljevidih zarisani dve državi: Češka, ki vstopa ali vsaj skuša kar se le da hitro vstopiti v zahodno Evropo, in Slovaška, ki ostaja nekeje med Vzhodom in Zahodom.

Sedem skupnih desetletij po prvi svetovni vojni se prepletlo usodo Čehov in Slovakov. Zlasti v času po drugi svetovni vojni so oblastniki skušali življenje Čehov in Slovakov usodno povezati tako, da so velike elektrarne zgradili na skrajnem severozahodu Češke republike, s tem pa uničili sudetsko pokrajino in vsaj začasno preprečili vračanje sudetskih Nemcev.

Težko in vojaško industrijo, ki sta porabili največ elektrike, pa so

postavili na Slovaško, na skrajni vzhod zdaj že bivše federacije. Tudi tam je pokrajina uničena.

Do predvčerajšnjim delitev na razvitejšo Češko, kjer je doma sodobnejša industrija, in Slovaško, ki ji je bila namenjena vloga preskrbovalca surovin in polizdelkov, ni motila razvoja celotne bivše države. Zdaj je drugače.

Ne glede na razprodajo in na nevarnost, da se utegnejo glasno ali pa potihem, s pomočjo posojevalcev imen, vrtni sudetski Nemci, so Čehi kot samostojna država veliko na boljsem kot Slovaki. Lazje se bodo prilagodili novim razmeram, ker imajo dovolj energije in ker se utegnejo zelo hitro spomniti, da so bili do konca druge svetovne vojne industrijska sila.

Slovaki v prihodnje ne bodo več revnejši bratje, ampak bodo odvisni od samih sebe. Vojska industrija, ki sta jo jim postavila Praga in sovjetski imperij, je pravzaprav odveč, med drugim tudi zato, ker so slovaški tanki zastareli.

Kljub za sosedo sporni jedrski elektrarni imajo Slovaki premalo energije, zato so se terno

oklenili resilne bilke - sistema Gabčíkovo na Donavi. Imenovati bi se moral Gabčíkovo-Nagy-maros, vendar so se Madžari nekoč opevanemu in obetavnemu projektu odpovedali, ne zaradi ekoloških razlogov, kot uradno objavljajo, ampak zaradi starih apetitov in nikoli pozabljene Slovaške kot dela nekdanje Ogrske.

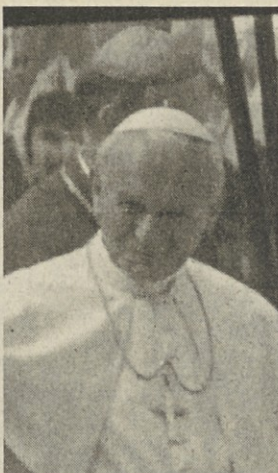
Nehvaležno je napovedovati prihodnost, vendar ni prav nič nemogoče, da bo ob letu razlika med Češko in Slovaško prav tako velika kot je danes med Slovenijo in Hrvaško, ne glede na to, da je Hrvate zelo prizadela vojna, Slovakov pa ne.

Slovaški razumniki so že pred skoraj letom, ko se je začel proces razveze, opozarjali, da bo samostojna Slovaška izgubila stik z razvito Evropo, ki se je za Bratislavo zmeraj začevala in Pragi.

Tatra, Matra in Fatra, hribovja, ki so kot Triglav narisana na prastari in spet na najnovejši slovaški zastavi, Slovaško omejujejo, zapirajo vase, naravni prostor pa odpirajo proti vzhodu, v Ukrajino in Belorusijo, kamor Slovaška doslej ni sodila in se z njima tudi spogledovala ni.

JANEZ PAVEL II., JACQUES DELORS, DOBRICA ĆOSIĆ, BILL CLINTON

Izjave državnikov ob novem letu

Papež Janez Pavel II. je ob svetovnem dnevu miru molil za cimprenjsko rešitev konfliktov v Bosni in Hercegovini. Pri tem je poudaril, da mora, mednarodna skupnost zavestno nadaljnje trpljenje civilnega prebivalstva. Se posebej je poudaril odgovornost evropskih držav, ki so po njegovem mnenju vse preveč ravnodušne do tragedije na Balkanu.

Papež je izjavil, da dandanes človeštvu ne grozi več Damoklejev meč jedrske vojne, zato pa nas planet pretresajo številni regionalni spopadi, lakota in perei ekološki problemi. Poglavar rimske katoliške cerkve je menil, da so vsakoletna molitvena srečanja verskih poglavarjev različnih cerkev in veroizpovedi v Assisiju v Italiji pomemben prispevek k miru v svetu.

Predsednik Evropske komisije Jacques Delors je v svoji novoletni izjavi poudaril, kako pomembna je uveljavitev enotnega trga Evropske skupnosti, vendar to veselo novico greni dejstvo, da Evropska skupnost doslej se ni naslajala učinkovitega načina za zaustavitev vojne v BiH. Po njegovem mnenju si je Evropska skupnost v zadnjih mesecih le povrnila samozaupanje, ki je bilo hudo omajano z dansko zavrnitvijo maastrichtskega sporazuma o evropskem povezovanju. Delors tudi meni, da napočil čas, da Evropska skupnost sprejme v svoje vrste nove članice, ki si to želijo. Dvanajstera se je namreč že februarja odločila, da se bo z Avstrijo, Švedsko in Finsko začela pogajati o pridruženem članstvu teh držav v Evropski skupnosti.

"Pred srbskim narodom so spet hudi casi," je ob novoletnem obisku beogradske vojske bolnišnice izjavil predsednik ZRJ Dobrica Ćosić. "Po eni strani bo leto, ki je pred nami, še huje od prejšnjega. Po drugi strani pa bo lažje," je malce zapleteno napovedal prihodnost Srbije, ki ji po mednarodni osamitvi čedalje bolj očitno grozi se mednarodno vojaško posredovanje. Dobrica Ćosić je novinarjem, ki so spremljali njegov novoletni obisk pri ranjenih srbskih vojakih s hrvaških in bosanskih bojišč, kljub mrčni prihodnosti zazel več poročanja o sportu in zanimivostih. Srbski predsednik Milošević pa se ob novem letu ni oglašil, niti nekaj sto demonstrantom, ki so pod okni srbskega predsedstva protestirali proti vojni.

"Bojim se treh stvari," je na vprašanje novinarjev ameriške revije Time o svojih pričakovanjih ob novoletnem prevzemu oblasti v Beli hiši povedal novi ameriški predsednik Bill Clinton. Kljub temu da je hladna vojna končana, je svet se naprej nevaren. Clinton je še posebno zaskrbljen nad razvojem v Rusiji, skrbi pa ga tudi položaj v BiH. Prav tako ni prepričan, da bosta on in njegova ekipa sposobna uresničiti pričakovanja volilcev, ki po krizi pričakujejo spremembe na boljše, predvsem nov zagon v gospodarstvu in večjo skrb za socialno varnost, zdravstvo in izobraževanje. Novoizvoljeni predsednik ZDA se boji tudi možnosti, da bi novo okolje in njegov novi položaj slabo vplivali na njegovo hčerko Chelseo.

VOJNA V BIH

Še veliko je takšnih, ki gledajo, toda ne vidijo...

ALEKSANDER MLAC

nad nesrbskim prebivalstvom in nad lojalnimi Srbi.

Poslastno politiko etničnega čiščenja je napovedal Radovan Karadžić že pred začetkom vojne v skupščini BiH z izjavo, da Srbi ne morejo biti manjšina niti v eni vasi ali mestu, v katerem živi vsaj en pripadnik srbskega naroda. Pri tem je zahteval tudi razdelitev na nacionalne kantone in grozil, da bo v nasprotnem primeru »krvi do kolen«.

Grozno so na zarjenu in v drugih krajih in končno tudi v javnih medijih. Pisanost imen, ki se pojavljajo v programih RTV Bosne in Hercegovine, v časopisu Oslobođenje in Večernje novine, demantira poskuse označevanja teh medijev kot muslimanskih.

Instrumenta agresije na Bosno in Hercegovino in norega poskusa njene razdelitve na etnični podlagi sta poleg močne oborožitve, ki so jo pred in med vojno prinesli na bosanska tla, tudi genocid

V nekaterih političnih krogih po svetu se se devet mesecev po začetku vojne v Bosni in Hercegovini pojavljajo napačne razlage in dileme o naravi te vojne. Pod vtisom stranskih slik smrti in uničenja, ki s posredovanjem televizije prihajajo v svet, so se zedinili, da gre za vojne strahote brez primere v zgodovini človeštva. Pri določanju značaja vojne pa se nekateri namerno ali pa iz neznanja zapletajo v napake.

Vojno v BiH najpogosteje označujejo kot državljansko vojno, mednarodni sporad in versko vojno. Na podlagi takih definicij se potem govori o »muslimanski«, v zadnjem času pa vse bolj o »muslimansko-hrvaški vojni«, »muslimanskem« predsedniku Aliju Izetbegoviću, »muslimanski« radio-televiziji in Sarajevu itd., itd.

Takšne kvalifikacije predvsem služijo dobro organizirani propagandi v Beogradu in domisljenemu prikrivanju pravega bistva vojne. Del sveta tako tudi pred svojo lastno javnostjo opravičuje svoj nerazumljivo brezbrižen odnos do položaja v BiH. Drugi del pa s pomočjo tovrstnih kvalifikacij uveljavlja svoj lastni politični in teritorialni interes na prostorih nekdanje Jugoslavije. Zadnji tak primer je verbalna podpora Grčije uradnemu Beogradu oziroma Slobodanu Miloševiću v »obrambi pravoslavja« na Balkanu.

Ko se lotevamo ugotavljanja značaja vojne, je treba začeti pri dejstvu, da je BiH neodvisna, su-

verena mednarodno priznana država. S sprejemom BiH v Združene narode so tudi vojno v Bosni in Hercegovini označili kot agresijo. Pri tem so zelo natančno nastali agresorje: Srbijo, Crno goro, JLA in srbske paravojske formacije iz Srbije in BiH. Dolocitev agresorja omogoča nadaljnjo oznako narave vojne: gre torej za zunanjo in notranjo agresijo.

Druga stran v bosansko-hercegovski dramati so njeni branilci: oborožene sile BiH in hrvaški obrambni svet. Oborožene sile Bosne in Hercegovine so domovinska fronta, v katero so vključeni pripadniki vseh narodov (tudi Srbi!), ki živijo na območju republike, in pripadniki vseh veroizpovedi. Razmerje je v odstotkih približno enako etničnemu sestavu posameznih območij v BiH. To pojasnjuje, zakaj je na primer v enotah oboroženih sil Gorazda največ Muslimanov, v zahodni Hercegovini največ Hrvatov in zakaj je to razmerje v Sarajevu ali Tuzli bolj uravnoteženo.

Prav zato vojna v BiH ni državljanska vojna, prav tako ni mednarodna in se manj verska. V BiH se ne spopadata dve etniji, muslimanska in srbska, ampak dve etiki. Na eni strani je »eti-ka« agresorja, ki pa ji nasprotuje etika branilcev vseh narodnosti in veroizpovedi. Nosilcev te etike ne najdemo samo v obo-roženih silah BiH, ampak tudi v državnih in javnih službah, v kulturnem življenju, ki se ob veliki porzrtvovalnosti odvija v Sa-

rajuju in v drugih krajih in končno tudi v javnih medijih. Pisanost imen, ki se pojavljajo v programih RTV Bosne in Hercegovine, v časopisu Oslobođenje in Večernje novine, demantira poskuse označevanja teh medijev kot muslimanskih.

Instrumenta agresije na Bosno in Hercegovino in norega poskusa njene razdelitve na etnični podlagi sta poleg močne oborožitve, ki so jo pred in med vojno prinesli na bosanska tla, tudi genocid

Prebivalci BiH se skušajo zavarovati pred zimo. (Foto: FaH)

BiH je tudi urbičid, uničevanje mest. Napadalec je obkolil in sistematično uničuje bosansko-hercegovaška mesta. Slike uničenega Sarajeva, Mostarja, Jajca, Gradacca, Maglaja, Tuzle so obsle ves svet. Z uničevanjem mest, ki so bila praviloma naseljena z večinskimi muslimanskimi prebivalstvom, so bila uničena njihova stoletna ognjišča, biseri bosansko-hercegovaške kulture in zariša sobivanja različnih narodov. Ljudje so zaradi orožja zapuščali mesta, da ne bi postali žrtve granat, ali pa v primeru zavzetja žrtve nozev in zverinskih posilstev. Kot vemo, je tako usoda doletela celo mladolletne deklice.

Psiholosko gledano, je v bistvu uničevanja mest spopad med primitivnim ruralnim in urbanim. Znacilen je recimo primer živopisnega, starega mesteca Gradacac v bosanski Posavini, ki je že več mesecev tarca nepretrganih topniških in zračnih napadov. Pri tem so bili katastrofalno uničeni tako večstoletni kulturni spomeniki kot nove zgradbe.

Gradacac je bil v zgodovini tega dela BiH vselej primer mestnega nacionalne zivljenja, navad in mentalitete. To je nedvomno izzivalo ljubosumje prebivalcev nekaterih okoliskih vasi, posebej vašcanov dvajset kilometrov oddaljene vasi Pelagicevo, od koder danes prihaja največje število težkih ruslinskih izstrelkov. Gradacac je samo paradigmatičen primer ruralnega odnosa do različnih vrednot civilizacije. Ta

odnos je očiten tudi v Sarajevu, Tuzli, Jajcu in nekaterih drugih mestih Bosne in Hercegovine. V njih neselektivno uničujejo vsa mestna obeležja, vse kulturne dobrine vseh nacionalnih in verskih usmeritev. Prav to je se posebno tragično pri agresiji na BiH, ki presega tudi najbolj črno fasistično nasilje v obdobju druge svetovne vojne, ko so bila bosansko-hercegovaška mesta nedotaknjena.

Vse govorjenje o verskem značaju vojne samo zamageljuje njeno pravo bistvo in cilj, ki je uresničitev projekta velike Srbije. Eno od prvih opozoril nanj je bil pred nekaj leti dvignjen Hafnerjev prst, namenjen Slobodanu Miloševiću in srbskemu vodstvu.

Daljni Hafnerjev predhodnik je bil tudi znani Slovenec, pesnik Oton Zupancic. V pismu Antonu Lajcovu 23. novembra 1908. leta je napisal: »Srbska katastrofalna politika se mi zdi blaznost. A velicasta - premisli, cel narod ti blazni za neko idejo, veliko in plemenito: za rešitev srbskega naroda, zedinjenje vseh srbskih dežel. Visek te blaznosti je misel, ki se je tudi izrekla: za orožje, pa naj propadejo vsi; čakali bomo potem skupnega vstajanja, kdaj, kako se vzdignemo - to je stvar bodocnosti.«

Mitoloska sled te »katastrofalne politike« je povzročila zunanjo in notranjo agresijo na Bosno in Hercegovino, neodvisno, suvereno in mednarodno priznano državo in vse, kar je ta agresija prinesla.

NOVICE

Žalostna silvestrska noč v Sarajevu

SARAJEVO - Prebivalci Sarajeva si ob pričakovanju novega leta niso mogli privoščiti silvestrske večerje. Bosansko-hercegovski vojaki pa so novo leto proslavili z orožjem. Točno ob polnoči se je oglasilo streljanje v pozdrav novemu letu. V mestnem središču, predmestjih in z okoljskih hribov je bilo slišati glasne rafale iz pušk, mitraljezov in topov velikega kalibra, ki je trajalo trideset ure. (STA)

Panić odpotoval v ZDA

BEOGRAD - Odstavljeni ministriški predsednik ZRJ Milan Panić je na silvestrsko noč odpotoval v ZDA, kjer bo skušal politike odvrgniti od groznice o vojaškem posredovanju v ZRJ in BiH, poroča agencija Tanjug. V ZDA naj bi se Panić sestal z ameriškim uradnim predstavnikom in navezal prve stike z novimi ameriškim oblastmi in predstavniki ZN. Pred odhodom se je Panić sestal s predsednikom Dobricem Ćosićem. O temi njenega pogovora ne poročajo. Panić bo ostal v ZDA približno teden dni. (STA)

Mitterrand za vojaško posredovanje v BiH

PARIZ - Francoski predsednik Francois Mitterrand je v četrtek izrazil naklonjenost vojaškemu posredovanju v BiH. Do posredovanja naj bi prišlo v okviru ZN, vendar samo v primeru, če bodo pogajanja v Ženevi neuspešna. Francija sicer ne bo storila nicesar, če v ZN ne bodo prevzeli odgovornosti in če pri akciji ne bodo sodelovali tudi Američani in ostale evropske države. Francija ima okoli 5000 vojakov, ki so pripravljeni oditi v BiH. Mitterrand je prepričan, da bi moral VS ZN sprejeti tudi ukrepe, ki bi zadevali Kosovo, Sandzak in Makedonijo ter tako preprečili širitev spopadov na Balkan. (STA, AFP)

Lord Owen je obiskal sedež Unproforja v Beogradu (Telefoto: FaH)

VS ZN ima nove države članice

NEW YORK - Brazilija, Španija, Nova Zelandija, Pakistan in Džibuti so s prvim januarjem postale nestalne članice VS ZN, za obdobje dveh let. VS sestavlja petnajst držav članic, od tega deset nestalnih, ki se izbirajo po načelu kroženja. Do zdaj so to bile Ekvador, Belgija, Avstrija, Indija in Zimbabve. Do konca leta 1993 pa ostajajo v VS kot nestalne članice se Kapverdski otoki, Madžarska, Japonska, Maroko in Venezuela. Varnostnemu svetu ZN bo od novega leta, za obdobje enega meseca, predsedovala Japonska, ki je na tem položaju nasledila Indijo. Nemčija in Japonska ter nekatere velike neuvršcene države menijo, da je treba koncati z razmerami, ki so rezultat druge svetovne vojne, in ne skrivajo želje, da bi postale stalne članice VS. Japonska celo predlaga, da bi 50. obletnica ZN, leta 1995, lahko bila priložnost za spremembo. (STA, AFP)

Neonacisti spet napadajo

Požar, ki so ga v zatočišču za azilante v nemškem Baden-Wuerttembergu podtaknili neonacisti, je v petek zahteval dve življenji. (Foto: Cambio)

Žrtve med volitvami v Keniji

NAIROBI - Čeprav opazovalci ocenjujejo, da so tokrove volitve v Keniji minile sorazmerno mirno, je bilo ta dan umorjenih najmanj 30 ljudi. Uradni Nairobi za zdaj se ni komentiral ugibanj o političnem ozadju teh pobojev, čeprav svojci žrtve obtožujejo za zločin vladajočo stranko Afrisko unijo Kenije. Ta je v petek že razglasila svojo zmago na parlamentarnih volitvah ter zmago njihovega kandidata Daniela Arapa Moia na predsedniških volitvah. Prepričana je, da bo dobila absolutno večino ter da bo Moi zagotovil ponovno izvoljen za predsednika. Stranka je po doslejšnjih delnih rezultatih dobila 73 sedežev od 188 poslaniških mest v parlamentu. Tri opozicijske stranke, ki so skupaj dobile 75 sedežev, so že zavrnile izide glasovanja, ker menijo, da so volitve potekale skrajno neregularno. Zahtevajo razpis novih svobodnih in pravičnih volitev. (STA, AFP)

SLOVENIJA / SILVESTROVANJE

Tako smo ga dočakali

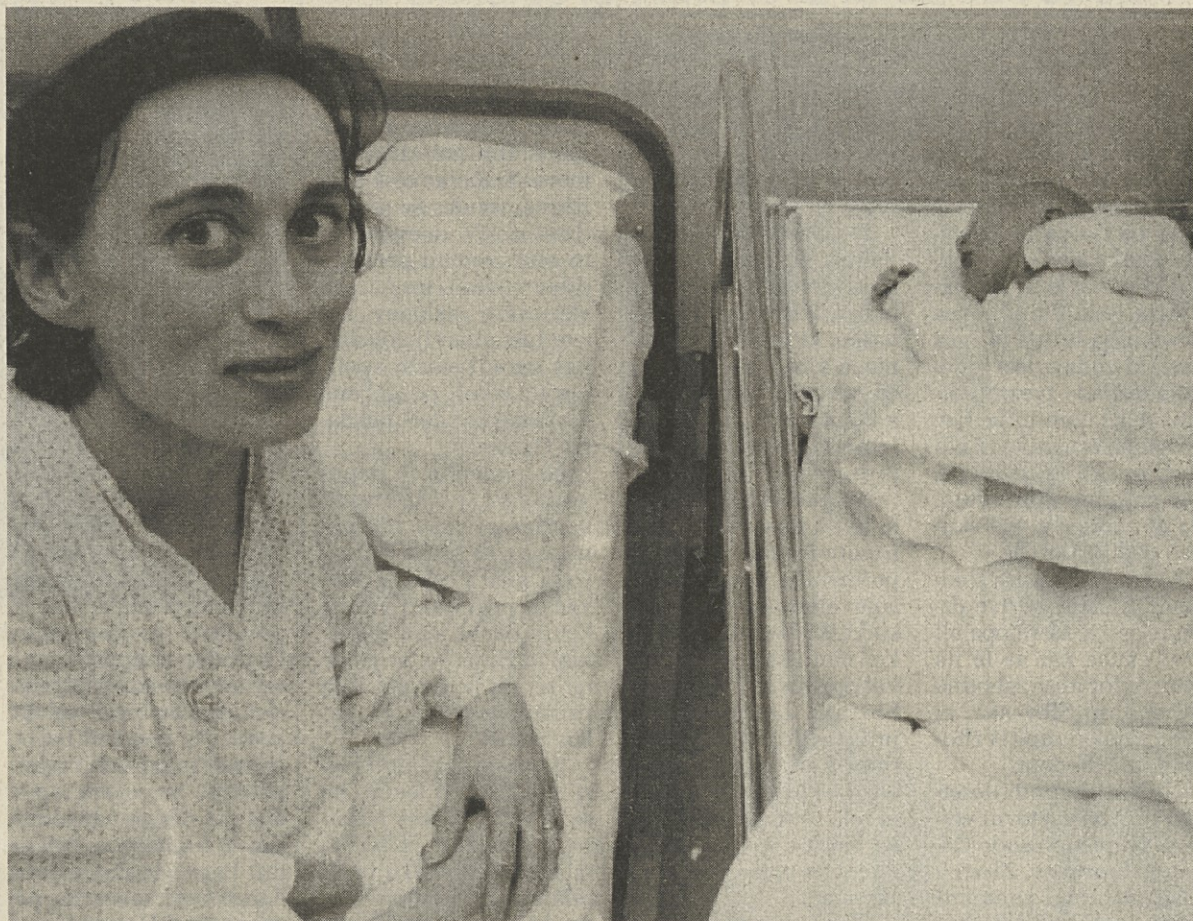
»Smetana« se je zbrala na novoletnem koncertu v Cankarjevem domu.

Vsak po svoje smo preživeli silvestrovo, kakor ima pac kdo razgibano domišljijo, globok zep in temu primerno družbo. Eno z drugim namreč ne gre vedno skupaj. Sicer pa pravijo, da prevelika pričakovanja navadno ne obrodijo sadov, zato se menda najboljše zabave zgodijo že v predsilvestrskih dneh. Mnogi prisegajo, da »tudi novo leto ni več, kar je bilo,« vendar bi težko rekli, da je bilo letosnje praznovanje kaj manj bučno in veselo, kot so bila prejsnja. Zagotovo pa lahko zapisemo, da je pokalo bolj kot običajno, pa ne le sampanjci, ampak petarde in drugi pirotehnični izumi, ki so jih letos na žalost mnogih z občutljivimi ušesi prodajali kjerkoli in komurkoli. Na polnočni sprehod po ljubljanskih ulicah so se zato mnogi odpravili z vato v ušesih...

Vecina ljudi se vedno prisega na silvestrovanje v domačem krogu, ob mizah, ki se kar šibijo od dobrot, in prižganem televizorju. Prvi odmevi na

novoletno ponudbo slovenske televizije namigujejo na že tradicionalno dolgotrajno, tako da so se nekateri odpravili spat prej, kot se za silvestrovo spodobi, drugi pa so se podali na ulice, na skupinska silvestrovanja, ki so jih pripravili v mnogih slovenskih krajih. Takšno praznovanje je za mnoge najprijetnejše, saj sreča veliko starih prijateljev in znancev, v novoletnem razpoloženju pa včasih spoznas tudi kakšnega novega. Vse, kar potrebujes, je topla obleka in nekaj piñace, da lahko nazdravis prijateljem in novemu letu. Nekateri pri tem sicer omagajo, a nič ne de, merila spodobnosti so ob takšnih priložnostih nekoliko bolj ohlapna kot običajno.

Prepričani smo, da boste prijatelju, ki vas bo vprašal, kako ste se imeli za silvestrovo, odgovorili, da dobro. In prav je tako, saj konec koncev zato tudi imamo takšna praznovanja. . (Tekst B.L., foto S. Zivulović in J. Suhadolnik/TRIO)

Novorojenčku, ki je prvi zajokal v 1993. letu, je ime Jure. Na svet je prišel nekaj pred drugo uro zjutraj.

Nekateri so silvestrovo zamenjali s pustom.

Kresničke so v primerjavi z drugimi pirotehničnimi izumi pravi blagoslov. Predvsem za ušesa...

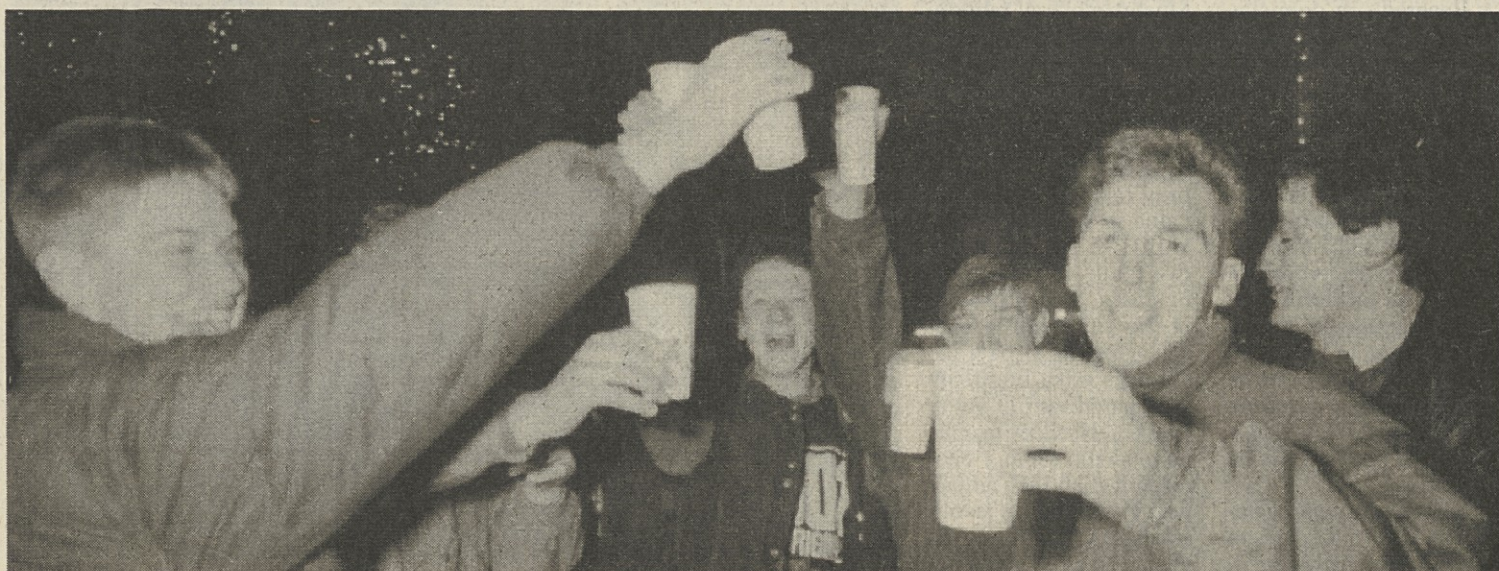
Teža dogodka je bila prehuda, zato si je mož privoščil počitek pod Prešernovimi muzami.

Naj bo petek ali svetek ali novo leto - za reševalce ni počitka, pa so kljub temu nasmejeni.

Ljubo doma, kdor ga ima, če je zraven še steklenica šampanjca, je pa sploh v redu. Srečno 1993!

Najbolj »kul« novoletni žur si znajo narediti fantje iz postmodernistične generacije. Saj ni potrebno dosti: kakšno pivo in morda še petarda ali dve...

1993 / NESPODBUDNI OBRAČUN

Silvestrovo in prvi dan novega leta v znamenju tragedij in veseljačenja

Mrtvi in ranjeni zaradi panike v Hong Kongu, zagoneten samomor najstnic na Japonskem »eksplozivno praznovanje« terjalo ogromno žrtev po vsem svetu, da je zasenčilo veselje

RIM - Mrtvi in ranjeni v srhljivem stampeu v Hong Kongu, nerazumljiv samomor najstnic na Japonskem, mrtvi in ranjeni po vsem svetu zaradi preobjestrnega praznovanja prihoda novega leta s strelnim orožjem in najrazličnejšim pirotehničnim materialom. Leto 1993 se je torej v številnih krajih sveta zacelo v znamenju

tragedij in trpljenja, ki so zasenčili tiste redke primere kolektivne sreče in zadovoljstva.

V Hong Kongu je neodgovorno metanje steklenic na množico, ki se je trla v ozkih ulicah starega predmestja Lan Kwai Fong, povzročilo paniko in srhljiv stampeo, v katerem so beženci do smrti pregazili 20 oseb, 26 pa jih lažje in težje ranili.

O mrtvih in ranjenih poročajo tudi s Filipinov, kjer je osem oseb izgubilo življenje v požarih, ki so jih povzročili bengalski ognji, tri so umrle zaradi strela med praznovanjem prihoda novega leta, po prvih podatkih policije pa je ranjenih več kot tisoč oseb.

»Crno novo leto« so v Aziji dočakali z zagonetnim samomorom najst-

nic v japonskem Mitu, kjer je pet deklet od 14 do 15 leta starosti nekaj sekund po prihodu novega leta istocasno skočilo s sedmega nadstropja nekega stanovanja. Samo dve sta s težkimi poškodbami preživeli smrtonosni skok. Ena od preživelih je policiji povedala, da je z ostalimi štirimi solskimi prijateljicami sklenila samomor po inhaliranju

topila za lake. »Nismo se bale smrti, ker smo vse bile pod paro.« Tako pojasnilo je presenetilo izvedence. Vdihavanje topli povzroča namreč halucinacije, ki pa se razlikujejo od osebe do osebe, tako da je nepojmljivo, da bi kar pet deklet imelo isti samomorilski naklep.

Tragedije pa niso prizanesle niti Latinski Ameriki. V Peruju je tovrnjak, ki je prevazal ljudi na neko silvestrsko zabavo zgrmel v 200 metrov globok prepad. Pri tem je 15 potnikov izgubilo življenje, 26 pa jih je bilo težko ranjenih. Po podatkih policije je tovrnjak na poti iz San Ignacija (950 kilometrov severovzhodno od Lime) v mesto Jaen zaneslo na nekem ovinku s ceste v prepad. Pri brazilski Bahii pa je prislo do še bolj srhljive nesreče, ko je tovrnjak, ki je prevazal eksploziv in deset potnikov, celno trčil v drugi tovrnjak. Strahotna eksplozija je dobesedno raznesla 12 oseb, tako da so razmesarjeni deli leteli več kot petdeset metrov daleč.

Poslovitev od starega leta in prihod novega pa niso povsod praznovali tako tragično. Marsikje je ta »najdaljša noč« minila brez hujskih posledic. Na londonskem Trafalgar square je novo leto

dočakalo 8.000 ljudi, tako da je 40 ranjenih in 90 priprtih se sprejemljiv obracun. Bolj omikani so bili Parizani, saj jih je kakih 300 tisoč na Elizejskih poljanah brez incidentov dočakalo novo leto. Podobno je bilo tudi na newyorškem Times squareu, kar pa je lažje razumljivo, saj je slavlje potekalo v znamenju točenja nealkoholnih pijač.

Silvestrovo rajanje je v Evropi marsikje potekalo v znamenju padca zadnjih carinskih ovir med državami Evropske skupnosti, a tudi ob kislj obrazih tistih, ki se kljub veselju zavedajo cene te evropske integracije, saj so posamezne vlade že poskrbele za »novoletne davčne pakete«. To pa ni zmotilo Atencanov, ki so priredili izredno baklado v znamenju Evrope. Nemci so bolj pragmatično raje dajali »evropske nazive« pojedinam in plesnim zabavam v slogu »Euroball« in »Vive la France«.

V nekdanji socialistični Evropi so novo leto z izjemo Cehov in Slovakov praznovali bolj zmerno. Da je gospodarski položaj v teh državah res obupen prica vest, da so v ruskem Saratovu prostitutke za Silvestrov večer brezplačno nudile svoje »storitve«.

Sydney je novo leto dočakal z živopisnimi bengalskimi ognji (Telefoto AP)

Tragične posledice paničnega bega ljudi, ki so čakali na novo leto v ozkih ulicah starega dela Hong Konga (AP)

AVSTRIJA, KOROŠKA

DUNAJ / POSLANICI ZVEZNEGA PREDSEDNIKA IN ZVEZNEGA KANCLERJA

Strpnost do tujcev in vstop v Evropo v posegih Klestila in Vranitzkega

Oba sta kritizirala Haiderjevo pobudo za referendum o tujcih

IVAN LUKAN

DUNAJ - Avstrijska prizadevanja za vstop v evropsko skupnost ter strpnost do tujcev sta bili v ospredju novoletnih nagovorov avstrijskega zveznega predsednika Thomasa Klestila in avstrijskega zveznega kanclerja Franza Vranitzkega.

Klestil je v zvezi s tema dvema vprašanjema pozval politike k »sirokom in nosilnem konsenzu« ter jih pozval, naj se v teh vprašanjih odločijo »igri z emocijami«.

Avstrijsko odpiranje v večjo Evropo pa je Klestil imenoval »največjo preizkušnjo od konca druge svetovne vojne. Z vstopom v to širšo Evropo pa mora biti povezano tudi vprašanje skupne varnosti, je nadaljeval avstrijski zvezni predsednik. Dobesedno je dejal, »da ni več avstrijske varnosti brez evropske«.

V poslanici ob novem letu pa je Thomas Klestil poudaril pomembnost avstrijske zvezne vojske.

»V obdobju velikih sprememb in nestabilnosti v Evropi je Avstrija predvsem navezana na lastno varnost in to je zvezna vojska!«, je dejal maja 1992 izvoljen avstrijski zvezni predsednik.

Klestil je s tem v zvezi spomnil na tragična dogajanja v bivši Jugoslaviji in dejal, da se prvič po koncu druge svetovne vojne v neposredni sosesčini Avstrije odvija vojna tragedija, pred kate-

ro je Evropa nemočna. »Navzlic tem tragičnim dogodkom je morala Avstrija spoznati pomanjkanje vseevropskega varnostnega sistema, tako da je potrebno, da se država sama sciti«, je zaključil Klestil.

Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky pa je pozval avstrijsko prebivalstvo, naj vstopi v leto 1993 z optimizmom in preudarnostjo. Za zvezno vlado pa je imenoval tri tezišča: Evropo, socialno področje ter gospodarstvo. Pogajanja o vstopu Avstrije v Evropsko skupnost, ki se bodo začela

že v enem mesecu, je Vranitzky ocenil kot veliki uspeh. Glede povečane imigracije pa je Avstrija ubrala srednjo pot, je dejal avstrijski zvezni kancler in ob tem poudaril, »da si je država s tem prihranila nečloveške konflikte, kot smo jim bili priča v drugih evropskih državah«.

Kot že zvezni predsednik Klestil je tudi zvezni kancler posredno kritiziral Haiderjev referendum o tujcih. Dejaj, da ni prav, »da se strah med prebivalstvom zlorablja v strankarskopolitične namene«.

Avstrijski zvezni kancler dr. Franz Vranitzky

CELOVEC / ZERNATTO OB NOVEM LETU

Aktivna pomoč sosedom v stiski je naša humanistična dolžnost

CELOVEC - Koroski deželni glavar Christof Zernatto se je v svojem govoru ob vstopu v novo leto poleg notranjepolitičnih vprašanj lotil tudi njenih posledic. Dejaj, da je - vzlic tragedij v naši neposredni sosesčini - za Korosko, Avstrijo in vse ostale evropske države, predvsem na zahodu, »aktivna pomoč humanistična obveza«, ter da se je treba spomniti, da so tudi Avstriji bili deležni velike pomoči po drugi svetovni vojni.

»Na Koroskem smo

beguncem pomagali in pomagamo po naših močeh, samoumevno pa je, da Koroska in Avstrija sami ne morata rešiti te velikanske probleme«, je dejal Zernatto. V begunski politiki sta izbrali srednjo pot, torej pomoč tistim, katerim je najbolj potrebna.

Koroski deželni glavar je s tem v zvezi tudi spomnil na akcijo »Sosed v stiski«, v okviru katere so Avstrije in Avstriji darovali nad 500 milijonov silingov za žrtve vojne v BiH.

Glede politike na Koroskem v letu 1993 je

Zernatto dejal, da stoji Avstrija in s tem tudi njena zvezna dežela Koroska na pragu Evropske skupnosti. »Na vseh področjih bo to dejstvo treba upoštevati, saj naša dežela v bodočnosti ne sme ostati osamljena v Evropi«, je dejal koroski deželni glavar.

Nenavadno pa je bilo v novoletnem govoru koroskega deželnega glavarja, da se le-ta ni dotaknil ne vprašanja slovenske narodnostne skupnosti, ne odnosov do mlade države Slovenije ter tudi ne Furlanije-Julijske krajine oz. Italije.

CELOVEC / PRIDIGA KRŠKEGA ŠKOFA

Msgr. Egon Kapellari : leto 1992 je bilo leto vojn, lakote, nasilja, beguncev

CELOVEC - Skof krške škofije Egon Kapellari je na pragu novega leta v svoji pridigi v celovski stolnici menil, da je preteklo leto 1992 bilo za Korosce in Avstrijce dobro leto, za nestete druge, da, za celo narodo, pa - kot je to izrazila angleška kraljica Elizabetta II. - »annus horribilis«, torej strahovito leto z vojnami, z lakoto, s skoraj nepredstavljljivimi rekami beguncev.

Bilo je tudi leto nasilja proti ženam in otrokom, če samo pogledamo nekaj sto kilome-

trov proti jugovzhodu, bilo je leto, v katerem je moralo več milijonov ljudi zapustiti svoje domove.

»Iz tega vidika je leto 1992 bilo za Avstrijo leto različne solidarnosti, dobro pa je vedeti, da sodijo katoliki po vsem svetu med tiste, ki največ prispevajo v boju proti siromastvu, vojnam, proti stiski«.

Po besedah krškega škofa nas bodo tudi v novem letu spremljali velikiški problemi, le-ti pa naj bi bili izziv za alianso vseh ljudi dobre volje.

DUNAJ / JAVNOMNENJSKA RAZISKAVA INŠTITUTA GALLUP

Večina Avstrijcev je trenutno za vstop v Evropsko skupnost

Menijo, da bi se o vprašanju vstopa v ES kazalo izreči na referendumu Večina anketirancev pa se še vedno boji tujcev in vojne

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Po svicarskem (odklonilnem) referendumu o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) se je mnenje Avstrijcev o evropskem integracijskem procesu spet nekoliko premaknilo. Medtem ko so raziskovalci javnega mnenja od poletja do jeseni beležili nazadovanje zagovornikov Evropske skupnosti (ES) - oktobra se je prvič večina Avstrijcev izrekla proti načrtovanemu pristopu! -, so zdaj zagovorniki ES in EGP spet v večini.

Analiza dunajskega inštituta GALLUP, izdelana po nalogu novega tedenskega magazina

NEWS, je kmalu po svicarskem referendumu o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) se je mnenje Avstrijcev o evropskem integracijskem procesu spet nekoliko premaknilo. Medtem ko so raziskovalci javnega mnenja od poletja do jeseni beležili nazadovanje zagovornikov Evropske skupnosti (ES) - oktobra se je prvič večina Avstrijcev izrekla proti načrtovanemu pristopu! -, so zdaj zagovorniki ES in EGP spet v večini.

Analiza dunajskega inštituta GALLUP, izdelana po nalogu novega tedenskega magazina NEWS, je kmalu po svicarskem referendumu o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) se je mnenje Avstrijcev o evropskem integracijskem procesu spet nekoliko premaknilo. Medtem ko so raziskovalci javnega mnenja od poletja do jeseni beležili nazadovanje zagovornikov Evropske skupnosti (ES) - oktobra se je prvič večina Avstrijcev izrekla proti načrtovanemu pristopu! -, so zdaj zagovorniki ES in EGP spet v večini.

Analiza dunajskega inštituta GALLUP, izdelana po nalogu novega tedenskega magazina NEWS, je kmalu po svicarskem referendumu o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) se je mnenje Avstrijcev o evropskem integracijskem procesu spet nekoliko premaknilo. Medtem ko so raziskovalci javnega mnenja od poletja do jeseni beležili nazadovanje zagovornikov Evropske skupnosti (ES) - oktobra se je prvič večina Avstrijcev izrekla proti načrtovanemu pristopu! -, so zdaj zagovorniki ES in EGP spet v večini.

odstotkov povprašanih bilo mnenja, da bi morali tudi v Avstriji v okviru referenduma odločiti o pristopu k EGP.

Avstrijski sklep o pristopu, ki začne veljati s 1. januarjem, pa je bil sprejet samo v dunajskem parlamentu. Ali si je koalicijska vlada s takim ravnanjem izbrala najboljso pot, je dvomljivo, saj s tem daje dodatno strelivo opoziciji in nasprotnikom ES. Da sta razprava o ES in delovanje vlade slej ko prej kocljiava zadeva, potrjuje izjava ministra za kmetijstvo Fischlerja (Ljudska stranka), ki je pred nedavnim kritiziral informacijsko kampanjo vlade o ES kot »reklamo za pralne praške«. Tudi drugi politiki Ljudske stranke so informacijsko politiko vlade označili kot neefektivno upravljanje milijonskih vsot. Nasprotniki ES pa

tozadevno zahtevajo forum, v katerem naj bi zagovorniki in nasprotniki pristopa k ES enakopravno lahko prisli do besede.

GALLUP - inštitut je spraseval tudi po največjih skrbih Avstrijcev v zvezi s pristopom k ES. Najbolj se anketiranci (73 odstotkov) bojijo, da bo v Avstrijo prislo se več tujcev, kar je brez dvoma tudi posledica aktualnega demagogskega političnega diskurza politične desnice v zvezi z imigranti in azilanti. Bojazni pred tujci sledijo na lestvici se naslednje od ES pogojene skrbi Avstrijcev: strah pred zunanjepolitičnimi konflikti (59 odstotkov), strah pred razprodajo Avstrije (53 odstotkov), strah pred povečano ogroženostjo okolja (52 odstotkov), strah pred poslabšanjem socialne situacije (51 odstotkov) ter strah pred izgubo avstrijske identitete (48 odstotkov).

PIREDITVE

Sobota, 2. januarja 1993

TINJE
Dom prosvete: ob 9.00 - Novoletne srečanje 1993: Ali nas krščanstvo se navdihuje. Predavatelj: Edi Kovac, Lojze Peterle, Janko Jeromen, A. Rebula idr. Galerija Tinje: ob 20.00 - Odprtje razstave del Franza Wiegeleja.

LOCE/RATENCE
Tekaska steza Ratence: ob 19.00 - Nocni tek na smučeh (prireditelja SPD »Jepa Basko jezero« in Slovenska športna zveza).

Cetrtek, 7. januarja 1993
TINJE
Dom prosvete: ob 10.00 - Kulturno zgodovinski spomeniki in umetniški zakladi Koroske in Slovenije; pripravljalni tečaj za turistične spremljevalce iz Slovenije in Koroske.

NOVOLETNI INTERVJU S PREDSEDNIKOM ZSSDI JURIJEM KUFERSINOM

»Leto 1992 kljub težavam uspešno za zamejski šport«

RADO GRUDEN

Novo leto, kot je že tradicija, pričenjamo s pogovorom s predsednikom Združenja slovenskih športnih društev v Italiji Jurijem Kufersinom.

Slovenski šport v Italiji se je letos prebil tudi na olimpijske igre. Pa je to že dovolj za zadovoljstvo in za pozitivno oceno našega športa v preteklem letu?

Nedvomno je uvrstitev Sirenine jadralka Arianne Bogatec na OI v Barceloni izjemno velik dosežek. Gre za njen osebni uspeh, za uspeh njene družine, ki ji je ta podvig omogočila, za uspeh kluba in seveda za uspeh celotnega zamejskega športnega gibanja, ki si ga je prisvojilo. En sam dosežek, pa četudi tako velik, gotovo ne more biti dovolj za tako ali drugačno oceno. Zato bi morali predvsem ugotoviti, če je bilo leto uspešno in če smo lahko z njim zadovoljni: mnenja sem, da je bilo, rekel bi celo, da je bilo zelo uspešno. Seveda se v moji oceni ne omejujem zgolj na športne rezultate naših športnikov ampak vključujem tu tudi druge aspekte, ki so zelo važni tako za današnji čas kot tudi za srednje in dolgoročni razvoj. Prostor mi ne dopušta, da bi natančneje obravnaval vse: zato se bom omejil le na tri ugotovitve. Prva je ta, da smo dosegli v naši sredi zelo visoko raven sodelovanja med različni komponentami, kar nam omogoča enoten nastop in kar daje našemu gibanju se večjo moč. Kot drugo bi omenil dokument - program o vsebinski usmeritvi zamejskega športa, ki je bil soglasno sprejet na zadnjem obecnem zboru Združenja. Dokument, ki je sad dolge in razgibane enoletne diskusije odbora, obravnava vse največje in najbolj klotvive probleme, ki zadevajo naše gibanje in bo gotovo dober in konkreten instrument za nadaljnje načrtovanje dela na športnem področju. Tretje, kar bi omenil, je istocasno tudi že prvi rezultat tega dokumenta. Mislim namreč na listino o sodelovanju na mladinskem področju, ki so jo podpisala nogometna društva na Trzaskem. To dokazuje, da so pravilno doumela, kar je bilo ugotovljeno v studiji prof. Peterlina in kar smo zapisali v prej omenjenem dokumentu in sicer, da je meddrustveno sodelovanje naša vsakdanja nuja in edina možnost za pravilno usmerjeno rast vsake panoge, posebno take, ki potrebuje večje število športnikov. Zelo sem zadovoljen, da so to listino podpisali prav no-

gometasi, kar daje se poseben pečat delovanju našega trzaskega pokrajinskega odbora.

Vemo, da težav ne manjka. Športna društva se iz dneva v dan soočajo s kadrovskimi, finančnimi in prostorskimi težavami. Kakšno pomoč jim pri reševanju teh problemov lahko nudi ZSSDI?

Problemi, ki jih navajate so zares veliki, vendar jih ne smemo posploševati. Če se na primer popolnoma strinjam s tem, da je finančni problem skupen vsem društvom in se z njim mora soočati tudi naša organizacija ter da ni odvisen od take ali druge volje in dela posameznikov, tega ne morem trditi glede kadrov. Je že res, da imajo pri določenih društvih velike težave; so pa tudi taka društva, ki so bila v preteklosti dalekovidejša in so poleg dejavnosti programirala tudi vzgojo tako tehničnih kot vodstvenih kadrov. Problem zase so pa objekti. Vendar tudi tu ne smemo posploševati: so področja, ki so popolnoma odkrita, kot je na primer mestno središče, so pa tudi področja in panoge, ki imajo na razpolago zadostno število objektov. ZSSDI se redno spoprijema z vsemi temi problemi in skuša na najboljši način in s skromnimi sredstvi, ki jih ima na razpolago pomagati društvom. Največ je naredilo in lahko se naredi na področju vzgoje kadrov, seveda če bo povpraševanje za to in zadosten odziv s strani društev. Najmanj pa lahko konkretno naredimo z materialnega vidika gledano, na področju objektov, razen seveda intenzivnega podpiranja - tudi na najvišjem »političnem« nivoju - vseh potreb, ki bi jih naša družba sprožila. Posebno pa se bomo morali angažirati zato, da pridemo v mestnem središču do dostojnega objekta, ki naj omogoči redno delovanje velikemu številu mladih, ki se tam športno udejstvuje.

Posebno vprašanje zadeva tudi vključevanje italijanskih športnikov. Ali imajo naša društva danes še vedno tisto narodno-obrambno vlogo kot nekdaj, ali pa so časi zdaj drugačni, ko so tudi v marsikaterem slovenskem društvu vse bolj pogosta stališča, da se moramo odpreti tudi do športnikov italijanske narodnosti?

Gotovo so danes časi drugačni, vendar mislim, da je osnovno poslanstvo naših društev ostalo isto, četudi ne morem trditi, da to velja v absolutnem merilu. Glede vključe-

Predsednik ZSSDI Jurij Kufersin

vanja neslovenskih športnikov, pa bi moral dati zelo dolg in razčlenjen odgovor, odnosno dobesedno citirati to, kar smo napisali v našem razvojnem dokumentu. Ker pa je bilo o tem že precej govora, bi se omejil le na nekaj osnovnih ugotovitev in zaključkov, ki bodo, upam, dali koncizno sliko o tem kar mislimo:

1) obstajajo razlogi tako za odprtost kot tudi za zapiranje (posebno, če upoštevamo odnos, ki ga ima v Trstu do nas italijanska večina), vendar je jasno, da pojmov ne gre radikalizirati, saj so si razne situacije med seboj kvečjemu slične, nikakor pa enake in zato se moramo problema lotevati z veliko dozo objektivnosti in brez posploševanja;

2) vsi naši odbori morajo biti slovenski: to je prvo in osnovno načelo, ki mora voditi vsako naše društvo;

3) na mladinskem področju mora biti pedagoški kader izključno in brez kompromisno slovenski;

4) društva, katerih dejavnost se izpricuje samo z eno ekipo, morajo poskrbeti, da bo članstvo v njej večinoma slovensko;

5) divje iskanje rezultata za vsako ceno ni sprejemljivo. Moramo biti vrhunski, vendar predvsem v kvaliteti organiziranosti in ponudbe, kar je še posebno važno v perspektivi vabljenja v naše vrste otrok iz mesanih zakonov.

Lz vsega zgornjega sledi

ugotovitev, da smo že precej odprti ter da je potrebno to odprtost sedaj le uokviriti v neke sprejemljive in neskladne okvire.

ZSSDI si že dolga leta prizadeva, da bi postalo enakovreden član CONI. Ali se je kaj premaknilo v tej smeri?

Lani je izgledalo, da bomo le podpisali konvencijo s CONI-jem, ki bi nam dala status priključne organizacije s posebnimi pravicami, kot je predlagal sam predsednik Arrigo Gattai in kar je maksimalno, kar lahko danes dosežemo na osnovi obstoječe zakonodaje in v pricakovanju globalnega zaščitnega zakona, ki naj obravnava tudi naš šport in našo organizacijo. Potem pa se je očitno nekaj zataknilo in vse je bilo zamrznjeno. Mislim, da poznamo razloge, ki so privedli do takega stanja in smo že začeli delati na tem, da jih odpravimo. Na zalost so temu botrovali okolščine, za katere naše Združenje ni imelo nobene krivde in zato bomo potrebovali tudi zunanjo pomoč. Racunamo, da nam bo v tem - poleg naših političnih predstavnikov - v veliko oporo tudi olimpijski komite Slovenije, kar nam je potrdil sam predsednik Janez Kocijancic na svojem nedavnem obisku pri nas ob priložnosti manifestacije Nas športnik 92.

Slovenski šport v Italiji ima tesne stike s Slovenijo, s čimer v veliki meri prispeva k rušenju meja in ustvarjanju enotnega

športnega prostora. Katere so glavne oblike tega sodelovanja?

Nasi stiki s Slovenijo so vedno bili zelo dobri. Neprekinjeno tesno sodelujemo s Sportno zvezo Slovenije, od njegovega nastanka pa tudi z olimpijskim komitejem. Poleg tega imamo redne stike tudi s Sportno zvezo v Celovcu in preko Sportne zveze iz Ljubljane tudi s Slovenci na Madžarskem. S tem prispevamo k urenitvi enotnega telesno-kulturnega prostora na celotnem teritoriju, kjer Slovenci živimo in dokazujemo, kako se da sodelovati kljub temu, da so posamezne problematike in stvarnosti med seboj precej različne. Da so ti stiki zares dobri in konstruktivni, dokazuje tudi dejstvo, da imamo svojega predstavnika tako v predsedstvu Sportne zveze Slovenije kot tudi v vodilnih organih raznih strokovnih zvez in v odboru za podeljevanje Bloudkovih nagrad. Isto bomo skušali doseči tudi pri Olimpijskem komiteju. Glede konkretnega sodelovanja moram reči, da smo doslej imeli največ koristi mi zamejci, s tem, da smo odigrali konkretno vlogo posrednikov vezi med italijanskim športnim svetom in ustanovami in organi v Sloveniji, ki so po osamosvojitvi postali državni organizmi

in bodo vodili neposredne stike z odgovarjajočimi organizmi v Rimu. Poleg tega pa nas bodo v bodoče se bolj silile k sodelovanju splošne razmere v katerih se šport nahaja tako v Sloveniji kot pri nas. Morda cudno zveni, vendar so ti problemi zelo podobni, posebno kar zadeva finančni položaj in splošno priznanje s strani političnih organov. Kljub temu, da je šport tu in onstran meje zelo razširjen in igra vidno socialno vlogo ter je obenem veliko propagandno sredstvo za uveljavljanje Slovenije v svetu in manjšine v Italiji, v družbi se nima tistega mesta, ki mu po svoji razširjenosti in pomembnosti pripada in je se prevečkrat zastavljena dejavnost. Kot osrednje športne organizacije smo napeli vse sile, da bi si izborili v družbi mesto, ki nam upravičeno pripada. Sedaj je potrebno le, da se nam v teh naporih pridružijo tisti, ki odločajo na najvišjem družbenopolitičnem nivoju tako v Sloveniji kot pri nas.

Kaj bi v novem letu zazeleli zamejskemu športu?

Najprej to, kar se tesno povezuje s prejšnjim odgovorom in sicer, da bi naše športno gibanje doseglo popolno ovrednotenje, tako s strani italijanskih kot tudi manjšinskih forumov. Rekel sem ovrednotenje in ne samo priznanje, saj nam le to ne zadostuje in se mora izkazati tudi s konkretnimi dejanji. Potem se želja, da bi gospodarske strukture se naprej, kljub trenutnim težavam, podpirale prizadevanja naših športnih delavcev, saj brez te konkretne pomoči naš šport ne bi mogel doseči dosežanih rezultatov in dosedanjega razvoja. Končno se voščilo vsem športnikom in športnim delavcem, da v letu 1993 dosežejo vse zastavljene cilje, predvsem pa, da bi skupno naredili še dodatni korak naprej na poti mesebojne pomoči in sodelovanja, kar je po našem predpogoj in osnovno izhodišče, da obdržimo tudi v bodoče to, kar smo znali ustvariti v zadnjih desetletjih.

AMATERSKI NOGOMET / NOVOLETNI PREDAH

Obračun naših ekip pozitiven

Večina bližja vrhu kot kritičnim vodam

BRUNO RUPEL

Amaterska nogometna prvenstva bodo zaradi praznikov prekinjena do 10. januarja. Če upoštevamo, da so v promocijski 1. in 2. AL odigrali že 13 kol in da so v prvenstvu 3. AL prisli na pol poti (v nedeljo so igrali pare zadnjega kola prvega dela), lahko naredimo že prve obračune o dosedanjem poteku prvenstev in pogledamo, kako so se odrezale naše ekipe.

PROMOCIJSKA LIGA

V tem prvenstvu bosta imela, kot kaže, glavno besedo vsaj kar se tiče napredovanja S. Luigi in Trivignano, ki sta doslej doživela le en sam poraz in si delita prvo oziroma drugo mesto na lestvici. Dobro se je doslej odrezala tudi Juventina, kljub temu, da morda z disciplinskega vidika ni preveč blestela, saj so stiri izključitve v tem delu prvenstva za to ligo le preveč. Upoštevajoč, da je letosnji cilj Juventine uvrstitev na sredino lestvice, mislimo da ne bo imela problemov, če bo igrala kot doslej, ko je zbrala povprečno kar 1, 3 točke na tekmo.

Proseško Primorje pa najbrž plačuje davek novince v ligi. Čeprav rdeco-rumeni po prikazani igri niso zatajili, rezultati niso bili najboljši. Po napredovanju v ekipi sicer ni bilo velikih sprememb, Sullinija in Pipana, ki sta se odločila, da ne igrata več, je društvo nadomestilo z Auberjem (Zarja) in Palumbo (Kras), vendar doslej sta igrala vsak le po stiri tekmeh. To jasno dokazuje, da izbira ni bila najboljša. Take pomanjkljivosti bo za izboljšanje rezultatov zato treba odpraviti. Položaj Primorja je precej kritičen, vendar če bo ekipa po nadaljevanju odločno reagirala s serijo pozitivnih rezultatov nič se nič izgubljenega.

1. AMATERSKA LIGA

Neporažena trzaska Ponziana in Staranzano sta v skupini B verjetno razred zase in vodita na lestvici. Edina, ki jih trenutno lahko ogroža je Mossa, ki prav tako še ni

izgubila.

Kriška Vesna pa se dobro drži na četrtem mestu in s tem popolnoma izpolnjuje zastavljeni cilj, saj so Krizani imeli za cilj solidno uvrstitev. Doslej je Vesna izgubila le s prvouvrsteno Ponziano in s tem zadovoljila svoje najvišje, ki so večkrat morda preveč kritični do svoje ekipe. Kot v lanskem prvenstvu tudi letos »plavim« morda manjka spreten strelec, saj je obramba se kar zanesljiva. Skoda le, da smo v teh prvih 12 tekmah zabeležili že sedem izključitev in ce k temu dodamo še poškodbe, je imel trener Petagna večkrat probleme s sestavo ekipe, kar Krizani nimajo mladinskega odseka. V nadaljevanju pa Vesna lahko se izboljša svoj položaj, ce bo igrala vedno tako poztrovalno in zagrizeno kot doslej.

Tudi zarjani so v tem delu prvenstva prijetno presenetili, ce upoštevamo, da je njihov cilj obstanek v ligi. Po lanskem težki preizkusnji v tej ligi, ko si je Zarja zagotovila obstanek sele v predzadnjem kolu, letos niso hoteli več tvegati. Poskrbeli so za ojačitve, ki so sodeč po dosedanjih rezultatih povsem posrečene. Čeprav je Zarja doživela le dva poraza, je le trikrat zmagala, kar pomeni da je dosegla največ neodločenih rezultatov (osem). Zato navijaci upajo, da bodo Bazovci v nadaljevanju prvenstva v prvi vrsti bili bolj pazljivi v obrambi, ker doslej so dobili že 12 golov.

Obenem se bodo morali pobojati tudi iz disciplinskega vidika, saj je skupno je 19 nogometašev moralo že predsediti 9 nedelj zaradi izključitev.

2. AMATERSKA LIGA

V skupini D sta doslej najuspešnejša Zaula in Santamaria, čeprav le z rahlo prednostjo nad ostalimi, ki ze ogrožajo vrh lestvice. Med temi je tudi trebrenski Primorec, ki je letos precej pomladil ekipo in zato startal brez velikih ambicij. Doslej pa so Trebrenci igrali res zanesljivo, posebno doma. Od 15 osvojenih točk so jih v Trebcah zbrali kar 11. Če bi Primorcu slo tako dobro tudi v gosteh (v šestih tekmah je zbral 4 točke), gotovo ne bi imel konkurentov v tej skupini. V nadaljevanju bodo morali Trebrenci izboljšati rezultate v gosteh, sicer pa bodo tudi z dobrimi rezultati doma gotovo prisli do programiranega obstanka v ligi.

Četrto mesto s Primorcem si deli Kras, ki je tudi zbral več točk doma kot v gosteh. Pri tem pa moramo dodati, da so Krasevci prav na tujem presenetili prvouvrsteno Zaula in tretjevrsteno Lavarianese. Dobra uvrstitev Krasa nedvomoma predstavlja lep uspeh, ce racunamo, da je letos prišlo v vrstah Krasa do precejšnjih sprememb. Seveda pa ne moremo mimo dejstva, da ne bi omenili spretnega napadalca La Calamite, ki se je že lani dobro izkazal pri Bregu, letos pa pri Krasu potrjuje, da je zelo natančen pri zaključevanju, saj je dal že osem golov. Ce bo tudi v nadaljevanju La Calamita tako uspešen kot doslej,

potem ima Kras zagotovljeno dobro uvrstitev na končni lestvici.

V skupini F kot napovedano vloga favorita igra Muggesana, ki je ze sama na vrhu z dvema točkama prednosti nad Fincanterijem.

Po odličnem začetku (5 tekem 8 točk) so Sovodnje nekoliko popustile in rezultati zato niso bili najboljši. Tudi po disciplinski plati ni bilo najboljših, kar dokazuje pet izključitev. Zato je prišlo po 10. kolu do zamenjave trenerja Module s Cupinijem. Kaže, da je po tej zamenjavi ekipa dobro reagirala in vtila navijacem mnogo upanja. Kot ze v lanskem prvenstvu tudi letos so Sovodenjci pokazali, da so homogenea enajsterica, ki v preostalem delu prvenstva lahko samo izboljša položaj na lestvici.

Katastrofalno pa so letos začeli Brežani, ki so do prve točke prišli sele v sedmi tekmi. Položaj Brega je kljub šestim osvojenim točkam se vedno kritičen, ce upoštevamo, da iz lige izpadejo zadnje tri ekipe. Trener Valdevit je doslej poskusil vse variante. Na igrisce je skupno poslal že 24 nogometašev, kar dokazuje, da vsaj kar se tice številčnosti pri Bregu ni problemov in zaradi tega izključitve in poškodbe tu niso tako občutene kot pri drugih ekipah. Zato lahko upamo, da bodo predstavniki dolinske občine v povratnem delu prvenstva odločno reagirali in nadoknadili zamujeno in si s tem zagotovili obstanek v ligi, kar je tudi njihov glavni cilj.

3. AMATERSKA LIGA

V skupini E je padriško-grojska Gaja po 12 odigranih tekmah končala prvi del prvenstva na vrhu lestvice z 19 osvojenimi točkami. Gajevci, ki so lani izpadli iz 2. AL so letos startali na takojšnji povratek med drugoligase in s komaj osvojenim naslovom izpolnili pričakovanja. Doslej je Gaja doživela en sam poraz (2:1 Montebello) in tega celo na domačih tleh. V ostalih tekmah so se gajevci vedno dobro odrezali, čeprav je moral trener Privilegi stalno spreminjati postavbo in zato ni gola slučajnost, da je letos skupno poslal na grisce že 21 nogometašev. Sedaj ko se je Gaja vendarle prebila do vrha lestvice, navijaci upajo, da bo ta položaj ohranila do konca in prestopila v višjo ligo.

Doberdobska Mladost - čeprav je doživela le en sam poraz (S. Vito 3:0) - je končala prvi del prvenstva na četrtem mestu. Doberdobci so morda v tem delu prvenstva napravili preveč točk doma (stirje neodločeni rezultati), obenem pa so prav tako doma (7 tekem) dobili preveč golov (devet). Tudi tu je imel trener Bruno Suligo stalne probleme s sestavo moštva, kar potrjuje dejstvo, da je doslej skupno poslal na igrisce že 24 nogometašev.

Ce bodo v drugem delu prvenstva Doberdobci bili bolj pazljivi predvsem na domačih tleh, lahko samo se poboljšajo položaj in se celo vključijo v boj za sam vrh lestvice.

O.K. VAL

ODBOJKARSKI
KLUB
STANDREZ

Srečno 1993

SPORTNO DRUŠTVO
NAŠ PRAPOR
PEVMA
OSLAVJE

FOR TRANS S.R.L.

ŠPEDITERSKO PODJETJE IN MEDNARODNI PREVOZI
Tovorni terminal Fernetiči - Italija - Tel. (040) 216971 - Fax (040) 214181
URAD V NOVEM PRISTANIŠČU HG-71 - TRST

FOR TRANS s.r.l. Predstavništvo v BUDINPEŠTI
XII Gyori Ut. 18-VII 2 - Tel. 2020374

GENERALSPED s. r. l.

ŠPEDITERSKO PODJETJE IN MEDNARODNI PREVOZI
Tovorni terminal v Štandrežu - Gorica
Tel. (0481) 20045 - 20546

SMUČARSKI SKOKI / DRUGA TEKME TURNEJE INTERSPORT V GARMISCH - PARTENKIRCHNU

V slabem vremenu slavil Kasai Matjaž Zupan odličen sedmi

Italijan Lunardi na 4. mestu, Franci Petek za desetinko ostal brez točke

Čeprav imajo pod seboj Garmisch, skakalci nimajo časa uživati v pogledu (AP)

JASNA MILINKOVIC

GARMISCH - PARTENKIRCHEN - Japonec Noriaki Kasai je enaindvajset let po rojaku Juki Kasaji zmagal na drugi tekmi Turneje Intersport na veliki olimpijski skakalnici v Partenkirchenu. Dvajsetletni študent iz Sappora je bil za tekmece nedosegljiv. Drugo mesto je zasedel Nemec Jens Weissflog in tretje Avstrijec Andreas Goldberg, največje preseceenje pa je četrto mesto Italijana Ivana Lunardi. Slovensko zastopstvo je ponovno prislo do točk po zaslugi Matjaza Zupana, ki si je s sedmim mestom priskakal novih devet točk za svetovni pokal.

V meglenem vremenu je tekmovalcem, ki jih je na stadionu spodbujalo okrog 20 tisoč gledalcev, največ težav povzročal veter, ki je pihal s spremenljivo hitrostjo, občasno pa je bilo pravo brezvetrje. V hudem mrazu se je tekma zelo zavlekla, kajti po startni številki 25 je ziriža zaradi dolgih skokov slabših skalacev skrajšala nalet in ponovila kvalifikacijski skok. Kljub velikim težavam ga je uspešno prestal tudi Samo Gostisa, ki se edini izmed naših tekmovalcev se ni osvojil točk za svetovni

pokal in se se ne mora potegovati za uvrstitev med šestdeset najboljših; vsi skakalci s točkami se namreč že avtomatično uvrstijo v prvo serijo. Ze na začetku serije so izvršno skočili Nemec Andreas Scherer (104 metre), Ivan Lunardi (105 metrov), Jens Weissflog (104 metre) in nato se Noriaki Kasai (108, 5 metra) s številko 64.

Samo Gostisa se se ni znebil slabega občutka za skakanje in je pristal pri 89 metrih. Tudi Franci Petek je bil s 96 metri za spoznanje »krajši« kot v kvalifikacijah. Matjaz Kladnik in Matjaz Zupan sta s skokoma 99, 5 metra in 100 metra prisla na 11. oziroma 12. mesto in si tako priskakala lepo izhodišče za finalni poskus. Urban Franc se tudi ni najbolje znesel in je dosegel 86 metrov.

V drugi seriji v konkurenci, v kateri so tekmovalci zaradi ponovno skrajšanega naleta dosegli krajše daljave, je Franci Petek skočil 94, 5 metra in zasedel »nehvaležno« šestnajsto mesto. Za točko v svetovnem pokalu mu je manjkala samo ena desetinka točke, tako da je bil svetovni prvak iz Val di Fiemme vidno razočaran. Ze dru-

gič v tej sezoni je za las ostal brez točk. »Prvič sem skočil slabo. Od tekmovalca do tekmovalca se je spreminjala hitrost vetra. Razlike so resda majhne, vendar pa se zelo poznajo na daljavah. Pri tem je skakalec brez moči.« Ob dokaj kratkih skokih v drugi seriji je Matjaz Zupan ponovno skočil izvršno. Z 98 metri je prevzel vodstvo in si po petem mestu v Sapporu in desetem pred dvema dnevi v Oberstdorfu za tretjico zapored priskakal točke. Kranjčan je bil nadvse zadovoljen. »Forma se je ustalila. Rezultat s treningov sem ponovil tudi sedaj na tekmi. Upam, da bo tako tudi v prihodnje,« je povedal najstarejši v našem mostvu.

Takoj za njim je bil na vrsti mladi Matjaz Kladnik, ki pa se mu po zelo dobrih dveh skokih ni najbolje posrečil se tretji in je z desetega mesta zdrsnil na petindvajseto. Ker se je veter do konca tekmovalja vendarle ustalil, ni prislo do nobenih presenečenj. Skakalci so se danes preselili v Innsbruck, kjer bo ob 12. uri uradni trening, tekma na skakalnici Bergisel pa bo v nedeljo.

Po dveh tekmah vodstvo prevzel Goldberger V svetovnem pokalu Rathmayr trdno na vrhu

V pokalu narodov Slovenija za zdaj šesta

VRSTNI RED

1. Kasai (Jap) 220, 8 (108, 5 m + 97, 5 m)
2. Weissflog (Nem - na sliki) 219, 4 (104 + 98, 5)
3. Goldberger (Avt) 216, 5 (100, 5 + 101, 0)
4. Lunardi (It) 211, 1 (105, 0 + 95, 5)
5. Rathmayr (Avt) 210, 8 (100, 0 + 98, 5)
6. Scherer (Nem) 209, 3 (104, 0 + 94, 5)
7. Zupan (Slo) 207, 6 (100, 0 + 98, 0)
8. Hakala (Fin) 207, 0 (99, 5 + 97)
9. Harada (Jap) 204, 7 (95, 5 + 99, 0)
10. Haim (Avt) 203, 9 (99, 0 + 96, 0)
11. Vettori (Avt) 201, 8 (95, 5 + 98)
12. Kuttin (Avt) 198, 7 (96, 5 + 95, 5)
13. Sakala (Čes) 197, 5 (102, 0 + 89, 5)
14. Wangler (Nem) 196, 8 (99, 5 + 94, 0)
15. Jesin (Rus) 196, 7 (95, 0 + 97, 0)
16. Petek (Slo) 196, 6 (96, 0 + 94, 5)
25. Kladnik (Slo) 191, 5 (99, 5 + 89, 5)
27. Höllwarth (Avt) 184, 8 (94, 0 + 89, 5)

Slovenca Gostisa in Franc (49. in 57. v prvi seriji) in Italijana Ceccon (39.) ter Vellar (60.) se niso uvrstili v finalno serijo.

VRSTNI RED

- PO 2 TEKMAH
1. Goldberger (Avt)

453, 9; 2. Kasai (Jap) 451, 1; 3. Weissflog (Nem) 437, 7; 4. Rathmayr (Avt) 433, 3; 5. Harada (Jap) 433, 0; 6. Zupan (Slo) 419, 6; 7. Duffner (Nem) 416, 5; 8. Sakala (Česka) 416, 2; 9. Haim (Avt) 412, 7; 10. Hakala (Fin) 411, 9; 11. Lunardi (It) 410, 8; 12. Kladnik (Slo) 407, 4; 19. Petek (Slo) 386, 4; 34. Gostisa (Slo) 276, 7; 40. Franc (Slo) 255, 8.

SVETOVNI POKAL

1. Rathmayr (Avt) 132; 2. Goldberger (Avt) 67; 3. Duffner (Nem) in Kasai (Jap) 51; 5. Höll-

lwarth (Avt) 47; 6. De-laup (Fra) in Myrbakken (Nor) 43; 8. Otessen (Nor) 39; 9. Higashi (Jap) 37; 10. Sakala (Čes) 35; 11. Franc (Slo) in Weissflog (Nem) 33; 14. Zupan (Slo) 28; 25. Lunardi (It) 12; 29. Kladnik (Slo) in Ceccon (It) 8; 34. Petek (Slo) 5 itd.

POKAL NARODOV

1. Avstrija 327; 2. Japonska 139; 3. Norveška 111; 4. Nemčija 96; 5. Francija 83; 6. Slovenija 74; 7. Češkoslovaška 36; 8. Švica 35. 9. Švedska 27; 10. Italija 20 itd.

RALLY / VČERAJ START 15. DIRKE PARIZ-DAKAR

Na prologu najboljša Lartigue in Vatanen

PARIZ - S prologom (3, 5 km), na katerem sta bila ex-aequo prva Francoz Pierre Lartigue in Finec Ari Vatanen (oba na Citroenu), se je včeraj začel avto-moto rally Pariz - Dakar (na sliki start). Z motorji pa je bil najboljši Francoz Brucy na hondi.

Letosnji rally je precej »siromašen«, pedvsem zaradi novega francoskega zakona, ki prepoveduje reklamo cigaret na vseh sportnih prireditvah. Na dlani pa je, kaj je vsa ta leta pomenila tobakna industrija prav na tem »maratonskem rallyju«, ki je izgubil nekdanji lesk. Letos se je namreč prijavilo le 155 voznikov (kar tretjina manj od najmnostnejsih izvedb), na sporedu bo manj tekmovalnih dni (le 15 dni namesto treh tednov) in tudi proga bo krajša (8.877 km).

V Afriki bo karavana pilotov prevozila le štiri države (Maroko, Alžirijo, Mavretanijo in Senegal), ker letos organizator ni našel skupnega jezika z libijsko vlado, da bi lahko vozili tudi po tej državi.

S skrajšanjem proge pa je upati, da bo tudi nezdgod na tem rallyju manj, saj je ta prireditev doslej terjala že 30 smrtnih žrtev, med katerimi je bil tudi sam pobudnik tega rallyja Thierry Sabine. Ne glede na ekonomske težave pa je tudi povsem jasno, da za to prireditev ni več takšnega zanimanja kot pred leti in da počasi hira.

Prvic na tem rallyju ne nastopajo italijanski motorji cigava in gillera. Pred dvema letoma je Cagiva slavila z Edijem Oriolijem, ki pa se je sedaj odločil za avtomobile, in sicer za mercedes.

ŠAH / V ORGANIZACIJI SŠZ

Danes v Celovcu začetek dveh deželnih prvenstev

CELOVEC - V koroskem glavnem mestu se začne danes, v soboto popoldne, žensko in mladinsko deželno prvenstvo 1993 v sahu. Organizacija in izvedba prvenstva je v rokah Slovenske športne zveze, za tekmovalce se je kvalificiralo 12 igralcev v mladinski kategoriji do 18 let in 12 zensk.

Obe prvenstvi se igrata po švicarskem sistemu, na obeh pa je igralski zastopana tudi Slovenska športna zveza. Pri ženskah igra tudi mladinka Dunja Lukan, pri mladincih pa bo na-

stopil njen brat Aleksander Lukan. Za deželno prvenstvo sta se prav tako kvalificirala brata Harald in Hans-Christian Wolte, oba člana Slovenskega športnega kluba »Obir« iz Zelezne Kaple. Deželno prvenstvo (2. do 6. januarja) se igra v dvorani gostilne Müller v Celovcu-St.Martin.

Slovenska športna zveza je prva slovenska organizacija, kateri je bila poverjena organizacija koroskega prvenstva v sahu, tako da je to hkrati tudi priznanje uspešni dejavnosti slovenskega sahovskega sporta. (I. L.)

SILVESTRSKI TEK / SAO PAULO

Mehikanka Diazova in Kenijec Chimwoyo

Že tretja zmaga mehiške atletinje

SAO PAULO - Kenijec Simon Chimwoyo (na sliki) in Mehikanka Maria del Carmen Diaz sta slavila na tradicionalnem, že 68. silvestrskem teku v Sao Paulu. Medtem ko je prvič na tem teku zmagal African, pa je to že tretja osebna zmaga Diazove, ki je prej slavila v letih 1989 in 1990.

Ce je podvig uspeh Mehikanki, da je kar trikrat posegla po prvem mestu, pa se to ni posrečilo Mehikancu Arturu Barriosu, ki se mu je izmuznilo zmagovalje prav v zadnjih metrih, ko ga je v finišu prehitel Kenijec Chimwoyo. Barrios je namreč zmagal leta 1990 in 1991.

Kenijski in mehikanski atlet sta takoj prevzela vodstvo. Dva km pred ciljem je Barrios silovito potegnil in si prislužil 40 m prednosti. Mehikanski atlet je bil že preprčan o svoji zmagi, ko ga je Kenijec 500 m pred ciljem dohitel in si silovitim sprintom tudi zmagal.

Veliko lažja pa je bila zmaga v ženski konkurenci mehiške predstavnice Carmen Diaz, ki je v glavnem nadzorovala tek in nato v sprintu zmagala.

VRSTNI RED

Moski: 1. Chimwoyo (Ken) 44:08, 2. Barrios (Meh) 44:17, 3. Pazin (Braz) 44:55, 4. Cordero de Lima (Braz) 45:02, 5. Freitas (Braz) 45:14, 6. Dos Santos (Braz) 45:30.

Zenske: 1. Diaz (Meh) 54:00, 2. De Oliveira (Braz) 54:19, 3. Tenorio (Ekv) 54:39, 4. Cordeiro (Braz) 54:50, 5. Servin (Braz) 55:20, 6. Schmidt (ZDA) 55:30.

MARATON / BOCEN

Premoč kenijskih atletov: Koech pred Hanneckom

BOCEN - Kenijec Jonah Koech je osvojil maraton sv. Silvestra v Bocnu. Koech je bil oster boj skoraj do konca z lanskim zmagovalcem Philimonom Hanneckom.

Na odlično tretje mesto se je uvrstil Italijan-Francesco Bennici in zelo dober je bil tudi Christian Leuprecht na petem mestu. Precej pa sta razocarala Kenijca Richard Chelimo in Barnaba Korir, ki sta se morala zadovoljiti s 4., oz. 7. mestom: Odpovedal je tudi Italijan Di Napoli (le 15.).

Med ženskami je sla-

vila zmago Rusinja Ljudmila Borisova.

Moski (10 km): 1. Koech (Ken) 28:24, 8. 2. Hanneck (Zim) 28:28, 1. 3. Bennici (It) 28:32, 3. 4. Chelimo (Ken) 28:35, 7. 5. Leuprecht (It) 28:38, 6. 6. Zitouna (Mar) 29:02, 6. 7. Korir (Ken) 29:11, 0. 8. Chesire (Ken) 29:12, 0. 9. Aliegro (It) 29:12, 5. 10. Thackery (VB) 29:22, 9.

Zenske (5 km): 1. Borisova (Rus) 16:04, 3. 2. Griffiths (J. Afr) 16:06, 1. 3. Van Hulst (Niz) 16:07, 8. 4. Loroupe (Ken) 16:17, 9. 5. Sorokivskaja (Kaz) 16:29, 7.

NOVICE

Michael Jordan šampion šampionov

PARIZ - Francoski sportni časopis L'Equipe je ameriskega kosarkarja Michaela Jordana proglasil za šampiona šampionov v letu 1992. Za njim se je uvrstil atlet Carl Lewis, tretji je bil Nigel Mansell, četrti pa kolesar Miguel Indurain.

Tudi Goran Ivanišević na turnirju v Milanu

MILAN - Kar osem od prvih 12 najboljših teniskih igralcev na svetu se bo udeležilo velikega mednarodnega turnirja »Muratti's indoor«, ki bo od 8. do 14. februarja v sportni hali Assago v Milanu. Turnirja se bodo udeležili tudi Stefan Edberg, Goran Ivanišević in Boris Becker, ki so seveda glavni favoriti milanske prireditve. Zasedba na tem turnirju bo zelo kakovostna. Prisotni bodo namreč poleg Edberga (st. 2 na svetu), Ivaniševića (st. 4) in Beckerja (st. 5) se Korda (7), Lendl (8), Krajicek (10), Forget (11), Ferreira (12), Costa (14), Stich (15), Bruguera (16), Volkov (17), Medvedev (24), Česnokov (32), Rosset (35) in Camporese (42).

Smrt smučarskega tekača na tekmi na Tridentinskem

OSSANA (TRENTO) - 24-letni smučarski tekač Andrea Trenti je umrl med tekmo v štafeti za trofejo Ossane. Nesrečni Trenti, ki je tekmoval za društvo Carisolo, se je po sedmem kilometru počutil slabo, pomaknil se je na rob proge, tam pa se je zgrudil na tla in umrl za srčno kapjo. Prvo pomoč mu je nudil tekmovalce, ki je pritekel takoj za njim. Vsa prizadevanja, da bi nesrečnega Trentija ozivil z umetnim dihanjem, so bila zaman.

Hokej na ledu: Malmö evropski klubski prvak

DUESSELDORF - Malmö je v Düsseldorfu osvojil naslov evropskega klubskega prvaka v hokeju na ledu. V velikem finalu so Švedi po kazenskih strelh z 1:0 premagali Dinamo iz Moskve, potem ko so se regularni čas in podaljski koncali neodločeno s 3:3. V malem finalu za 3. mesto pa je finski klub Jokerit iz Helsinkov odpravil milanske Lionse s 4:2 (2:0, 2:1, 0:1).

Ekipa Kanade osvojila Spenglerjev pokal

DAVOS - Na mednarodnem turnirju v hokeju na ledu za Spenglerjev pokal v švicarskem Davosu je prvo mesto osvojila ekipa Kanade, ki je v finalu po podaljsku premagala Färjestads s 6:5. Po regularnem času je bil izid izenačen 5:5 (1:1, 2:2, 2:2).

Fulgor Fidenza prvi na turnirju v Cannesu

CANNES - Odbojkarice Fulgorja iz Fidenze so osvojile prvo mesto na mednarodnem turnirju v Cannesu, na katerem je nastopilo sedem ekip iz sedmih držav. Italjanke so v velikem finalu premagale ekipo Zagreba s 3:2 (10:15, 16:14, 4:15, 15:9, 15:11).

(0 zvestobi)

Pred vašim pragom, navsezgodaj zjutraj, v dežju ali snegu, najdete lahko le najzvestejše prijatelje. Primorski dnevnik je prav gotovo eden od teh. Če se naročite, bo brez vsakega dodatnega stroška, skozi vse leto prihajal k vam domov, vsak dan v tednu. Še naprej bo zvesto beležil življenje naše zamejske stvarnosti, s sodobnim, kvalitetnim in popolnim informativnim pristopom.

Cena celoletne naročnine za 360 števk je 300.000 lir.

Se naprej vam bomo brezplačno nudili male oglase in čestitke. Naročnino lahko poravnate do 31. januarja 1993 na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa ter pri slovenskih denarnih zavodih na sledičih tekočih računih:

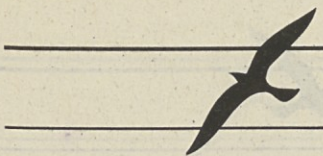
Kmečka Banka Gorica, t.r. 67696 • Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah, t.r. 504/6 • Kmečko obrtna hranilnica Doberdob, t.r. 1910/2

Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini, t.r. 800141/9 • Hranilnica in posojilnica Opčine, t.t. 10730 • Tržaška kreditna banka, t.r. 6986/92

Poravnate jo lahko tudi v treh stirimesečnih obrokih po 105.000 lir.

Primorski
D N E V N I K

Naš veliki dnevnik.

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: 5. in 6. januarja ob 21. uri (Ovalna dvorana) Gregor Strniša: Zabe. Prva in druga premiera, v produkciji Koreodrame Ljubljana in CD. Vstopnice 1000 SIT.

7., 8. in 9. januarja ob 21. uri Gregor Strniša: Zabe.

10. januarja ob 18. uri W.Shakespeare: Kralj Lear. Za abonente MGL.

17., 18., 19., 20. in 21. jan. ob 19.00 in 21.30 uri Molitveni stroj Noordung. Balet Opere in baleta SNG Ljubljana.

Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

V PRIHODNIH DNEH: 4. januarja ob 19.30 uri Molière: Svata po sili (Dijaski 7 Vечerni in izven).

5. januarja ob 19.30 uri Strniša: Samorog (za Gimnazijo Poljane, Sr. elektrotehniško solo in izven). Informacije in rezervacije na tel. 061/221-511.

MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANSKO

V PRIHODNIH DNEH: 4. januarja ob 18.00 Petan: Don Juan in Leporella. Zaključena za solo. NAPOVEDUJEMO: 8. januarja ob 19.30 uri premiera drame A.P.Cehova in T.Brascha: Platonov v režiji Janeza Pipana. Tel. 061/210-852.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE

DANES: ob 16. in 19.30 uri Levstik-Jovanovic-Partljic: Martin Krpan (za izven). Informacije na tel. 061/312-860.

MARIBOR

SNG OPERA

V PRIHODNIH DNEH: 5. januarja ob 19.30 G.Puccini: La boheme. Za red zeleni. 6., 7., in 8. januarja ob 19.30 balet Luna nad Mississippijem (razprodaja grehov). Informacije na tel. 062/211-461.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE

V PRIHODNIH DNEH: 5. januarja ob 17.00 uri in 6. januarja ob 10.00 uri Vitrac: Victor ali otroci na obliati.

8. januarja ob 10.45 Molière: Namisljeni bolnik. Za Gimnazijo center Celje. Tel. 063/25-332.

ROGAŠKA SLATINA

KRISTALNA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: 7. januarja ob 20. uri Kabaret 20. stoletja - As Time Goes By. Darja Svajgar, vokal in Peter Wegele, klavir, gostovanje SNG Maribor.

SOLKAN

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALISCE

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 20. uri predpremiera (za red Sreda in izven) Roger Vitrac: Volkodlak - Don Juan v norišnici. 7. januarja ob 20. uri premiera. Režija: Dusan Jovanovic. Nastopa ansambel PDG z gostoma Radetom Serbedzijo in Veroniko Drolc. Tel. 065/25-326.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE

KULTURNI DOM
NAPOVEDUJEMO: v četrtek, 7., v ponedeljek, 11. in v torek, 12. januarja 1993 ob 16.00 ter v torek, 10. januarja 1993 ob 20.00: Česnjev vrt A.P. Cehova v režiji B. Kobala.

V soboto, 9. januarja 1993, in v nedeljo, 10. januarja ob 16.00 gostuje SLG iz Celja s predstavo F. Schillerja »Razbojniki«.

Od 13. do 19. januarja 1993 ob 10.00 bo SSG uprizoril Andersenovo pravljico »Cesarjeva nova oblacila« v režiji V. Jurca.

GLEDALISCE ROSSETTI

NAPOVEDUJEMO: od 5. do 10. januarja 1993 gostovanje gledališke skupine Teatro di Sardegna z delom A. Brofferia Il Vampiro. Režija Beppe Navello. V glavni vlogi Giustino Durano. Predstava v abonmaju: odrezek 2B (alternativno). Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063, od 9.00-12.30 in od 15.30-19.00) in v gledališču Rossetti (tel. 54331 od 14.00-19.15).

DVORANA TRIPCOVICH

NAPOVEDUJEMO: od 12. do 24. januarja 1993 Čajkovski - balet Hrestac (Lo schiacciano-ci). Balet in orkester gledališča Verdi, dirigent Guerrino Gruber. Koreografija Giuliana Barabasi.

GLEDALISCE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Teatro d'arte iz Rima z delom Augusta Strindberga Danza di morte. Režija Antonio Calenda. V glavnih vlogah Anna Proclemer in Gabriella Ferzetti. Premiera.

TRZIC

NAPOVEDUJEMO: v četrtek, 7. in v petek, 8. januarja 1993 gostovanje gledališke skupine Teatrithalia Elfo Portaromana Associati Compagnia Teatro dell'Elfo z delom R. W. Fassbinderja po Goldoniju La bottega del caffè. Režija Ferdinando Bruni in Elio De Capitani.

ČEDAD

GLEDALISCE RISTORI

NAPOVEDUJEMO: v ponedeljek, 18. januarja 1993 bo Zadruga Gruppo Gitesse predstavila J. Keseringovo delo »Arsenik in stare cipke« z G. Giejesenom, Iso Barzizzo, Marino Suma in Regino Bianchi. Režija Mario Monicelli.

VIDEM

GLEDALISCE LUIGI BON

NAPOVEDUJEMO: 15. in 16. januarja 1993 gostovanje gledališča Teatro delle Briciole z delom Il grande racconto.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALISCE

DANES: ob 19.30 ponovitev - Orfej v podzemlju - Jacques Offenbach.

JUTRI: ob 15.00 - Die Widerspenstigen Zähmung (Komedija W. Shakespearea).

V PRIHODNIH DNEH: v torek, 5. januarja - Orfej v podzemlju (Jacques Offenbach), ponovitev.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: 6. janurja ob 19.30 (Gallusova dvorana) gostovanje mladinskega pevskega zbora in plesne skupine Nas dom - San Justo, Argentina (slovenske in argentinske pesmi in plesi). Vstopnina je 500 SIT.

7. in 8. januar koncert orkestra Slovenske filharmonij (modri abonma). Dirigent: Tadeusz Wojciechowski. Solistka: Elizabeth Leonskaja, klavir. Program: Lipovsek, Schumann, Brahms. Informacije na tel. 061/222-815.

TIVOLSKI GRAD

V PRIHODNIH DNEH: 6. januarja ob 18. uri Muza pri muzi - Koncert duo violoncel: Eva Julija rečnik in Igor Mitrovic. V organizaciji Glasbene mladine ljubljanske. Tel. 061/322-367.

FRANCISKANSKA CERKEV

JUTRI: ob 20. uri koncert Akademskoga pevskega zbora Tone Tomšič z dirigentom Stojanom Kuretom zaključuje cikel Božičnih koncertov v ljubljanskih cerkvah, v organizaciji Društva za življenje kulturne podobe starega mestnega jedra.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALISCE

DANES: ob 19.30 Novoletni gala koncert v izvedbi Policijskega orkestra iz Ljubljane s solisti. Dirigent Milivoj Surbek. Predprodaja vstopnic v Promisciji Celje, Zidanskoja 25.

DORNBERK

ZUPNIJSKA CERKEV

DANES: ob 18. uri božični koncert Fantovskega okteta, pod vodstvom Alojza Vodopovca.

BIJLANA V GORIŠKIH BRDIH

ZUPNIJSKA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: 5. januarja ob 19. uri božični koncert moskega pevskega zbora Provox iz Nove Gorice, pod vodstvom Tanje Kuštrin.

VELENJE

DOM KULTURE

DANES: ob 17. uri Koledniki iz Kroke, Koledniški instrumentalni trio ter Zlata in Dragisa Ognjanovic - vokal, Edi Gaspersic - klavir. Cena vstopnice 200 SIT.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALISCE ROSSETTI

NAPOVEDUJEMO: v ponedeljek, 11. januarja 1993 ob 20.30 koncert Trzaskoga koncertnega društva. Nastopil bo Michele Campanella. 25. januarja 1993 koncert Francesca De Gregorija.

26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminijem; 29. in 30. aprila koncert Giorgia Gaberija.

STIVAN

STIVANSKA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 10. januarja 1993 ob 20.30 bo v stivanski cerkvi nastopil orkester Opera giocosa pod vodstvom Severina Zannerinija in zbor Città di Trieste pod vodstvom prof. Marie Susovsky-Semeraro. Na programu Haendel in C. Saint-Saens. Koncert organizira Glasbena foka Punto musicale iz Sesslana s podporo Dezele FJK, izkupice večera pa je namenjen Združenju AGMEN. Vstop prost.

TRZIC

OBCINSKO GLEDALISCE

NAPOVEDUJEMO: v sredo, 13. januarja 1993, ob 20.30 koncert orkestra Radiotelevizije Slovenije pod vodstvom Antona Nanuta, pianist Francois Joël Thiollier. Na programu Rimskij-Korsakov, Prokofiev, Snitke, Skrjabin.

Koroška

SENTPRIMOŽ

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 14.30 - Novoletni koncert SPD »Danica«, sodelujejo: otroški zbor iz Skočjana, oktet Suha, MePZ »Danica«.

CELOVEC

DOM GLASBE (Velika dvorana)

V PRIHODNIH DNEH: v četrtek, 7. t.m., ob 19.30 - Koncertni večer Elene Denisove (violina) in Alekseja Kornienka (klavir). Na sporedu F. Schubert, S. Prokofjev, I. Stravinsky, J. Brahms.

Razne prireditve

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: od 6. do 13. januarja ob 20. uri (Kosovelova dvorana) Boemsko življenje, film režiserja Akija Kaurismakija. Vstopnina je 300 SIT.

Od 7. do 11. januarja Dnevi plesa '93 v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije in CD. Informacije na tel. 061/222-815.

KLUB K 4

JUTRI: ob 22. uri Roza zur za preživetje; posebno presenečenje.

V PRIHODNIH DNEH: 4. januarja ob 21. uri Pogovor o Krishnamurtiju, ki ga bo vodil Zivan Kremelj s prijatelji.

7. jan. ob 20. uri Srečanje prostovoljcev iz begunskih centrov. Vroci telefon 061/113-282.

PTUJ

GALERIJA FLORIJAN

DANES: ob 21. uri multimedialni projekt Florijanovo rojstvo. Posneta in živa glasba (bas, kitara), ples, drama, razstava fotografij. Stevilo obiskovalcev omejeno (30). Karte lahko nabavite psri blagajni galerije med 9. in 13. uro.

POSTOJNA

POSTONJSKA JAMA

DANES IN V PRIHODNIH DNEH: Zive jaslice 2. in 3. januarja 1993 ob 16., 17., 18. in 19. uri. 5. januarja ob 16., 17. in 18. uri. 6. januarja ob 16. in 17. uri. Cena vstopnice za otroke 250 SIT oz. 11 DM, za odrasle 500 SIT oz. 22 DM. Informacije na tel. 067/23-041.

SEZANA

KULTURNI CENTER SRECKA KOSOVE-LA

V PRIHODNIH DNEH: 5. jan. ob 20. uri Spomini nevidnega človeka, ameriška avanturistična komedija.

7. jan. ob 20. uri Crno ogrinjalo, kanadski film. Vstopnina je 240 tolarjev.

Za najmlajše

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALISCE

V PRIHODNIH DNEH: 6. in 7. januarja ob 16.30 in 18.00 uri Jan Malik: Zogica Marogica. 8. januarja ob 17. uri Jan Malik: Zogica Marogica. Informacije na tel. 061/314-789, 314-966.

KUD FRANCE PRESEREN

DANES: ob 17. uri Trnjulčica v izvedbi Freyer Teatra. Tel. 061/210-338.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE

JUTRI: ob 16.00 Partljic - Golia: Srce igrač (za izven). Informacije na tel. 061/312-860.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALISCE

JUTRI: ob 11. uri Grobowski-Vranc: Volk in sedem kozličkov Cena vstopnice je 100 SIT. Rezervacije na tel. 062/26-748 ob delavnikih od 10. do 12.00 ure.

STORE

OSNOVNA SOLA

V PRIHODNIH DNEH: 7. jan. ob 10.00 uri Burger: Laznivni Kljukec.

SEMPAS

VRTEC

V PRIHODNIH DNEH: 5. januarja ob 10. uri gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice s predstavo H. C. Andersena: Slavcek.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALISCE CRISTALLO

JUTRI: ob 11. uri »Povem ti pravljico«. Na sporedu bo Andersenova pravljica Snezna kraljica v izvedbi Italijanske drame z Reke.

VIDEM

FELETTU UMBERTO

OBCINSKI AVDTORIUM

DANES: ob 15.30 predstava ciklusa L'Accordeon. Na sporedu bo pravljica Circo tre dita v izvedbi Pierpaola Di Giusta.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

MESTNA GALERIJA

Do 6. januarja je na ogled pregledna studijska razstava slusateljev ljubljanske Akademije za Likovno umetnost v stud. letu 1991/92. Galerija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 10. do 18. ure, v nedeljo od 10. do 13. ure. Tel. 061/212-896.

MODERNA GALERIJA

Do 31. januarja razstavlja Gojmir Anton Kos. Galerija je odprta vsak dan, razen v ponedeljek, od 10. do 18. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure. Cena vstopnice za odrasle 100, za študente pa 50 SIT.

MEDNARODNI GRAFICNI LIKOVNI CENTER

Do 17. januarja je na ogled pregledne razstave grafik Andreja Jemca (več kot 100 grafik, ki jih je umetnik ustvaril v letih 1961 - 1992). Tel. 061/319-752.

GALERIJA EQURNA

Na ogled je razstava članov ob 10. obletnici. Galerija je odprta med 10. in 13.00 ter med 17. in 19. uro, ob sobotah med 10. in 13. uro, ob nedeljah in praznikih zaprto.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

Do 6. januarja je na ogled razstava slik Stefana Horvata. Informacije na tel. 061/448-920.

GALERIJA STONISCE

Do 13. januarja je na ogled razstava fotografij Nade Zgank »Katar o Rom«, in večer ciganske glasbe. Galerija je odprta vsak delovnik od 8. do 4. zjutraj. Informacije na tel. 061/313-926.

JAKOPICEVA GALERIJA

Do 5. januarja je na ogled razstava Mesto v topografskem kontekstu. Galerija je odprta od 10. do 18. ure, v nedeljo od 10. do 13. ure, v ponedeljkih in praznikih zaprto. Informacije na tel. 061/223-340.

GALERIJA KRKA

Do 6. januarja je na ogled razstava slik akademskega slikarja Mireta Cetina. Galerija je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, od 8. do 18. ure. Vstopnine ni. Tel.: 061/114-333.

ARHITEKTURNA GALERIJA DESSA

Do 13. januarja je na ogled razstava Ingrid in Yorga Mayrja (poslovilna dvorana na zidovskem pokopališču v Gradcu).

Galerija je odprta med 10. in 15. uro, ob sobotah in nedeljah je zaprta. Tel.: 061/216-010.

GALERIJA KAPELICA

Na ogled je razstava skupine 63/70 - risbe: Andrej Brumen-Cop, Milan Golob, Maja Licul, Robert Lozar, Katarina Tomán, Mojca Zaklar. Tel. 061/113-282.

SKUC

Do 8. januarja je na ogled razstava slik Zmaga Lenardica. Galerija je odprta od 12. do 20.00 ure.

KULTURNO INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE

Odprta je razstava Tam v Ljubljani ci so pa take, ki imajo rincke zlate... 6000 let nakita v arheoloških obdobjih Ljubljane. Razstavo je pripravil Mestni muzej Ljubljana.

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

Na ogled je razstava z naslovom »Kelti na Celjskem«. Gostovanje Pokrajinskega muzeja iz Celja.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

Do 20. februarja 1993 je na ogled razstava »Ta trava je šacana...«, ki sta jo za odsek za zgodovino pri NSK v Trstu pripravili Kristina Kovacic in Martina Repinc.

MARIBOR

MARIBORSKO SEMISCE

Do 3. januarja je na ogled potujoči muzej prazivali iz Disneylanda. Muzej je odprt vsak dan od 10. do 20. ure.

UNIVERZITETNA KNJIZNICA

Na ogled je razstava z naslovom 500 let kasneje, ki jo je ob Svetovnem dnevu človekovih pravic pripravila mariborska skupina Amnesty International.

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ (Trg Borisa Kraigherja)

Na ogled je razstava del

mariborskega grafika Simona Grajfonerja, nagrajenca raznih razstav, med drugim tudi letošnjega grafičnega bienala na Otočcu.

GALERIJA ROTOVZ (Rotovski trg)

Na ogled je razstava mariborske slikarske vedute Ota Rimeleja: Slike - instalacije.

PROSTORI KREDITNE BANKE MARIBOR

Na ogled je razstava grafik akademskega slikarja Janeza Boljke.

GALERIJA MAK ?

Na ogled je razstava olj in grafik akademskega slikarja Jožeta Denka.

UMETNOSTNA GALERIJA

Na ogled je razstava Društva oblikovalcev Slovenije.

FOTOSALON (Trg Borisa Kraigherja)

Na ogled je razstava fotografij Jasmine Vidmar.

NOVINARSKI KLUB

Na ogled je razstava skulptur Gorana Jerkovića, edinega sprejetega slovenskega predstavnika na kiparskem bienalu v Osaki na Japonskem in po potrebi člana mariborske likovne skupine MI.

GALERIJA MEDIA NOX

Svoje izdelke razstavlja gojenci in gojenke zavoda v Dornavi in učenci oddelka OKMO v Mariboru.

CELJE

STARA GROFIJA

Na ogled je razstava Staro steklo in keramika s celjskega področja, ki sta jo pripravila Stajerski center za umetniško steklo in Muzej stekla Bambach.

LIKOVNI SALON CELJE

Do 10. januarja bo na ogled razstava Sledi narave in izročila v sodobnem oblikovanju. Prispevek oblikovalca Oskarja Kogojca. Razstavo je bila slovenski prispevek na XVIII. milanskem trienalu, spomladi 1992.

PTUJ

GRAD

Na ogled je razstava z naslovom Nakit - magična moc oblike, ki jo prireja Pokrajinski muzej Ptuj in Arheološki muzej iz Zadra.

RAZTAVISCE MESTNE HISE

Na ogled je razstava likovnih del ptujkega likovnika Maksa Menonija.

KOPER

GALERIJA LOZA

Do 10. januarja bo na ogled

Z Vojskega se daleč vidi

Razgled s planote sega od Julijskih Alp do morja — Začetki Primorskega dnevnika

Istrijsko hribovje sodi med najbolj divje in odmaknjene dele Slovenije. Omocje je izredno razgibano. Največ ravnega sveta je na planotah, ki dosega visine od 700 do 1100 metrov, mednje pa se zarezujejo divje in ozke doline. V njih ni dovolj prostora, zato so se ljudje zalezli v strmine in si postavili domovanja v strmih pobočjih in grapah. Tisti, ki so se udomacili na visje lezecem ravnem svetu, so prezivali, hise v grapah pa ze dolgo zdijo mrtve. Ker so možnosti za preživetje skope, se ljudje iz teh krajev odseljujejo ze celo stoletje. Zivnorej in gozdne prinasata dovolj, za poljedelstvo pa ti kraji niso primerni. Od domaćih obrti je danes živo le idrijsko cipkarstvo.

Istrijsko hribovje se najvišje dvigne z Vojskarsko planoto (Vojsko je bilo nekoč znano kot najvišja fara na Kranjskem), ki komaj daje slutiti divjino grap in strmina, s katerimi se

spuška proti dolinam Trebuscice, Idrije in Kanomljice. Ta predel so izkrcili tolminski puntarji, ki so jih v hribe pregnale težave takratnega časa: tiranija grofov, verski boji, ku-

Vojsko ni navadna vas, saj je raztresena po več kvadratnih kilometrih površine. Za hojo z enega do drugega konca planote porabimo kaki dve uri. Najstarejše hise (danes so obnovljene), imajo več kot tristo let, stojijo tako daleč vsakebi, da moras na pot do sosedne vzeti malico, tako vsaj pravijo. Središče vasi je zaselek Planina, ki leži 1077 metrov visoko. Tu so trgovina, planinski dom, sola in cerkev. Na Vojskem je gotovo ena najmanjših sol na svetu, v njej se ućijo le trije otroci. Tudi to je posledica odseljevanja. Na začetku stoletja je tu zivel skoraj osemsto ljudi, danes jih je le se četrtna. Vojsko ima lepe možnosti v turizmu, ki pa je se vedno nerazvit. Začetki smučanja na

planoti segajo v konec 19. stoletja, po drugi svetovni vojni pa so tu prirejali smučarske tečaje in tekmovalja. Pod Skoljem imajo tudi majhno vlečnico. Edini turistični objekt v okolici je nekdanji planinski dom, ki je v privatnem najemu.

Ne moremo tudi mimo polpretekle zgodovine, ki so jo po vojni turistični vodniki uvrščali na prvo mesto med zanimivostmi kraja, pa tudi med starejšimi ljudmi je se vedno ziva. Zaradi velike kulturne vrednosti je vsekar vredna ogleda partizanska tiskarna Slovenije v strminah nad Kanomljico. Tu so od jeseni 1944 do konca vojne tiskali Partizanski dnevnik v nakladi 4000 do 7000 izvodov, knjige in druge publikacije; za izdajo je skrbelo tudi do 50 ljudi. In se to: časopis je bil prednik današnjega Primorskega dnevnika.

Na Vojsko vodi več poti, najlažje se je seveda pripeljati z avtom po asfaltirani cesti iz Idri-

S Skolja vidimo vse Julijske Alpe, v ospredju del Hudournika

Fotografija: Dario Cortese

je. Kdor si zeli posebno doživetje, pa lahko sede na avtobus, ki opleta po ovinkih, medtem ko se oči nagibajo v strmine. Ponuja se tudi nekaj pespoti, med njimi Slovenska planinska pot in Idrijsko-cerkljanska planinska pot (ICPP). Prva gre iz Idrije prek Hlevske planine in potem kar po cesti, druga pa s Hlevske planine ubere bolj zanimivo smer mimo znamenitih klavz na Idriji in skozi vodnika obeh poti, medtem ko je s kartami (ki jih nujno potrebujemo) bolj slabo. Občinska karta Idrije je razprodana, zato si lahko pomagamo z velikansko karto občine Tol-

min (1 : 50.000), na kateri je komaj se dovolj prostora za Vojsko. Druga možnost so strani 121-123 Atlasa Slovenije.

Vojskarska planota ponuja nekaj čudovitih sprehodov. Ze z vrha Skolj (1129 m), ki se dviguje nad jedrom vasi, vidimo pol Slovenije. Po kolovozih in poteh se lahko odpravimo na dobro uro oddaljen Hudournik (1148 m), s katerega seže pogled v čistem vremenu od Julijskih Alp do morja. Mimogrede se lahko spustimo tudi do tiskarne Slovenija. Pri vračanju si pomagamo z lovljenjem markacij ICPP oz. potjo mimo kmetije Gačnik.

V bližini poleti se vedno pasejo živino. Nekoc so bile tu tri planine. Zanimivo je, da so jih imeli v lasti kmetje iz okolice Tolmina, ki so kupili zemljišče od obubožanih domaćih veleposestnikov. Po vojni so paso opustili, zdaj pa jo spet ozivljajo domaćini.

Od kmetije se splaca stopiti ob potoku Gačnik do razpadajoče vodne žage in se naprej do Brdarja. Pod kmetijo je Brdarjev slap, prvi izmed več kot ducat slapov na Gačniku, ki se od tu naprej cedalje bolj divje prebija skozi ozko strmo sotesko s tolmini, brzicami in koriti. Gačniška grapa je najmočnejša od vseh, ki se spuščajo

proti Trebusi; menda je v času Avstro-Ogrske veljala za najhujšo grapo v državi. Danes je gotovo najhujša v državi Sloveniji. Gačnik pa tekoca voda z največ slapovi pri nas.

Ko se vracamo nazaj, so nam glavne poteze območja ze bolj domače. Oznacenih poti na Vojskarski planoti ni veliko, zato je toliko več možnosti prepustnih lastnemu cutu za potepanje in orientacijo s pomočjo kart in cest. Predvsem privlačijo izreden in nenavaden razgled, dober zrak, možnost za tek na smučeh in smučanje. In predvsem to, da se dvignemo nad zimsko meglo in si privoščimo nekaj sončnih dni.

RECEPT

Piščanec s suhimi slivami

SESTAVINE (za 4 osebe)

600 g piščancjih prsi, 100 g suhih sliv, 60 g sira, 60 g šunke, gorčica, EVO dodatek, 2 jajci, 60 g moke, 80 g drobtin, 200 g olja, kocka omake za pečenko, 50 g smetane

CAS PRIPRAVE: 40 minut

Iz piščancjih prsi naredimo zrezke in jih narahlo potolčemo, premazemo z gorčico in potresemo z dodatkom jedem (namesto soli). Na zrezke položimo rezino šunke, rezino sira in nekaj izkosčic suhih sliv, ki smo jih prej namočili. Zrezke zvijemo v zvitek, dunajsko paniramo in ocvremo.

Posebej pripravimo omako za pečenko, ki ji dodamo preostale suhe slive in prilijemo smetano.

V tej omaki se na kratko pokuhamo ocvrte piščancje zvitke.

(Slavko Adamlje)

ZELENI RECEPT

Riževe polpete

SESTAVINE:

3 skodelice kuhanega riža, 3 žlice cele moke, 1 žlica masla, 60 g nastrganega sira ali 2 jajci, 4 žlice mleka (po želji), majaron, sol, olje za peko

Riz posebej skuhamo ali porabimo ostanke. Malo ga pretlačimo, da se polpete bolje sprijejo. Nato vse sestavine zmešamo, jih zgnetemo in oblikujemo polpete.

V ponvi z malo olja jih sploščimo z lopatico in popečemo po obeh straneh.

(Neva Miklavc Predan)

JUTRI

3. januarja

Giovanni Battista Pergolesi se je rodil 3. januarja 1719 blizu Ancone. Glasbeni genij je umrl star komaj stiriindvajset let, vendar je osvojil svet s svojim revolucionarnim posegom v tradicionalno neapeljsko opero buffo.

Mladega Giovannija so poslali študirat kompozicijo in violino v Neapelj. Pri enaindvajsetih je bila izvedena njegova prva opera. Ko je doživel nekaj neuspehov, je zapustil opero in komponiral sonate.

V tistem času so operni oder obvladovale razkošne, herojske opere, vpete v okostel klise. Južnjaki Neapelj je bil naklonjen vedrejši operi buffi. V patetične opere so vpletali vedreje intermezze. V tem se je Pergolesi nesporno odlikoval. Malo pred svojo prezgodnjo smrtjo je dosegel višek z opero La Serva Padrona - Služkinja gospodarica, v kateri je na skromnejšo sceno pripeljal realistične like iz vsakdanjega življenja.

Nekaj časa je z različnimi uspehi delal v Rimu, kamor je spremljal vojvodo Maddalonija. Kmalu zatem je odšel v kapucinski samostan v Pozzuoli, kjer je 17. marca 1736 tudi umrl.

V zadnjih letih svojega kratkega, a plodovitega življenja je ustvaril tudi čudoviti Stabat Mater.

SLOVENCIM KUHAMO

Mojster brodeta

LUCKA LESNIK

Boris Cavazza, vrhunski igralec in letosnji dobitnik Borstnikovega prstana, pedagog, režiser, pomorec in se marsikaj. Mi pa dodajamo: Boris Cavazza, mojster brodeta.

Kadar ni na snemanjih, vajah ali predstavah, ga pogosto najdemo tudi v domači kuhinji. Tudi tam ustvarja. Kuha ne le iz potrebe, temveč iz veselja - nase domače jedi, predvsem pa veliko enolončnic, pa tudi najrazličnejše eksotične specialitete s priljubljenimi pikantnimi začimbami.

Rad ima hrano; najraje jedi iz svojega lonca ali pa tiste, ki jih pripravijo prijatelji - večinoma so zelo dobri jedci, pivci in kuharji. Pogosto se prehranjuje tudi po restavracijah, ker druge možnosti nima. Hrana se mu marsikdaj zdi pusta in neokusna, vendar pa pri-sega na nekaj odličnih gostiln, kamor zmeraj rad zaide (npr. Kirn, Narobe ipd). Toda - kje najti izvrstni ribji brodet, kakršnega so mu ponudili pred nekaj leti v Spaniji?

Borisu Cavazzu se je posrečilo, da mu je španski kuhar izdal, kako pripravlja to specialiteto. Pa se se mi povabimo na brodet! Boris Cavazza ga pripravlja le nekajkrat na leto, vendar pravi, da bi ga bolj pogosto, če se ne bi toliko časa zamudil s kupovanjem in čiščenjem rib in če se

kuhinjski vonj ne bi tako zelo razlezel po vsem stanovanju...

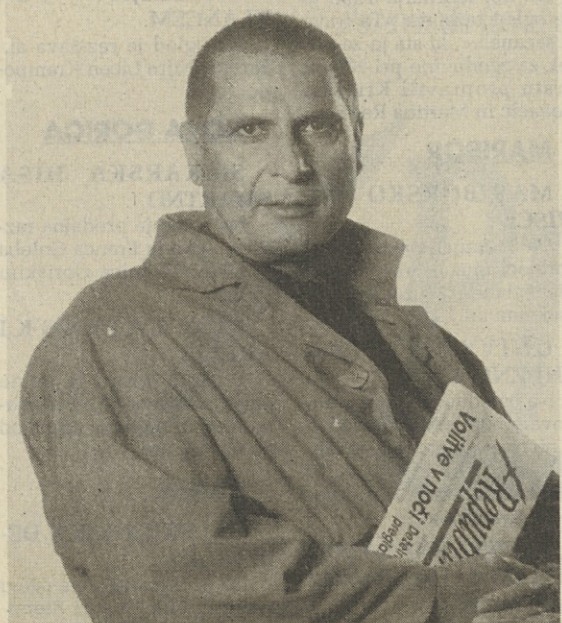
Zdaj pa sledimo Cavazzovi kuharici:

Na malo olivnega olja prepražimo 1/2 kg sesekljane cebule; ko postekleni, dodamo 1/2 kg zrezanega paradiznika, velik šop sesekljane peteršilja, lovrov list, malo soli, poper (najboljši je mesan in zmlet doma) in preostanek olja (vsega skupaj potrebujemo 3 dcl). Dušimo, da dobimo omako (Dalmatinci ji pravijo sugo). Ociscene, oprane, razkosane in pomokane ribe z glavami vred (približno kilogram in pol različnih rib: lastovke, barbune, lignje, ugor...), skampe in školjke na hitro popečemo na malo olja v posebnih posodi in jih dodamo v pripravljeno

omako. Vse kuhamo na sikkem ognju se približno dvajset minut. Mešati ne smemo, temveč posodo (najboljše so železne "rajngle") potresemo in rahlo obracamo. Na koncu dodamo pol litra suhega belega vina in vse pokapamo z limono.

Ce ste lačni, jejte takoj; ce pa le morete, pustite brodet pocivati cez noc. Gostje bodo presenečeni. Ob brodetu jim postrežite polento, mehko kot pudling (boljša od polente instant je domača). Ne pozabite natočiti vina!

Pravijo, da hrana bolj tekne, kadar je ne pripravljate sam. Brodet pri današnjem gostitelju je bil čudovit in zelimo vam, da bi vas bil vsaj približno tako okusen.

LEGO KOCKE

Pravljlična dežela

IGOR FABIAN

Danska se med drugimi ponasa tudi s pravljlično deželo, zgrajeno iz čisto običajnih lego kock, kakršne tako radi vzamejo v roke tudi naši kratkohlacniki.

Legovo deželo so zgradili v koncertnu ze kar legendarnega izdelovalca otroških igrac - Lego. Na površini 100.000 m2 se razkazuje pravljlični park Legova dežela (Legoland), ki vsako leto privablja na tisoce otrok in njihovih staršev; tudi ti niso nad umetninami iz lego kock nič manj navdušeni. Vec kot 33

milijonov znamenitih kock je bilo potrebnih, da so zgradili meter in vec visoke hise, značilne za različne konce sveta.

Tako so iz kock sestavili majhno švicarsko mesto, miniaturno letališče z letali, pristanišče z ladjami, holandske mline na veter, spomenik pravljličarju Andersenu, kip svobode in se marsikaj. Zabavišni park je resnično pravi raj za otroke. Tu je igralnica z nekaj tisoč kockami, razni vlaki, za pogumnejše pa avtomobil-

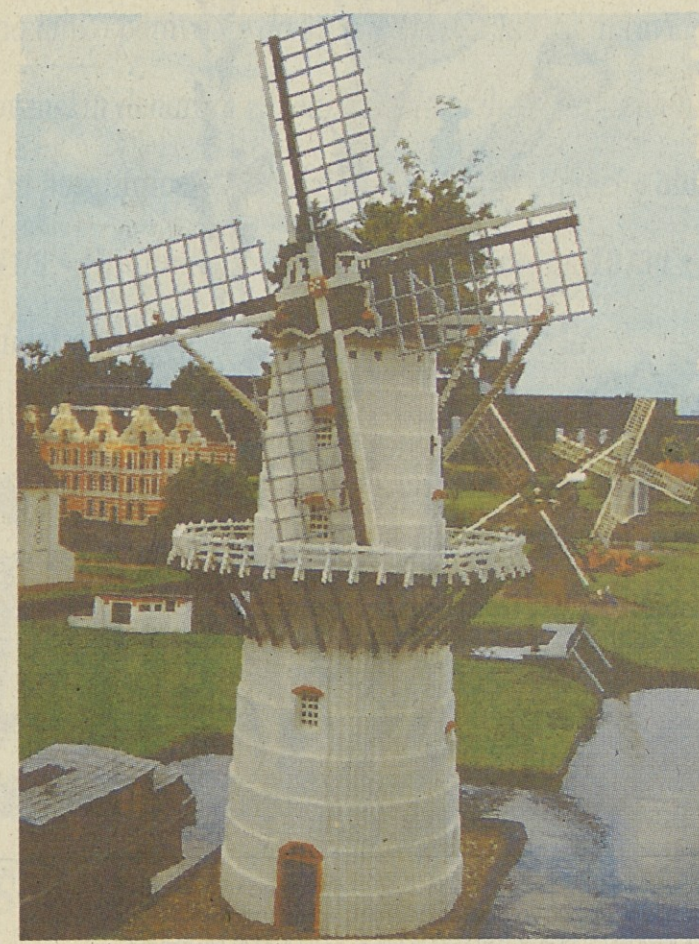
cki in colni v obliki lego kock, s katerimi se vozijo po umetni rečici. V parku je postavljen tudi Legorado, mestoce divjega zahoda s serifom, jecem in salonom, kjer si ob (za nas) zasoljenih cenah piva lahko odpočijejo stari.

Park stoji v vasi Bilund, kjer so pred šestdesetimi leti v skromni mizarjski delavnici ugledale luc sveta kocke, ki jih je mizar Ole Kirk Christiansen izdelal za svojega sina. Dvanajstletni deček si je namreč zazele igrice, ki se je ne

bi nikoli navelical. Pomembna prelomnica v zgodovini Lega je leto 1949, ko so se na tržiscu pojavile prve plastične lego kocke.

Lego kocka je od svojega nastanka prepotovala vse celine in se uveljavila na vseh koncih sveta. Razvila se je v igračo, ki spodbuja otrokovo ustvarjalnost, domisljijo, smisel za oblikovanje v prostoru in konstrukcijo. Koncern Lego danes vodi Olejev vnuk Godtfred Kirk Christiansen, katerega lego kocke imajo okoli

300 milijonov privrženecv po vsem svetu. Skoraj 90 odstotkov gospodinjstev razvitega sveta z otroki, mlajšimi od stirinajst let, se ponasa vsaj z enim kompletom lego kock. To niti ni tako čudno, saj v billundskem koncertnu vsako leto naredijo vec kot 60.000 kompletov priljubljenih kock. Lego, ki svoj uspeh dolguje otrokom, se jim skuša oddolžiti na prav poseben način: del cistega dobicka je namreč namenjen skladu za pomoč otrokom po vsem svetu.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

09.30	Zlati prah: Crnci so odleteli
09.35	Radovedni tacek: Darilo
09.50	Lonček kuhaj: Jezki v kokosu
10.05	Zlata ribica: Polom, 2/7 del nadaljevanke
10.35	M. Brulec: Kroki veliki krokodil, lutkovna igrice
11.05	Zgodbe iz školjke
12.00	Poročila
12.05	Klub klobuk, ponovitev
13.40	O praznikih, 4. oddaja, ponovitev
14.00	Bedacek Peter in leteca ladja, risani film, VPS 1400
14.55	Cistilina masina, kanadski film, VPS 1455
16.25	Marijana, 12/13 del francoske risanke
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ognjene carovnije za boginjo vulkana, pon., VPS 1710
17.45	Da ne bi bolelo: Makrobiotika po nase, VPS 1745
18.15	Kuharski nasveti Paula Bocuseja, 17/22, VPS 1810
18.40	Zlati prah: O kamnoseku
18.50	Risanka
19.15	Zrebanje 3x3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport,
20.05	Slovenija v letu 1992
21.10	Zadnji beg, 3/4 del angleske nadaljevanke, VPS 2110
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport, VPS 2200
22.30	SOVA:
22.30	Popolna tujca, 11/28 del am. nadalj., VPS 2230
23.00	Saga o divjem zahodu, 7/8 del am. nadalj., VPS 2300
23.45	Rop, francosko kanadski film, VPS 2345

SLOVENIJA 2

14.40	Video strani
14.50	Tok tok, ponovitev
16.35	Sova, ponovitev
	Bagdad café, 12/15 del ameriške nadaljevanke
	Zenska v rdecem, ameriški film
18.30	Domaci ansambli: Ansambel Nagelj
19.00	Cirkuski festival v Rimu, 1. del
19.30	TV dnevnik ORF
20.05	Ples v temi, angleški film
21.40	Prijatelji, show program
22.40	Tracarjke: Akcent
00.10	Video strani

KANAL A

07.30	Risanka
08.30	Tom Sawyer, risani film za otroke
09.00	Indijanske barve, mladinski film
10.30	Dogodivščine Stana in Olijia
12.00	Letalonosilka, ameriški film
13.30	Srečni Luka, 1. del ameriške risanke
14.00	Zdravnik po sili, ljudska igra
15.10	Kanaliziranje, dokumentarni film
16.00	Dogodek v Podsredi, kratki film
16.25	Carovniki pod košem, ameriški film
17.25	Vesoljevo oko, znanstveno-fantastični film, ponovitev
19.00	MCM
20.00	Guliver, risani film za otroke
21.20	Carolina Skeletons, ameriški film
23.00	Nevarnost v ZDA, ameriški film
02.00	Zgodovina porno filma, 5. del
02.30	Erotični film
04.00	Erotična uspavanka

KOPER

18.00	Globus
-------	--------

RAI 1

8.10	Kom.: Laurel in Hardy
9.20	Film: Il circo e la sua grande avventura (kom., ZDA '64)
11.30	Dok.: Orme sulla neve
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Rubrika: Check-up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Aktualno: Prizma
14.30	Rubrika za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	Sobotni sport
16.50	Variete: Disney Club
18.00	Dnevnik 1 in loto
18.10	Rubrika: Più sani più belli (R. Lamberti)
19.25	Nedeljski evangeli
19.50	Vreme in dnevnik
20.25	Sportne vesti
20.40	Variete: Caro Totò, ti voglio presentare
23.00	Nočni dnevnik
23.15	Posebnosti TG 1
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Filmske novosti
0.35	Film: Gli anni in tasca (kom., Fr. '76, r. F. Truffaut, i. N. Felix)

RAI 2

6.10	Cuore e batticuore
7.00	Aktualno: Mattina 2, vmes (8.00, 9.00, 10.00) kratke vesti
10.05	Film: Ti-Kojo e il suo pescecane (dok., It.)
12.00	Aktualno: Scrupoli
13.00	Dnevnik, rubrika
	Dribbling in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	RAI2 na kvadrat, loto
16.15	TGS Parquet, vmes IP v odbojki in kosarki
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme in dnevnik
20.15	Sportne vesti
20.30	Film: Trappola per un killer (krim., Kan., i. Kevin Costner)
22.10	Nan.: L'ispettore Sarti
23.15	Dnevnik in vreme
23.30	Aktualno: Senza scrupoli (vodi E. Sampò)
1.00	Film: Il silenzio del Nord (dram., Kan. '81)

RAI 3

6.45	Rubrika o kmetijstvu
9.00	Film: Divine armonie
11.05	Koncert RAI 3
12.00	Film: Le avventure e gli amori di Omar Khayyam (pust., '57)
13.35	Dok.: Pred 20 leti
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.35	Okolje Italija
15.00	Film: Mondo perduto
16.35	Film: I figli di Zanna Bianca (pust., '74)
18.00	Sportni tednik
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Drobi in kino
20.30	TV film: Kdo je Julia?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Harem
23.45	Variete: Magazine 3

RETE 4

6.00	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. vesti
10.15	Nan.: Amore in soffitta, 10.55 Che guai in casa Lambert
11.25	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4 vesti
14.00	Variete: Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri
15.00	Film: Il visone sulla pelle (kom., ZDA '62, r. D. Mann, i. Cary Grant, Doris Day)
17.30	TG 4 vesti
17.40	Aktualno: Lui, lei l'altro (vodi M. Balestri)
18.00	Kviz: La cena è servita
19.00	TG 4 vesti
19.30	Nan.: La famiglia Bradford
20.30	Variete: Cirkus
22.30	Film: La collina della felicità (kom., ZDA '51, r. H. King, i. Susan Hayward)
23.15	TG 4 nočne vesti

CANALE 5

7.00	Na prvi strani
8.35	Nan.: Družina Addams
9.00	Film: Non siamo più bambini (kom., '40)
10.30	Nan.: Alla conquista del West
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Kviz: Lingo
13.55	Aktualno: L'arca di Noè (vodi L. Colò)
14.30	Aktualno: Forum, 15.00 Amici
16.00	Otroski variete: Topo Gigio in risanke
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: SuperPaperissima (vodi E. Greggio)
22.45	Nan.: Casa, dolce casa
23.15	Film: Una strana coppia di suoceri (kom.), vmes (24.00) vesti

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Variete: J. Lewis Show
9.45	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Nan.: Lepotica in zver
14.00	Otroski variete
16.00	Variete: Unomania
16.05	Glasba: TopVenti
16.50	Nan.: Ultraman
17.30	Variete: Mitico Natale
17.55	Film: La pazza storia del mondo (kom., ZDA '82, r.-i. Mel Brooks, nato sport
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: La storia fantastica (fant., '87, i. C. Elwes, Robin Wright)
22.30	Film: I Picari (kom., It. '87, i. G. Giannini, Enrico Montesano)
0.50	Odprti studio in Sport

TMC

7.00	Euronews
8.45	Risanke
9.00	Sneznj planet
10.15	Nan.: Get Smart
11.15	Nan.: Quartieri alti
11.45	Risanke: Una spada per un cavaliere
12.15	Rubrika o motorjih
13.00	Sport Show (vodi M. Sbardella), 14.00 kosarka NBA
18.20	Rubrika: Strike - Ribolov na ekranu
18.55	Gamesmaster
19.25	Vremenska napoved
19.30	Vesti: TMC News
20.00	Nan.: Maguy
20.30	Film: Scandali e straggate (dram., ZDA '84, r. Rob Cohen, i. Robert Hays, John Gielgud)
22.20	Film: Joe e il gazebo (kom., Fr. '71, r. Jean Girault, i. Claude Gensac, Louis De Funès)
24.00	Film: I selvaggi (dram., ZDA '66, r. Roger Corman, i. Peter Fonda, Nancy Sinatra, Bruce Dern)
1.30	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
8.40	Dezelni programi
12.00	Glasba in show
12.30	Nan.: Jenny in Chachi
13.00	Nanizanka
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.20	Weekend
16.00	Dezelni programi
17.15	Sette in allegria
19.00	Nan.: I Cambell, 19.30 L'uomo di Atlantide
20.30	Film: Le tre spade di Zorro (pust., It. '63, i. Guy Stockwell)
22.15	Film: Won Ton Ton, il cane che salvò Hollywood (kom., '75)
0.15	Filmske novosti
0.30	Nan.: Paradise club, 1.40 Diamonds

TELEFRIULI

16.45	Kratke vesti
17.00	Dok.: Explorer
17.30	Rubrika: Mavrica
18.00	Italia Cinquestelle
19.00	Vesperne vesti
19.30	TG posebnosti
20.30	Opera: Aida (dir. Nello Santi)
21.45	Nan.: Barney Miller
22.15	Ena rastlina na dan
22.30	Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Harry O, ameriska tv nanizanka
13.50	Novoletni koncert, ponovitev
15.10	Carobna svetilka: Superman, risanke
15.45	Skrivališca, ameriški film, ponovitev
17.30	Dragnet, ameriska tv nanizanka
18.00	Globus
19.00	TV dnevnik
19.25	Verska oddaja
19.40	Harry O, ameriska tv nanizanka
20.30	Novoletni koncert, posnetek koncerta dunajskih Filharmonikov; dirigent: Riccardo Muti
22.20	TV dnevnik
22.30	Drevored Mor, ameriška drama; igrata Tyrone Power, Joan Blondell
00.20	Horoskop

Avstrija 1

9.00	Cas v sliki
9.05	Otrok z imenom Jezus, ital. film
11.00	Koncert za oko in uho
13.00	Cas v sliki
13.10	Kupi si pisan balon, avstr.-nem. komedija
15.00	Peter Pan in gusarji, Peter v vilinski deželi
15.50	Misek Fievel, am. ris.
17.10	Dolga pot Lukasa B.
18.00	Cas v sliki
18.30	Zakon puscave
19.55	Sport
20.15	Ladja sanj
21.55	Zlata dekleta, Pismo Gorbacovu
22.20	Smrt ob prihodu, amer. psih. kriminalka
00.00	Westworld, amer. znatv. fant. srhljivka
02.15	Porocila; Ex libris
02.25	Tisoc mojstrov

Avstrija 2

9.05	Upor v nebeski palači, risanka
10.35	Kapitan Smodnik na divjem prasiču, ris.
10.40	Detektivi, am. komed.
12.30	Najboljše zgodbe Jima Hensona
12.55	Zivalski svet na Kitajskem
14.15	Pravljčni svet bratov Grimm
15.00	Princeza Aleksandra
16.35	Salzburski božic
17.00	Trenutki v življenju zivali
17.30	Družina Leitner
18.00	Sport
19.00	Avstrija danes
20.15	Cappuccino Melange
22.30	Od severnega do južnega tečaja, dok. ser.
00.20	Neverjetne zgodbe S.

Hrvaška 1

08.45	TV koledar
08.40	Horoskop
08.55	Slika na sliko
09.45	Božic s Sneguljčicama, risani film
10.30	Sezamova ulica
11.30	Nekoc je bilo, zdaj se spominjamo
12.00	Porocila
12.05	Salviji hišni video
12.35	Duhoviti dvorec
13.00	Glasba, risanka
13.10	Zvonili ste, milord, ponovitev
14.05	Pozdravi iz domovine
14.35	Tom in Jerry kot otroka
15.50	Oddaja narodne glasbe
16.20	Guns Smoke: Vrnitev v Dodge, ameriški film
18.00	Porocila
18.20	Santa Barbara, 290. del ameriške nadaljevanke
19.05	Na začetku je bila beseda
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.05	Excalibur, angleški film
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v nemščini
23.50	Sanje brez meja
23.55	Zica, ameriški film
01.50	Porocila

Hrvaška 2

17.10	Video strani
17.25	TV koledar
17.35	Tequila Sunrise, ponovitev ameriškega filma
19.30	Dnevnik
20.00	TV teden
20.05	Crno-belo v barvah: V avtobusu, 17/51 del angleške humoristične nanizanke
	Pesem je rojena, ameriški film
00.00	Hit depo
02.30	Horoskop

Madžarska

06.10	Dobro jutro, Madžarska
08.05	Za mladino, reformatorski verski spored
12.05	Tv magister
13.35	Dallas, 106. del ameriške nadaljevanke
14.30	Roncho Notorius, ameriški film
17.45	Nova moda, modni magazin
18.10	Nekoc in danes, stari grehi - novi režimi
19.10	Kolo sreče, kviz
19.40	Vesperna pravljica
20.00	Dnevnik, teleshop
20.40	Kralj Patagonije, 1. del zgodovinskega pustolovskega filma
22.35	Emerson, Lake and Palmer, posebna oddaja

TV SLOVENIJA / JUTRI OB 20.05

Božično-novoletni
3 X 3

Neposredni prenos prireditve
z Zemono pri Vipavi

Vsi tisti, ki ste pravočasno kupili kartice za božično-novoletni 3 X 3, boste lahko jutri, v nedeljo, 3. januarja, živčno sedli pred televizorje in ne strpno čakali, ali se bo morda vendarle tudi vam nasmešnila sreča. Tisti pa, ki niste pravočasno pomisli na to, da bi lahko zadeli novoletni dobiček, boste tokrat lahko prireditev samo spremljali. Ze vse kartice 3 X 3 so namreč razprodane. Nagrade pa so tako mamljive, da vsi lastniki kartic globoko v sebi na tihem upajo, da se bo tokrat sreča nasmešnila prav njim. Prireditev bo poteka-

la v dvorcu Zemono pri Vipavi. Vodila jo bosta Sasa Gerdej in Janez Dolinar. Televizijski gledalci pa boste marsikaj zanimivega zvedeli tudi o zgodovini tega prelepega lovškega dvorca nekdanjih gro-

fov Lanthierjev. Za prijetnejše razpoloženje in pomirjanje mrzlicne napetosti med zrebanjem visokih dobičkov bodo poskrbeli znani slovenski ansambli in pevc.

In se nagrade - preprosto fantastične so: cudoviti avtomobili priznane in ugledne tovarne BMW ter visoko visoki denarni dobitki. Res se je splacalo poskusiti srečo in kupiti kartico.

Vsi lastniki novoletnih kartic 3 X 3, ne zamudite svoje priložnosti - neposrednega prenosa zrebanja iz precudovitega dvorca Zemono!

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4 MHz, od 16.00 SV 918 kHz)
4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna ragla; 9.45 Spot; 10.05 Spevlogra; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13.10; 13.10 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zimska pravljica; 17.05 Svet v letu 1992; 18.10 Adventna razmišljanja; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Radijska igra; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9 MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.10 Kontaktni napovednik; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 11.00 Moped Show; 12.10 Sport; 13.00

Tematsko popoldne, vmes glasbene želje; 13.40 Obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.30 Obvestila; 17.40 Sport; 19.00 Večer na 2.; 19.30 Novoletni PRS (pop-rock-country); 22.20 Pop rock country.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9 MHz, od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 APZ Tone Tomšič in PAZ V. Vodopivec; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Sobotni feljton; 17.00 Novoletni koncert; 18.05 Roman; 18.25 Romantične simfonije; 19.35 Opera; 22.50 Partiture; 23.55 Litnični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved programa,

koledar; 8.30 Osmrtnice, servisne informacije; 9.30 Bla bla radio; 10.30 Porocila; 10.45 Repertoar; 11.00-15.00 Utrinki iz turističnih središč-turistična poročila letni pregled; 11.30 Glasba po željah; 14.00 Okno v svet - letni pregled; 16.30 Zamejska repertoar; 17.30 Porocila; 18.00 Glasbena oddaja; 19.00 Večerni radijski dnevnik - Prenos RS.

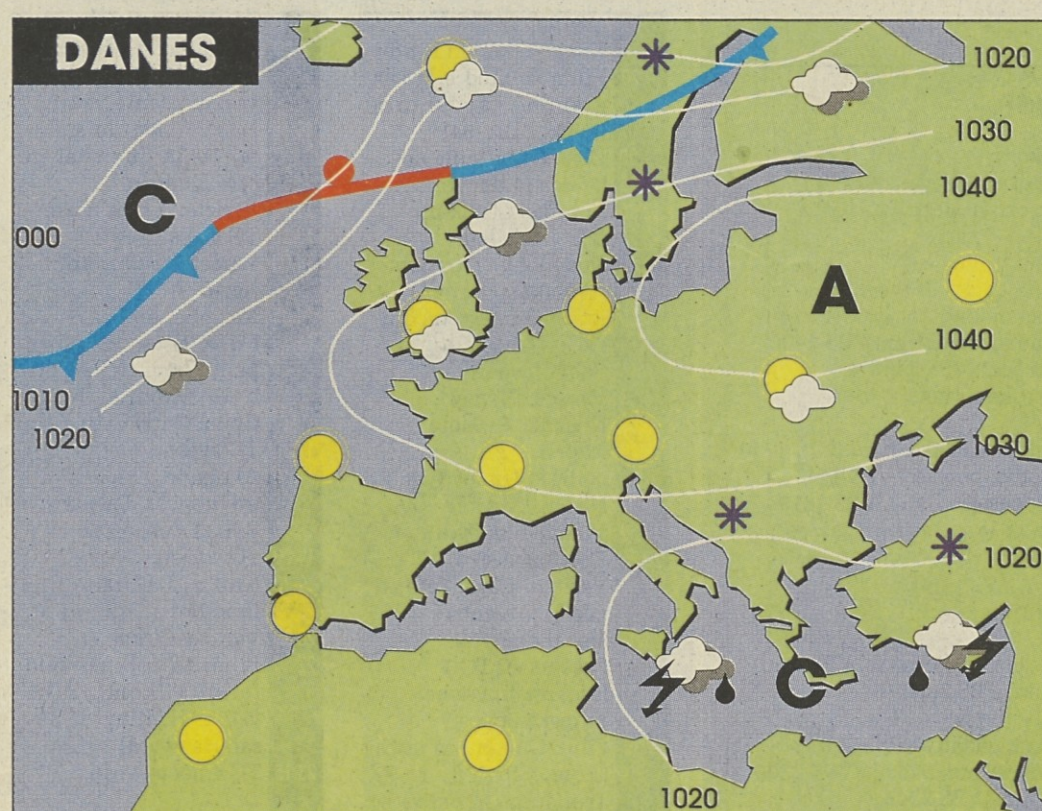
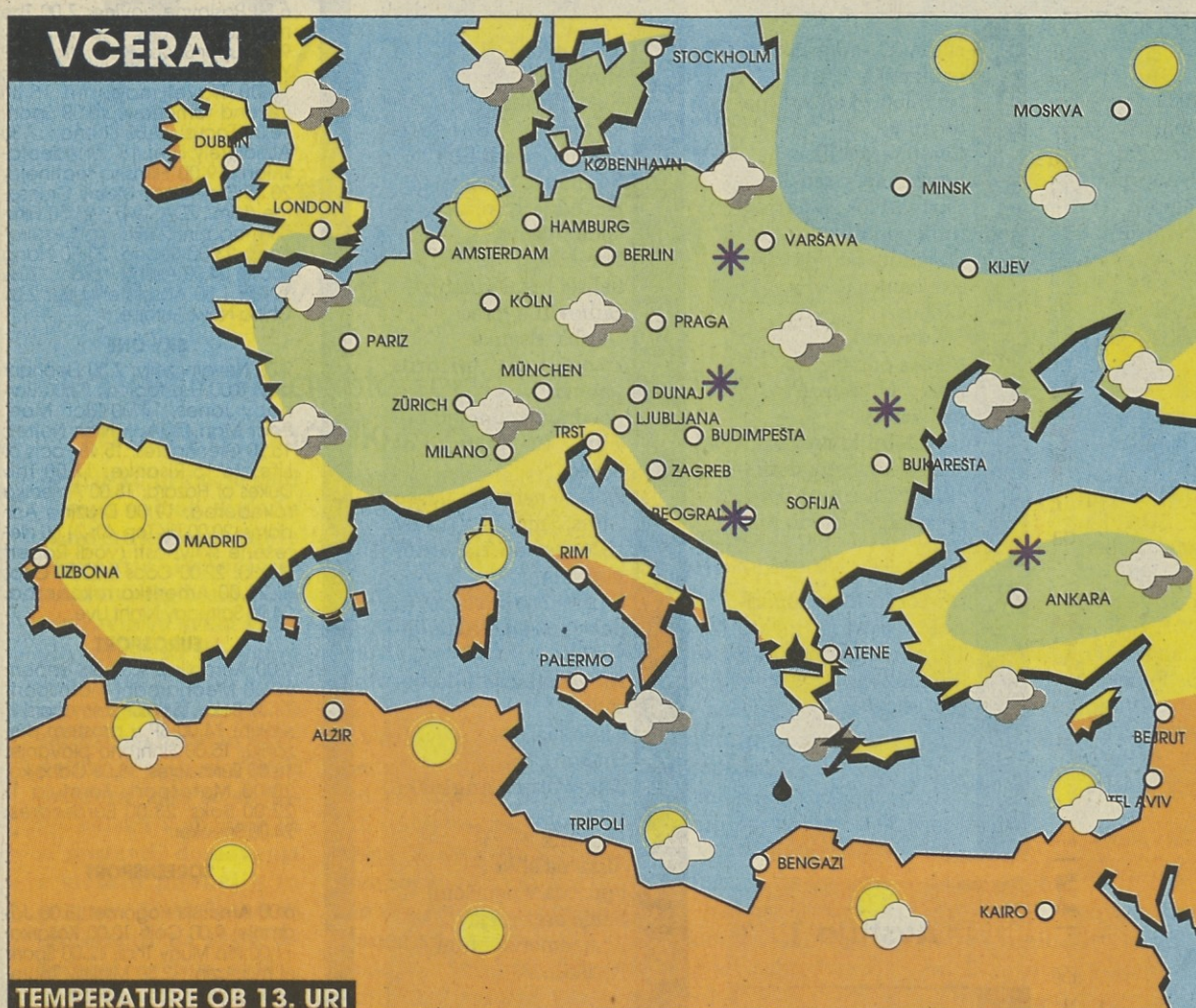
Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Porocila; 7.15,

EVROPA / NAD EVROPO JE OBSEŽEN ANTICIKLON

VREMENSKA SLIKA

Nad Evropo je obsežno območje visokega zračnega pritiska s središčem nad vzhodno Evropo.

Ciklon in fronte se združujejo nad Atlantikom in Skandinavijo. Nad naše kraje priteka hladen polarni zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzšlo ob 07.44 in zašlo ob 16.28. Dan bo dolg 8 ur in 44 minut. Luna bo vzšla ob 11. uri 46 minut in zašla ob 1. uri 19 minut.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.48 najvišje 31 cm, ob 12.10 najnižje -24 cm, ob 18.52 najvišje -4 cm, ob 21.05 najnižje -5 cm. Jutri: ob 4.56 najvišje 34 cm, ob 12.53 najnižje -35 cm, ob 19.43 najvišje 5 cm, ob 23.20 najnižje -2 cm.

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

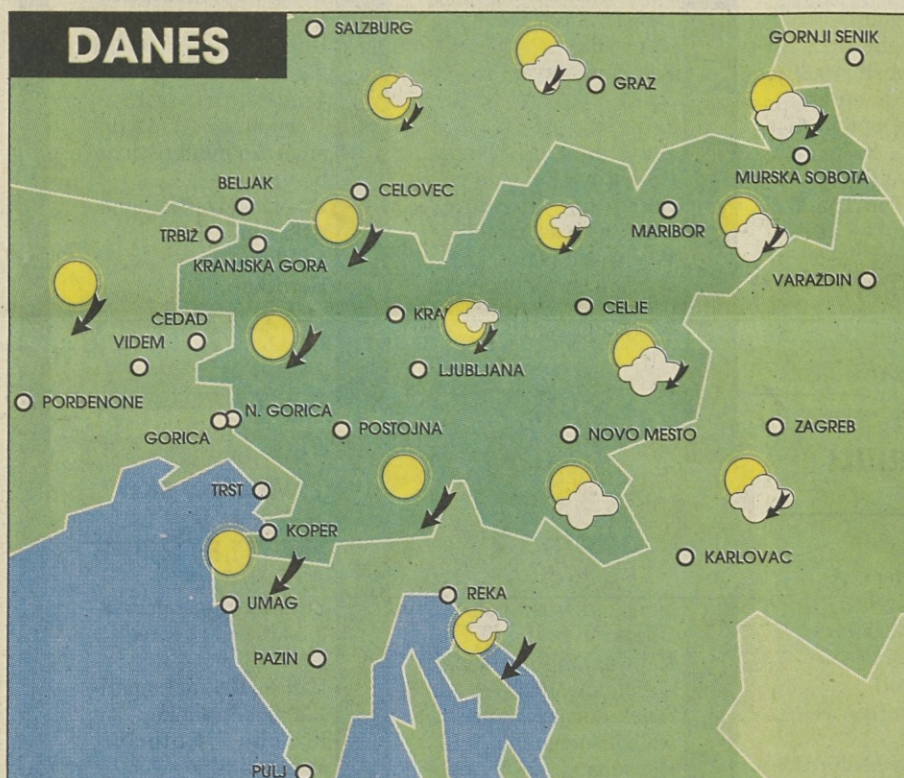
HELSINKI	-6/-6
OSLO	2/-1
STOCKHOLM	-2/2
KØBENHAVN	-1/2
MOSKVA	-23/NP
BERLIN	-5/0
VARSAVA	-8/-3
LONDON	2/5
AMSTERDAM	-6/1
BRUSELJ	-5/1
BONN	-9/3
FRANKFURT	-9/-1
PARIZ	-4/-1
DUNAJ	-6/-4
MÜNCHEN	-11/-5
ZÜRICH	-5/-3
ŽENEVA	-2/-1
RIM	2/9
MILAN	-7/5
BEOGRAD	-8/-7
NICA	4/14
BARCELONA	0/9
BUKARESTA	-5/13
CARIGRAD	2/5
MADRID	-5/7
LIZBONA	5/13
ATENE	8/10
LARNAKA	7/NP
TUNIS	7/14
ALŽIR	2/13
MALTA	9/13
JERUZALEM	0/11
KAIRO	9/19

ALPE-JADRAN / SONCE, SNEG IN MRAZ

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

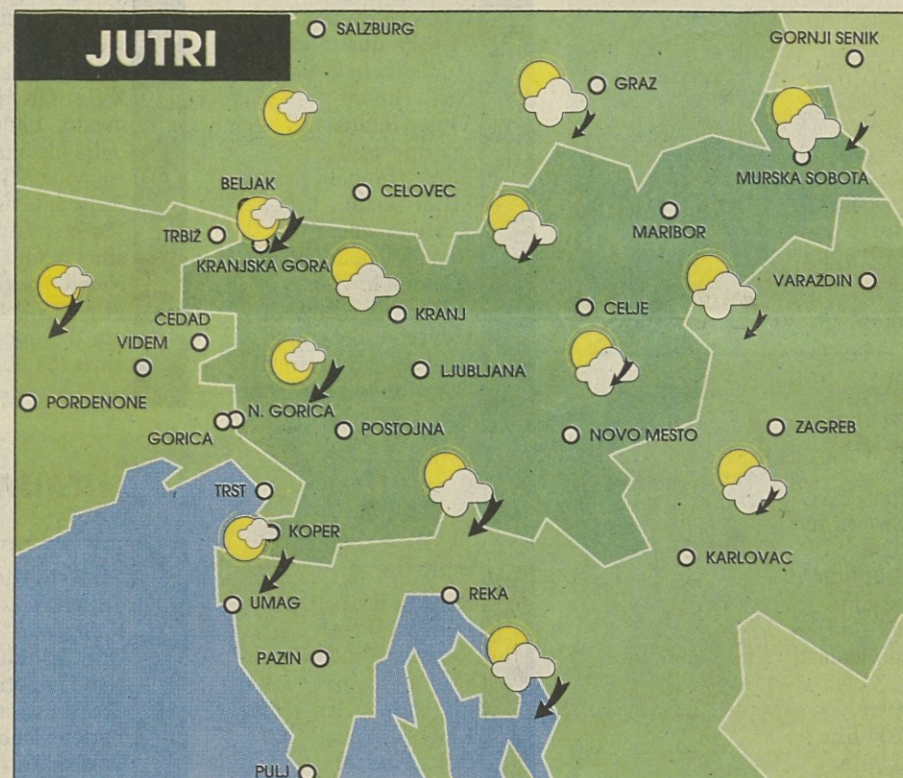
LJUBLJANA	-9/-2
TRST	1/3
CELOVEC	-15/-6
BRNIK	-9/-2
MARIBOR	-3/-2
CELJE	-7/-1
NOVO MESTO	-5/-3
NOVA GORICA	0/4
MUR. SOBOTA	-5/-2
PORTOROŽ	1/3
POSTOJNA	-6/-3
IL. BISTRICA	-3/-
KOČEVJE	-5/-4
ČRNOMELJ	-5/-2
SL. GRADEC	-8/-4
BOVEC	-10/-4
RATEČE	-14/-
VOGEL	-14/-8
KREDARICA	-13/-16
VIDEM	-3/3
GRADAC	-7/-1
MONOSTER	-5/-4
ZAGREB	-5/-3
REKA	0/1

V SLOVENIJI: Precej jasno bo, v vzhodnih krajih občasno zmerno oblačno. Na Primorskem bo pihala burja. Najvišje dnevne temperature od -6 do 0 °C, na Primorskem okoli 4 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: V severni Italiji in v Alpah bo precej jasno, v krajih vzhodno od nas pa zmerno do pretežno oblačno, ponekod bo tudi rahlo snežno. Ob Jadranu bo pihala burja.

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

V SLOVENIJI: V nedeljo bo jasno in mrzlo vreme, v južnih krajih lahko pade tudi kakšna snežinka. Na Primorskem bo pihala burja.

OBETI: V ponedeljek še ne pričakujemo večje spremembe vremena. Hladno bo in dokaj vetrovno, na Primorskem bo še pihala burja.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	-
Maribor	-
Celje	-
Trbovlje	-
Hrastnik	-
Zagorje	-
Šoštanj	-

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	106
Drava HE Dravograd:	—
Sava Radovljica:	64
Sava Sentažabec:	182
Sava Radeče:	132
Sora Suha:	107
Ljubljana Moste:	85
Savinja Laško:	105
Krka Podbočje:	87
Kolpa Radenci:	87
Soča Solkan:	195

HOROSKOP

Pisec:
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Prezivali ste precej mirne praznike, danes pa vas čaka zvrhana more družabnega življenja. Prijatelji vam bodo olepsali zadnji dan praznikov.

BIK 21-4/20-5: Ugotavljate, da ste le nekoliko prevec zapravljeni, o tem se bosta s partnerjem jutraj malce bolj temperatamentno pogovarjala. Na miren način boste se kaj resili.

DVOJČKA 21-5/21-6: Romantika in ustvarjalnost sta zaščitna znaka današnjega dneva. Ostaja pa možnost, da bo preprosta sreča pripeljala na vašo pot pomembno osebo.

RAK 22-6/22-7: Zelo zaposelni in zasedeni boste in z veseljem opravili vse, kar vam bodo porinili. Se preden se boste zavedli, vas bodo kar dobro izkoristili.

LEV 23-7/23-8: Precej vzkipljivi boste danes, znervirani, čeprav sami ne veste zakaj. Ker drugi za to niso krivi, prestejte najprej do deset, preden jim boste zadirčno odgovorili.

DEVICA 24-8/22-9: Če s partnerjem danes nikakor ne moreta priti do skupnega jezika, raje opustite misel na razreševanje finančnih problemov in kovanje nactov. Zvečer bo boljše.

TEHNICA 23-9/22-10: Danes bo veliko bolj živahno kot včeraj in v tem boste uživali. Ze dolgo niste tako sproščeno preživeli dan z najdražjimi, ne da bi ga kaj skazilo.

STRELEC 23-11/21-12: Bolj ko se konec tedna izteka, bolj postaja romantično in obeta se vam večer, ki ga boste dolgo pomnili. Ne pozabite pa, da vas jutri čaka naporen dan.

KOZOROG 22-12/20-1: Jezni boste nase, ker so določena darila bila popolnoma napačna ali neprimerna za osebe, ki ste jim jih namenili. Ze to, da ste jih nakupili, vam je dalo veliko dela.

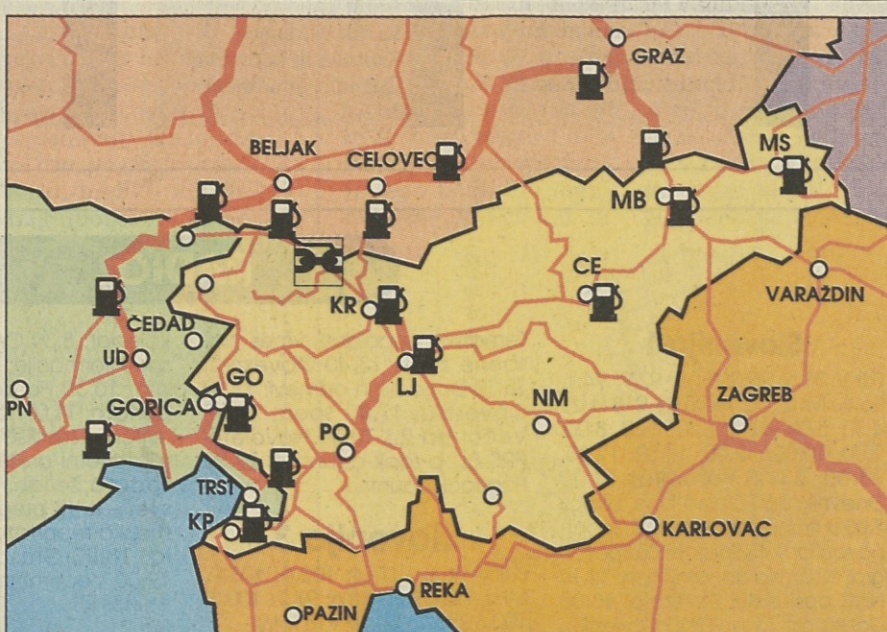

VODNAR 21-1/19-2: Čisti razum in nagonsko zaznavanje vas bosta danes opozarjala, da ne naredite tistega, za kar ste se odločili. Raje o vsem ponovno premislite!

RIBI 20-2/20-3: Danes boste razpoloženi za načrtovanje strategije in ciljev v novem letu, zato se boste z vso naglico zeleli rešiti starih, se nedokoncanih zadev.

CESTE / SUHE IN NORMALNO PREVOZNE

Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Na izpostavljenih mestih se zlasti v jutranjih in večernih urah pojavlja poledica. Zato voznike opozarjamo na previdno vožnjo. Promet poteka tekoče in brez zastojev. Tudi na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA		FURLANIJA-JK		KOROŠKA	
Kope	40/40	Climalais	10/10	Podklošter	35/55
Vrhe	30/30	Claut	5/5	Bad Kleinkirchheim	30/100
Lončevz	30/30	Plancavallo	40/80	Pilberk/Pecca	30/60
Stari vrh	10/30	Zabnice/Ovčja vas	25/30	Sloveniji Plajberk	50
Rogla	34/34	Raibl	38/38	Dobroč	30/50
Kanin	25/100	Forni Avoltri	-/-	Nassfeld/Mokrine	80/100
Cerkno	35/35	Forni di Sopra	40/100	Spittal/Goldeck	80
Soriška planina	25/25	Paluzza-Timau	30/40	Heiligenblut	30/140
Vogel	30/30	Paularo	-/-	Katschberg	100/140
Kobla	20/30	Pontebba	60/80	Koralpe/Golica	50
Mariborsko Pohorje	40/70	Pradibosco	50/90	Kötschach/Mauthen	40/100
Kranjska gora	20/20	Prato Carnico	-/-	Mallnitz	40/160
Pokljuka	20/20	Zoncolan	20/60	AVSTRIJA	
Rog - Crmošnjice	30/40	Sauris	35/50	Arlberg	20/150
Prvine	35/40	Sella Chianzutan	30/60	Seefeld	25/45
Jezerško	20/20	Nevejsko sedlo	20/40	Kitzbühel	15/40
Ulovka	20/20	Visarje	35/60	Obertauern	140/220
Golte	20/20	VENETO		Zell am See	15/95
Crni vrh	20/40	Sappada	40/120	Schladming/Planai	15/150

V VEDNOST

Vsekakor
izjemno
leto 1992

V začetku novega leta tudi meteorologi naredimo pregled vremena v preteklem letu. Zberemo podatke različnih meteoroloških parametrov, jih obdelamo in dobljene rezultate primerjamo s povprečnimi vrednostmi za daljše obdobje. Zaenkrat imamo zbrane le podatke za meteorološko postajo v Ljubljani. Arhiv Hidrometeorološkega zavoda RS ima za Ljubljano na voljo podatke od leta 1852 naprej. Lansko leto bo v njem zapisano kot eno tistih, ko je bila dosežena ali presežena skrajna vrednost kakšnega meteorološkega parametra.

Izjemen je bil avgust in celotno poletje. Povprečna mesečna temperatura zraka je bila v Ljubljani 23,6 stopinje Celzija, kar je za 4,7 stopinje več od dolgoletnega povprečja, ki velja za obdobje 1901-1991. Tako toplega avgusta ni bilo vse od leta 1852, po podatkih avstrijske meteorološke službe pa pri njih ni bilo tako vroče kar od leta 1812. Avgust je bil izjemen tudi po številu vročih dni, tistih, ko se

temperatura zraka dvigne nad 30 stopinj. V Ljubljani jih je bilo kar 22, dolgoletno povprečje za avgust pa je le 4,2. Celotno poletje je zaznamovala suša, ki je najbolj prizadela sosednjo avstrijsko Štajersko in naše Prekmurje. Izjemen je bil tudi oktober. Količina padavin, ki smo jo namenili na meteorološki postaji v Ljubljani, je povprečno oktobrsko vrednost presežala za 4,4-krat. V 26 dneh je padlo kar 505 litrov padavin na kvadratni meter, oziroma več kot tretjino celotne lanskoletne količine padavin. Doselej najbolj moker oktober je bil leta 1852, ko je padlo 435 litrov dežja na kvadratni meter. Tudi povprečna letna temperatura zraka lani v Ljubljani je bila z 11,1 stopinjami za stopinjo in štiri desetinke višja od dolgoletnega povprečja in tako visoka, kot se nikoli. Povprečna mesečna temperatura zraka je bila vsak mesec, razen oktobra, višja od dolgoletnega povprečja in tako visoka, kot se nikoli. Povprečna mesečna temperatura zraka je bila vsak mesec, razen oktobra, višja od dolgoletnega povprečja in tako visoka, kot se nikoli. Povprečna mesečna temperatura zraka je bila vsak mesec, razen oktobra, višja od dolgoletnega povprečja in tako visoka, kot se nikoli. Povprečna mesečna temperatura zraka je bila vsak mesec, razen oktobra, višja od dolgoletnega povprečja in tako visoka, kot se nikoli.

Janez Markošek